

VIOREL NISTOR

Jocuri populare din Hășmaș

Lucrarea a apărut cu sprijinul:
CONSILIULUI LOCAL ȘI AL PRIMĂRIEI COMUNEI HĂȘMAȘ

Coperta: Doru Gomboș

Transcrieri coregrafice: Viorel Nistor

Transcrieri muzicale: Nicolae Nedelcu și Purcel Constantin

Fotografii și **filme**:

Din arhiva Centrului pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale
a Județului Arad și a Primăriei Hășmaș

Colaboratori texte și fotografii:

Cornel Popa, Daniel Mazere, Elena Sârb și Florin Dudaș

Viorel Nistor

***Jocuri populare din
Hășmaș***

**Jocul satului
Aspecte structurale
Suita de jocuri**

**Cuvânt înainte:
Theodor Vasilescu - artist emerit**

**Editura Gutenberg Univers
Arad, 2013**

CUVÂNT ÎNAINTE

O statornică pasiune însoțește vocația coregrafului și cercetătorului Viorel Nistor pentru cunoașterea și studierea jocului tradițional. După cele câteva volume de culegeri din diferite arii ale județului Arad, monografia folclorică a comunei Hășmaș vine să completeze imaginea folclorului coregrafic din această zonă, cunoscută prin puternica personalitate a culturii tradiționale și prin varietatea acesteia.

Autorul reușește să culeagă și să transcrie cu mare fidelitate un material coregrafic divers și complex, astfel încât lucrarea, ca și cele anterioare, devine o prețioasă sursă documentară pentru dansul din satele arădene. Mișcările complicate ale jocurilor de perechi și virtuozitatea jocurilor bărbățești sunt redată cu precizie în notarea coregrafică.

Valoarea lucrărilor lui Viorel Nistor, ca și a aceleia la care ne referim, nu trebuie atribuită numai culegerii de dansuri, ea fiind în sine un act de mare respect pentru tezaurul tradițional autohton.

Autorul a întregit materialul coregrafic cules cu un aprofundat studiu al aspectelor structurale specifice dansurilor arădene și cu o interesantă prezentare a diversității ritmurilor întâlnite în jocurile de acolo. Acestea întregesc lucrarea și cresc interesul pentru cunoașterea fenomenului folcloric al zonei investigate.

Pe aceste baze, el a prezentat o analiză comparativă a dansului arădean cu cel din zonele limitrofe și, pe o arie mai extinsă, cu cel din zonele mai îndepărtate ale Transilvaniei, integrându-l prin similitudini în marele areal transilvănean, dar subliniindu-i personalitatea prin specificul său deosebit.

Lucrarea mai conține date documentare despre sătenii care au dansat atunci când s-au făcut culegerile (februarie și iulie 1973, iulie 1975, martie 1982), informații despre ocaziile de joc și specificul acestuia în satele aferente comunei Hășmaș și o sumedenie de date și descrieri care conturează sugestiv imaginea locului și oamenilor de acolo.

Succintele considerații istorice despre așezările care sunt cuprinse în aria comunei, la care se adaugă date despre amplasamentul geografic, preced capitolele lucrării și oferă informații necesare plasării locurilor respective în spațiu și în timp.

În contextul anului 2013, când rămășițe ale satului tradițional se mai regăsesc numai în unele izolate colțuri de țară, când hora duminicală a încetat de mult să mai existe, când percepțiile morale, dobândite pe vremuri în vatra satului, au fost uitate, când manifestările tradiționale i se substituie brutal o întreagă producție de „creații” de prost gust, când subcultura este promovată cu seninătate, culegeri și studii asemenea celor realizate de Viorel Nistor își relevă valoarea de document, își confirmă însemnătatea de a fi păstrătoare, în paginile lor, a unor prețioase momente din viața și spiritul satului românesc.

10 iulie 2013

Theodor Vasilescu

HĂȘMAȘ

Comuna Hășmaș, a cărei urmă de existență se pierde în negura vremurilor este așezată în partea de vest a României, în nord-estul județului și are o suprafață de 8844 ha.

Localitatea este situată la limita județului Arad, în sectorul cel mai înalt care se desfășoară sub forma unui semicerc în partea de est unde altitudinile depășesc 800 metri, așa cum este vârful Pleșul cu o înălțime de 1112 metri.

În partea de sud Hășmașul se învecinează cu comuna Archiș, în partea de vest și nord-vest se învecinează cu comuna Beliu, iar în partea de nord se învecinează cu comuna Craiva. În partea de nord-est și est se învecinează cu județul Bihor fiind comună limitrofă a județului Arad cu județul Bihor.

Situată între văile Crișului Alb și Crișului Negru, comuna Hășmaș este una dintre acele așezări cu rădăcini adânci în istorie, fiind locuită din cele mai îndepărtate timpuri. Cu milioane de ani în urmă localitatea a fost fundul unui ocean sau al unei mări. Această ipoteză a fost lansată de arheologi, care au demonstrat că pământul de la intrarea în localitate este o falie de rocă calcaroasă „împregnată” cu fosile, ce datează din epoca antediluviană. În această falie cercetătorii au constatat existența unor rămășițe ale unor viețuitoare marine precum pești, scoici și melci.

Data fiind poziția geografică a acestor locuri care oferă un cadru natural propice muncii pașnice și apărării în caz de nevoie, comuna Hășmaș a fost locuită încă din timpurile cele mai îndepărtate, din preistorie.

În primăvara anului 1968, o echipă de arheologi, cercetători pe tărâmul istoriei vechi și străvechi a poporului nostru, condusă de prof. Sever Dumitrașcu, de la Muzeul Țării Crișurilor Oradea, precum și o echipă de arheologi ai Muzeului Județean Arad au efectuat cercetări în comuna Hășmaș în zona satelor Clit și Botfei. Astfel, pe baza studierii ceramicii și a efectuării unor analize s-a stabilit că în localitatea Clit există urme ale culturii Coțofeni.

În aceste frumoase meleaguri, civilizația dacică a lăsat amprente pe teritoriul comunei prin cele două situri arheologice descoperite: o cetățuie dacică și un sit denumit *Cetățeaua*, unde au fost găsite obiecte din ceramică cenușie și cărămidă fină, lucrate la roată, precum cupe cu picior, fructiere, străchini, vase cu toartă și oale cu fund inelar. Tot aici au fost găsite arme de metal și dinari republicani de argint.

La intrarea în Hășmaș vezi coama Munților Codru Moma, cu păduri seculare de fag și gorun unde se ascunde Grota Haiducilor. Atracțiile turistice abundă în ținuturile Codrilor Moma, declarate Sit Natura 2000. Cetățile dacice de la Botfei și Clit mărturisesc locuirea acestor meleaguri pe perioada culturii Coțofeni și a cuceririi romane.

Valul de pământ construit de Traian după cucerirea Daciei trece pe la nord de satul Comănești, la circa 7 kilometri de cetățuie, acolo unde atinge piemonturile masivului Codru Moma și separă teritoriile cucerite de romani de cele ale dacilor liberi.

Din punct de vedere administrativ comuna este alcătuită din satele: Hășmaș - sat reședință de comună situat la o distanță de 87 km față de municipiul Arad și satele Agrișu Mic, Botfei, Clit, Comănești și Urvișu de Beliu.

Localitatea Hășmaș apare în Registrul de intrare a dijmelor din cereale, vin, porci, oi și capre din Fondul Episcopiei romano-catolice Oradea pe la anul 1581 sub numele de Hagymás. În lucrarea lui Goriolan Suci, Hășmașul este atestat la 1588, sub numele de Hagymaș; la 1595 apare sub denumirea de Kis-Hagymás; la 1599 Kis-Hagymás și Nagy-Hagymás. La 1581 localitatea Hășmaș aparținea de Comuna Beliu (Beleny) numărând o populație de 9 familii românești.

Localitatea Urvișu de Beliu este atestată la 1599 sub denumirea: Örvényes, la 1692 Béli Örvényes, în 1851 Urviș.

Localitatea Clit este atestată la 1828 sub formă maghiarizată: Klit și la 1851 Klitt, iar la 1913 Pusztaklitt.

Localitatea Botfei este atestată la 1595 sub numele de Boyttes, 1692 Boyt Fallma și la 1851 Botfej.

Localitatea Agrișu-Mic apare în Registrul de intrare a dijmelor din cereale, vin, porci, oi și capre din Fondul Episcopiei romano-catolice Oradea pe la anul 1581 sub numele de Agregy, cu o populație de 8 familii românești, 1588 - Egregy, la 1851 Agris și la 1913 Belegregy.

Localitatea Comănești este atestată la 1599 sub denumirea de Komanfalva, 1692 Kuminyesti, 1828 Kumanesti, în 1851 Kumanyeed și la 1913 Komanfalva.

Se poate vedea că localitățile comunei noastre sunt menționate în actele maghiare pe la sfârșitul secolului al XVI-lea. Acest fapt nu reprezintă decât o dată anumită care nu trebuie luată ca an

de zămislire a acestor localități, ele fiind cu mult timp înainte. Explicația privind cele relatate anterior nu poate fi decât aceea că satele din ținuturile codrene fiind așezările din zonă de munte, în zone teritoriale de margine, regalitatea maghiară a ajuns mai târziu în aceste părți când și aici a dus o politică de maghiarizare a numelor localităților românești, după cum se observă din cele relatate mai sus. Cu toate acestea populația băștinașă și-a urmat cursul firesc, românii au rămas cu tradițiile și obiceiurile strămoșești, neputând fi clineți din matca proprie.

Din feudalism avem date arhivistice din care reiese evoluția populației, numărul animalelor crescute, suprafețe de teren cultivate și cel mai important lucru, faptul că localitățile de astăzi, existau în aceeași configurație în sec. XVII:

- Hășmaș: 97 case, 575 locuitori
- Urviș: 36 case, 202 locuitori
- Agrișu Mic: 44 case, 214 locuitori
- Botfei: 42 case, 263 locuitori
- Comănești: 32 case, 175 locuitori

După anul 1699, Hășmașul care făcea parte din Comitatul Bihor, trece sub stăpânire habsburgică, „schimbându-se jugul de lemn al turcilor cu jugul de fier austriac”.

În prima jumătate a secolului al XVIII-lea, mai precis, prin actul din 9 octombrie 1741, prefectul bunurilor Episcopiei Oradea, dă dispoziție să se ridice o manufactură de sticlă în regiunea Hășmașului. Construirea manufacturii a început în luna noiembrie 1741.

Din anul 1742 se păstrează o schiță a satului Hășmaș, care indică și amplasarea imobilelor aparținătoare sticlăriei. Producția de sticlă a început la data de 16 mai 1742 și a continuat până în anii 1780-1787, când manufactura de sticlă a fost mutată de la Hășmaș la Beliu. Producția realizată la Hășmaș cuprindea: table de geamuri pentru ferestre, sticlă scobită din care se fabricau pahare de bere, de vin, de apă, sfeșnice, candelabre și cristal.

La sfârșitul secolului al XIX-lea se construiește o cale ferată îngustă care deservește fabrica de sticlă și mai târziu, exploatațiile forestiere din versanții împăduriți ai Codrului. Punctul de plecare a căii ferate era Gara Bocsig, ajungând la Hășmaș de unde se ramifica pe văile Hășmașului, Clitului și Urvișului. Mai târziu aceste căi ferate s-au desființat, locul lor luându-l drumurile forestiere pentru autocamioane și tractoare cu care s-a transportat materialul lemnos până la fabrica de cherestea Bocsig-Gară.

Din anul 1918, prin Unirea Transilvaniei cu România, Hășmașul face parte din județul Bihor, plasa Beliu, până în anul 1950, când s-a făcut prima raionare; Hășmaș raionul Ineu, regiunea Crișana. Această împărțire administrativ-teritorială cu raioane și regiuni a durat până în anul 1968 când s-a făcut o nouă împărțire administrativă. De la această dată comuna noastră face parte din Județul Arad. Distanța dintre comuna Hășmaș și Municipiul Arad este de 90 km, iar mijlocul de transport este asigurat de autobuze, care au punct de plecare satul Urvișul de Beliu și satul Botfei.

Din punct de vedere etnografic comuna Hășmaș se încadrează în zona etnografică a Munților Apuseni, la interferența dintre Banat și Bihor. Un rol important în etnografie îl ocupă arhitectura, construcțiile, frecvente fiind casele: materiale de construcții tradiționale (piatra pentru fundații, bârne lemn pentru pereți și planșee, paie pentru învelitoare), forma dreptunghiulară, cu două camere (camera mare și tinda), cămară și târnaț.

Ocupațiile tradiționale: agricultura, construcțiile de case, rotăritul, lucrul la pădure ca stânenitori, cerhănituri, țapinari, cioplituri în lemn, lădăritul (centru important de prelucrare a lemnului, lăzile de zestre fiind renumite prin tehnica creșterii, vopsirii prin culori naturale - forma specifică locului fiind aceea de sarcofag), țesutul, coaserea sumanelor.

Portul popular este specific zonei Bihor. Câteva datini populare păstrate, paparudele, strigarea peste sat (numit „Aure, aure”), obiceiuri legate de nunți, botezuri, înmormântări, datina felegii

(ștergarul purtat în toate ocaziile importante), Praznicul de pită nouă (sărbătoarea muncii pe perioada verii).

Hășmașul a fost inclus în ghidul oficial *Cele mai frumoase sate din România*, editat de asociația cu același nume. Lansarea oficială a ghidului a avut loc la Muzeul Satului „Dimitrie Gusti” din București. Prezent la eveniment, primarul comunei, Cornel Popa, a declarat: „Includerea în acest ghid înseamnă pentru Hășmaș recunoașterea frumuseților sale autentice și o șansă de a fi promovat ca și sat turistic.”

A. Datele culegerilor: 6. 02 și 15.07 1973, 15 07. 1975, 7 03. 1982

B. Informatori la joc: Popa Ioan 26 ani, Mariș Elena 21 ani, Măgulean Ambrozie 40 ani, Sebeșan Teodor 34 ani, Mariș Elena 20 ani

C. Formația de dansuri populare pe 3 generații din anul 1975:

(Film pe 16 mm. realizat de Teodor Uiuiu, Florin Hornoiu și Viorel Nistor în 15. 04. 1975)

I. Perechile de dansatori bătrâni:

1. Popa Ambrozie 48 ani, Popa Aurica 42 ani
2. Popa Onule 45 ani, Popa Floare 43 ani
3. Țica Solomon 62 ani, Țica Elena 32 ani
4. Țica Traian 48 ani, Popa Floare 27 ani
5. Măgulean Pavel 45 ani, Măgulean Maria 47 ani
6. Dragoș Vasile 45 ani, Dragoș Saveta 46 ani
7. Dudaș Ambrozie 53 ani, Popa Ileana 47 ani
8. Răzban Moise 37 ani, Răzban Livia 35 ani

II. Perechile de dansatori tineri:

1. Popa Ioan 29 ani, Popa Elena 22 ani
2. Todica Ioan Ladislau 28 ani, Hașca Sofia 20 ani

Jocuri populare din Hășmaș

3. Mariș Tafie 26 ani, Mercea Rodica 18 ani
4. Popa Flore 24 ani, Dragoș Rodica 20 ani
5. Ghiura Pavel 22 ani, Popa Lidia 18 ani
6. Măgulean Ioan 18 ani, Benea Elena 16 ani
7. Popa Aurel 21 ani, Măneran Maria 23 ani
8. Sebeșan Teodor 32 ani, Sebeșan Ana 26 ani

III. Perechile de dansatori copii:

1. Țica Pavel 14 ani, Dragoș Dorina 13 ani
2. Gal Nicolae 13 ani, Dragoș Maria 14 ani
3. Dudaș Marin 14 ani, Răzban Delia 14 ani
4. Henț Pavel 14 ani, Poleac Mariana 14 ani
5. Dragoș Pavel 12 ani, Henț Angelica 12 ani
6. Dragoș Ioan 13 ani, Cofan Elena 12 ani
7. Dragoș Dumitru 12 ani, Țica Otilia 12 ani
8. Marchiș Aurel 12 ani, Ghiura Floare 12 ani
9. Marchiș Nicolae 8 ani, Popa Ileana 8 ani
10. Popa Gheorghe 8 ani, Todoca Neli 8 ani
11. Pavel Moise 9 ani, Mihoc Elena Marcela 8 ani

D. Instrumentiști:

Lingurar Mihai 51 ani - vioară

Lingurar Constantin 37 ani - vioară

Lingurar Stelian 12 ani - dubă mare cu fegheu

E. Repertoriul de jocuri: Ardeleana în șir, Ardeleana în roată (Roata pân' casă), Invârtita (Mănântălu), Lumea (Urma sau Țigăneasca) Cinci Coroane și Călușeriu.

Jocuri de proveniență extrazonală: Măzăricea, Alunelu și Sălcioara.

Portul popular femeiesc este compus din mai multe piese specifice localităților de la poalele Munților Codru-Moma. Menționăm ca piesă vestimentară poalele cu primă, ornamentată cu cipeă

ce se aplică jos. Peste poale se purta *zadia cu chei* aleasă în război. Cămașa, ia sau *spătoiul* era confecționată din pânză albă pe care erau executate broderii la *pumnari*, de-a lungul mânecii, pe piept, pe *platcă* și la guler. Peste spătoi purtau un *cojocel* în formă de vestă pe care erau aplicate bucățele de oglinzi. Cojocul era cusut cu mătase și lână vopsită. Aceste cojocel erau făcute de meșterii cojocari de la Buteni. Pe cap fetele purtau *cârpe* de diferite culori. Fetele preferau cârpele de culoare albă iar nevestele de culoare maro sau negru. În picioare purtau *cizme din piele* subțire de culoare neagră, iar vara *sandale*.

Portul strămoșesc al bărbaților este asemănător cu cel din Bihor. Bărbații purtau cămăși lungi până la brâu. Acestea erau cusute pe la *pumnari* (manșete), *la spată și guler* cu diferite motive, mătase neagră și roșie. Pe piept erau prinși nasturi, în culori de diferite nuanțe. Peste cămașă purtau *laibăr de catifea* sau satin cusut cu șnur. Vara bărbații purtau *izmene largi* în 6 lați, terminate cu dantelă. În picioare purtau *opinci* iar de sărbătoare purtau *cizme de piele*. Iarna purtau *cioareci* din lână albă cu șnur roșu, în față aveau, ca ornament, o floare făcută din șnur. Peste cioareci și laibăr purtau *sumane*. Sumanele erau tot din lână albă, cusute în față cu postav roșu și negru pe care erau aplicate diferite ornamente. Sumanele erau cusute de către un meșter local, Rozban Nicolae (Najoc). Pe cap bărbații purtau *căciuli din piele* de miel sau oaie, iar vara *pălărie de paie* sau de păr.

Muncile agricole erau efectuate cu ajutorul animalelor: boi, cai și bivoli. Alte ocupații au fost: construcțiile de case, rotăritul, lucrul la pădure cu stîmjenari, corbănitori, țapinari și cioplitori în lemn.

O ocupație importantă era *lădăritul*. În trecut alături de câteva localități de pe Valea Teuzului, Hășmașul era un important centru de prelucrare artistică a lemnului. *Lăzile de zestre* erau ornamentate prin tehnica creșterii, folosindu-se însă și tehnica vopsirii lor cu culori obținute din materii prime locale. Aici se întâlnesc cele

două tipuri de lăzi de zestre – unul cu capacul plat și al doilea de forma sarcofagului.

Un element caracteristic acestor locuri, care nu are extensiune în celelalte zone etnografice ale țării, este așa numita *lăduță*, de fapt o ladă de zestre de dimensiuni mai mici, bogat crestată în care fetele și tinerele neveste își țin podoabele. În prezent nu se mai fac lăzi de zestre. Câteva din aceste obiecte se află expuse la Muzeul Țării Crișurilor Oradea și la Muzeul județean Arad.

La Hășmaș se fabricau *cahle* din care se clădeau cuptoarele în casele oamenilor. Matrițele acestora se găsesc expuse în Muzeul Țării Crișurilor din Oradea.

JOCUL SATULUI

Data culegerii: 26.03.2013

Numele și prenumele culegătorului: Popa Aurel

Informatori despre jocul satului: Țica Elena (Surnica) 69 ani, Hășmaș nr. 212, Marchiș Aurel (Hoju) 73 ani, Hășmaș nr. 215, Dudaș Persida (a Dodi), 88 ani, Hășmaș nr.43

LA HIGHEGHE

Pe timp de vară jocul satului se făcea în curțile unor oameni din satul nostru. Pe timp de iarnă jocul se ținea în casele unor buni gospodari: *La Pavălu Dejului* (Hașca Pavel), la *Onu Velii* (Țica Ioan), *Sida lu' Damian*, *Juja Togheri*. După 1954 jocurile și balurile s-au desfășurat în sala căminului cultural din Hășmaș.

Jocul satului se ținea de obicei duminica după ora prânzului. La noi de multe ori erau două sau trei jocuri în aceeași zi. Uneori, se mai făcea joc și în cursul săptămânii acasă la oameni din sat care aveau porumb mult de depănușat în zilele de clacă (La pănușere, la sfărmat porumb, la tors, la prășitul porumbului).

Uneori se întâmpla ca în sat să fie și bal și joc în același timp și asta din cauza orgoliilor dintre feciori. După prietenii, tinerii se duceau unii la bal alții la joc. În pauze se întâlneau pe pod la Iconaru.

Jocul începea pe la orele 14, până la venirea animalelor de la păscut, iar balul începea de la amiază până la miezul nopții.

O amintire tristă din tinerețile mele de la un bal la care a murit Măgulean Pavel (*Sica Stefului la 67 ani*).

La sărbătorile mari (Paști și Crăciun) feciorii și fetele veneau îmbrăcați în haine de sărbătoare în costumele noastre codrenești pe care le știm din moși strămoși.

Cei mici erau duși de părinți și jucau pe margine. Copiii jucau împreună cu cei mari dar la școală se făceau dansuri pentru copii sub îndrumarea învățătorului. La serbările școlare se prezentau spectacole cu dansuri populare locale.

În perioada posturilor Paștelui și a Crăciunului jocul era interzis. În acea perioadă feciorii și fetele se jucau în fața bisericii jocurile: *De-a Lunga*, *Fugăleaua*, *Dobina*, *Țurca* și altele.

Organizatorii jocului de duminică erau feciorii satului: Groza Ambrosie (*Ghiuri Ghihi*), Cofan Alexandru, Cofan Pavel, Onu Cabelului, Ghiusi Mistori, Tica Solomon, Dudaș Traian.

Ulterior jocul satului era organizat de directorul căminului cultural.

La început nu se luau taxe de la tinerii care mergeau la joc. Feciorii care tocmeau muzicanții le plăteau acestora anumite sume, dar se înțelegeau cu aceștia fie cu mâncare și băutură fie cu lucru câmpului. La baluri era o taxă în lei pe pereche și de obicei plăteau feciorii.

La joc intrau băieți și fete de la 14 ani în sus. Dar la noi la joc participau și cei căsătoriți inclusiv vârstnici.

Pentru copii cu vârsta între 10-12 ani părinții făceau *Jocu mic* cu highighis ca să-i pregătească pentru intrarea la *Jocu mare*. În sat era un singur loc unde se făcea *Jocu mic*, la Iconaru.

În satul nostru nu existau interdicții de participare la joc. Doar în caz de deces se ținea doliu șase săptămâni în familia respectivă și atunci nu mergeau la joc. La moartea tatălui meu Gal Pavel eu aveam 14 ani și nu m-am dus la joc timp de un an fiind în doliu (Dudaș Persida (*a Dodi*), 88 ani, Hășmaș nr.43).

După anul 1960 unii directori de școală sau profesori interziceau categoric prezența copiilor de vârsta școlară la aceste manifestări.

Feciorii aduceau muzicanții la locul de desfășurare, fie pe jos dacă erau din sat, fie cu căruța dacă muzicanții erau din comune mai îndepărtate. Amintim aici pe Hașca Pavel (*Deju*) care avea cei mai buni cai și el aducea de la gara Bocsig muzicanții din *ștab* cu căruța.

Muzicanții veneau cântând pe jos prin sat până la locul jocului, iar feciorii organizatori jucau în fața lor. De obicei jocul era început de feciorii care tocmeau jocul dar nu era o regulă.

Uneori feciorii mergeau după fete acasă. Dar fetele veneau în grupuri pe prietenii, uneori veneau și cu părinții dar și singure.

Feciorii veneau și cereau fetele sau le făceau semn chemându-le la joc. De obicei nici o fată nu avea voie să refuze un fecior ce o chema la joc. Unii feciori își chemau drăguțele la joc chiar și cu o zi două înainte. Dacă între fecior și fată erau certuri, părinții fetei o opreau să meargă la joc. De obicei nici o fată nu avea voie să refuze un fecior ce o chema la joc. O fată putea refuza un fecior dacă avea drăguț și acesta era gelos sau nu voiau să joace cu feciorii beți sau care nu știau juca.

În Hășmaș erau doar câțiva care știau să cânte la higheghe: Boros Nicolae (*Niculici*), Jula Sica, Dragos Pavel (*a lui Văntica*), Dragoș Pavel (*Lica Mistorii*) Dragoș Mitru (*a Nichi*) și cu banda Raboschi Ilie (*a Sichi*). După anul 1960 au apărut și highighișii țigani din Urvișu de Beliu: Lingurar Mihai și Lingurar Costică. Jocul se făcea cu o higheghe sau două, o bandă sau duba mare.

Balurile se făceau de două trei ori pe an cu ocazia marilor sărbători, sau când feciorii mergeau la recrutare pentru armată (*solojas*). În județul Arad erau câteva *benzi* vestite la: Vârfuri, Aldești, Bârsa, Bocsig sau Moțiori. Instrumentele cu care se cânta: clarinete, saxafoane, acordeon, duba mare cu fegheie și duba mică. În Vârfuri era taraful lui Laurențiu cu Pițiguș, iar la

Bârsa și Aldești era Pinteru și Cosmiță. De la Bocsig venea destul de des la noi ștabul în care cânta baci Pavel și Branți. Plata balului se făcea după valoarea instrumentului și numărul de instrumente din *ștab*. Un muzicant primea cam 100 lei. Taxa la bal pe o pereche era de 50 lei. Dacă la bal erau mulți jucători, șefu muzicii putea cere mai mult dar asta la înțelegere cu organizatorii.

Nu era o anumită persoană care să înceapă jocul. De obicei jocul era început de feciorii care tocmeau jocul dar nu era o regulă. Se juca în perechi fie în șiruri sau dezorganizat. Feciorii jucau în cerc cu mâinile după umeri iar fetele în semicerc. Muzicanții stăteau pe *bină* (scena) improvizată în curtea gospodariilor sau în sala căminului cultural pe scenă.

Feciorii, cei mai buni jucăuși stăteau cu spatele la muzică și cu fetele în fața lor. Era o fală să joci în fața muzicii și de multe ori pentru acest loc se ajungea la ceartă între feciori, uneori la bătăi în toată regula cu pumni și bricege.

La noi în sat erau mai multe jocuri: *Ardeleana, Roata, Lumea Mănânțaua, Șchioapa, Alunelu, Cinci Coroane și Cucu*.

Un dans cu cele trei jocuri, a căror ordine nu se schimbă dura aproximativ 15 minute, 5 minute la un joc. Perechile se schimbau de obicei după terminarea unui dans. Ordinea jocurilor era aceeași dar melodiile erau diferite la fiecare joc. Cei care plăteau muzica sau la cererea specială a unui fecior pentru fata iubită muzicanții mai cântau o *Ardeleană* în plus. La Hășmaș se dansau tangouri și valsuri și alte genuri respective de muzică domnească.

Feciorii purtau în picioare cizme de piele cu tureac, pantofi sau șlafe de piele, aveau pantaloni sau izmene, cămăși de pânză cusute, iar pe cap cloape de păr sau paie. Iarna purtau sumane din lână bătute făcute peste Codru la Roșia de Beiuș.

Fetele purtau sandale sau șlafe de piele, poale brodate (tinerele) sau poale cu cipcă (cele căsătorite).

Peste poale purtau *zadie cu chei*. Era o femeie în sat Sucan Floare (schioapa) care cosea aceste zadii. Mai purtau *spătoaiele*, fie brodate pentru cele tinere fie cusute cu mâna sau în războiul de țesut pentru cele căsătorite. Peste spătoaie luau *cojoccele butincenești* (făcute la Buteni). Pe cap luau *cârpe de dălin* de diferite culori după vârstă, sau *cârpe de pliș*. Iarna purtau *coturi din lână*. La gât purtau *zgardă* din mărgelă cusute de mâna lor.

ASPECTE PRIVIND STRUCTURA JOCURILOR DIN HĂȘMAȘ

Fiind nelipsit din aproape toate evenimentele importante ale vieții, de la naștere până la moarte și chiar după aceea, jocul tradițional din Hășmaș a devenit o componentă de marcă și identitate a culturii tradiționale autohtone.

Prin structurile sale, uneori de o surprinzătoare complexitate, prin impresionanta varietate de ritmuri și mișcări, alternând calmul și liniștea cu exuberante accente de virtuozitate, jocul popular împreună cu obiceiurile tradiționale de viață și de trecere din această vatră folclorică își demonstrează unicitatea și viguroasa sa personalitate.

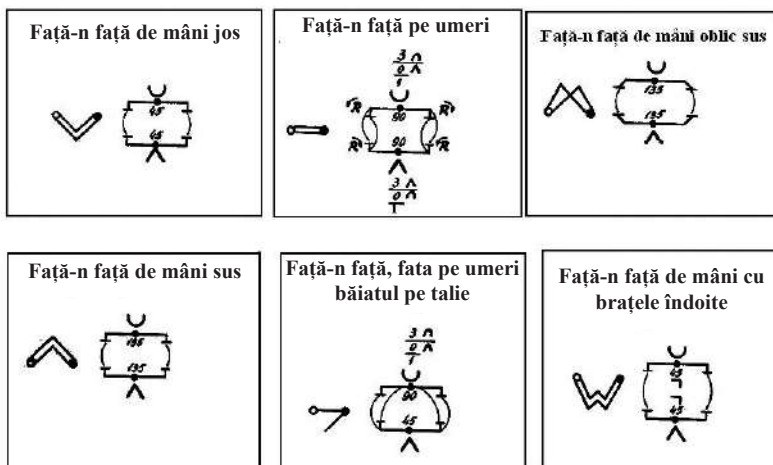
Culegerea materialului coregrafic ce va fi prezentat în această modestă încercare de valorificare editorială s-a realizat la fața locului cu cei menționați, unii dintre cei mai buni jucăuși ai localității. Pentru a valorifica spectacular aceste jocuri într-un mod cât mai aproape de realitate, împreună cu Florin Hornoiu și Teodor Uiuiu în anul 1975 am reușit să realizăm un film pe 16 mm. Menționăm că la aceste filmări au participat 11 perechi de copii, 8 perechi de tineri și 8 perechi de vârstnici.

Pentru o înțelegere cât mai bună, pentru o receptare cat mai fidelă a materialelor coregrafice ce se vor descrie, prezentăm pe subcapitole principalele jocuri tradiționale: *Ardeleana în șir*, *Roata din Hășmaș*, *Ponturi și băți în cizmă*, *Învârtita* și *Jocul de pe urmă sau Lumea*.

Ardeleana în șir

- Urmărind cu atenție filmul, am constatat că nivelul de execuție al figurilor la *Ardeleana în șir* este uniform, fără prea multe improvizatii din partea perechilor de jucăuși, copii, tineri și vârstnici. În această subzonă etno-folclorică a județului Arad jocul este început de către cel desemnat să conducă în acea zi întreaga manifestare duminicală a satului. Perechile se ordonează în șirul din fața *highhighșilor* în funcție de măiestria fiecărui jucăuș. Astfel în fața muzicanților vor evolua cei mai buni la joc nu cei mai bogați, așa cum am întâlnit în unele localități din Câmpia Crișului Alb. Astfel, în fața muzicanților se formează 2 sau 3 șiruri de perechi. Ținuta este în funcție de preferințele partenerilor de joc. Modul de prindere a brațelor la *Ardeleana în șir* ține de o anumită acomodare a partenerilor și de o anumită obișnuință. După cum se observă am realizat pe partitură mai multe moduri de prindere ale jucătorilor:

1. Ținuta brațelor la Ardeleana în șir

- Plimbările bilaterale și pașii tropotiți alături de alte elemente de mare virtuozitate sunt de o uniformitate uimitoare, ceea ce dovedește faptul că aceste perechi filmate joacă de mult împreună și fac dovada uni stil neimitabil și a unei măiestrii interpretative cu mult rafinament;

- O caracteristică foarte importantă a jocului în șir o reprezintă pendularea fetei pe orizontală alături de verticalitatea în execuție a băiatului. Plimbările bilaterale ale fetelor sunt încheiate cu doi pași încrucișați, unul în spate și celălalt în față. Acest aspect coregrafic îl semnalăm la toate figurile ce dă jocului un stil caracteristic tuturor satelor aflate la poalele Munților Codru-Moma;

- Plimbările bilaterale ale fetelor sunt încheiate cu doi pași încrucișați, unul în spate și celălalt în față;

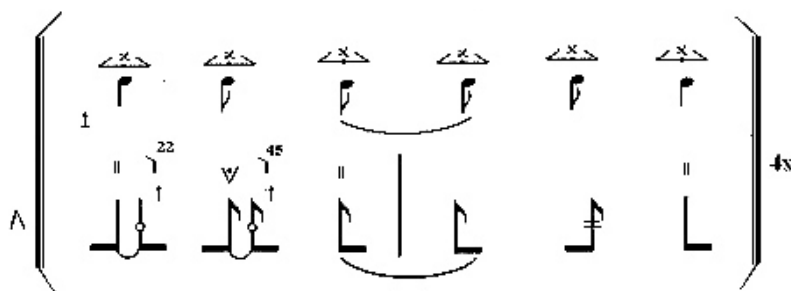
- În ansamblul motivelor coregrafice descrise în această lucrare, mai ales la generația de tineri și copii se strecoară și câteva de factură spectaculară cum sunt unele piruete excesive sau anumite ponturi împrumutate din zonele limitrofe ale Bihorului;

- Din dorința de spectaculos generațiile de copii și tineri, uneori se avântă în a executa anumite întoarceri și pe sub mână nejustificate ce depășesc noțiunea stilului imprimat de generațiile mai în vârstă;

Poturi feciorești și pinteni

- Bătăile pe tureac sau ponturile feciorești sunt executate la comanda conducătorului de joc. Ele se fac cu o anumită pregătire pornindu-se din pașii plimbați sau pașii de bază ai jocului. Înaintea executării unei anumite figuri băiatul dă fata în spate peste umărul stâng. Plecarea în față a băieților se face cu bătăi în palme și cu pași sincopați. Aceasta se face întotdeauna la comanda *hop-așa* a celui desemnat să conducă ponturile în acest moment al jocului, așa cum se poate vedea și din partitura coregrafică de mai jos;

2. Plecarea în față

- Ponturile feciorești se desfășoară de obicei într-un semicerc sau liber pe suprafața de joc;

- În lucrarea de față am descris următoarele motive coregrafice ce se combină rezultând principalele *ponturi* sau figuri de joc:

Bătăi cu mâna dreaptă și cu încheiere cu o săritură în aer

Bătăi cu mâna dreaptă și cu încheiere cu 2 sărituri în aer

Bătăi cu mâna dreaptă și cu încheiere, variantă

În față cu bătăi în palme și cu încheiere cu săritură

Bătăi cu mâna dreaptă și încheiere cu foarfecă

- Încheierea figurilor și a deplasărilor în spate la partenerile de joc se face tot la comanda *ho –așa* a vătafului jocului;

Pintenii sunt executați cu brațele pe umeri sau cu partenerile în jocul din șir. La jocul în roată am descris o figură în care după o jumătate de învârtire cu fata, băiatul execută un pinten la sol anticipat de o deschidere amplă a picioarelor în aer. Astfel, la jocul *Ardeleana* am transcris pe partitură un număr de 7 figuri și variante de acest fel numerotate de la a-a1- a2 -a3- a4 -a5 și a6:

Pinteni cu piciorul drept și cu încheiere a

Pinteni cu piciorul drept și cu încheiere a1

Pinteni cu piciorul drept și cu încheiere a2

Pinteni cu sărituri a3

Pinteni cu sărituri a4

Pinteni în aer cu încheiere a5

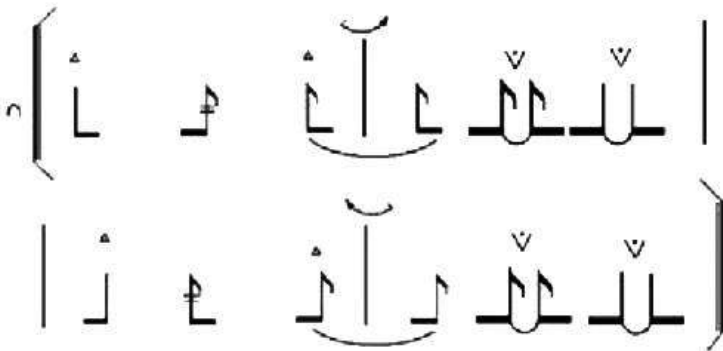
Pinten cu dreptul și încheiere a6

- În timpul jocului nu toți feciorii au abilitatea și măiestria de a executa figuri cu bățai pe cizme. Aceștia rămân în spate cu fetele și fac o serie de figuri adaptate la puterea lor de execuție: pași plimbați, pași tropotiți, învârtiri în perechi, și pași de bază cu piruete;

- După ce fata este trecută peste umărul biatului ea se întoarce cu fața către partenerul de joc și execută pași plimbați la dreapta și la stânga. Apoi fetele se prind două cu două și se învârt în ambele sensuri la dreapta și la stânga cu pauze de pași de odihnă sau plimbați.

Uneori mai multe fete se prind de brațe și fac mai multe cercuri în care se învârtesc până ce băieții revin la locul lor în șirul de joc;

3. Plimbări la dreapta și la stânga

Roata din Hășmaș

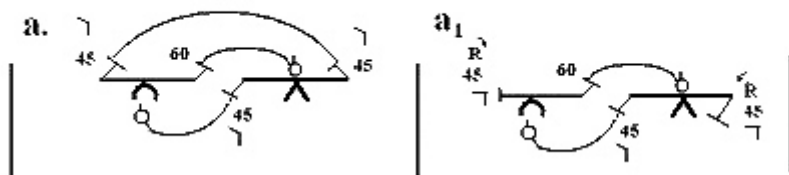
- În majoritatea localităților de la poalele munților Codru-Moma întâlnim o varietate remarcabilă de forme ale jocului în cerc sau roată. Caracteristica principală a celor 3 tipuri aparținătoare repertoriului coregrafic al localității Hășmaș este forma circulară de desfășurare fixată în timp și spațiu;

- La *Ardeleană* și *Învârtită* perechile se deplasează în cerc, în sensul de mișcare al acelor de ceasornic, având simultan și o mișcare de rotație inversă de la dreapta la stânga. În desfășurarea acestor jocuri consemnăm faptul că traiectoria mișcării lor este ca și cea a pământului *de rotație și de revoluție*;

- *Roata hășmășeană* sau *Pân' casă* este una dintre cele mai specifice și totodată mai frumoase părți ale jocului de duminică sau din alte sărbători creștinești. După ce am descris anterior felul cum începe această parte a jocului, în continuare voi face unele referiri la modul de desfășurare, precum și la mișcările și variantele acestora care cuprind textul coregrafic al *Ardeleniei în roată*;

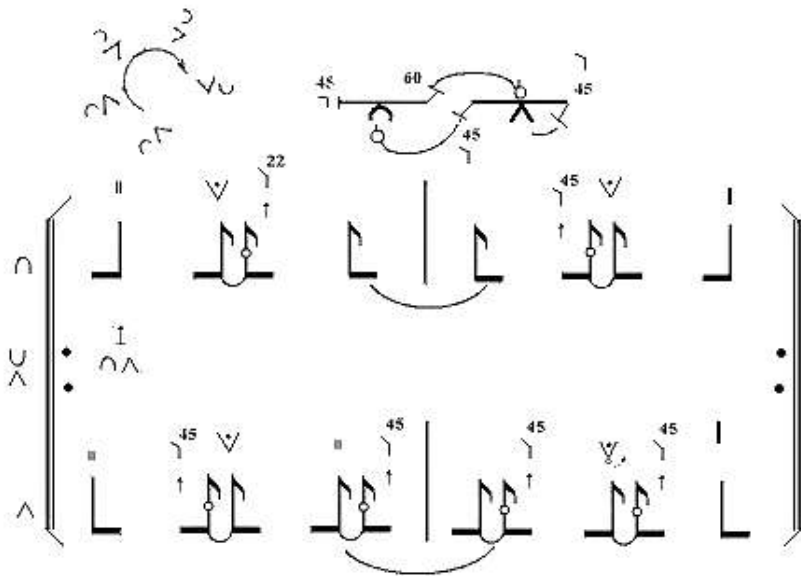
Se fac pași de bază, plimbări bilaterale după care fata trece prin stânga băiatului și urmează o roată în doi. Acum se schimbă și ținuta brațelor după următoarea formulă: băiatul prinde cu mâna stângă talia fetei iar cu dreapta brațul stâng al fetei la aproximativ 45- 60°, brațul drept al fetei pe umărul băiatului. Întotdeauna băiatul este în interiorul cercului, fata fiind în lateral stânga în exteriorul roții. Ținuta brațelor este variabilă în funcție de figura de joc:

4. Ținuta brațelor în roată

- Plecarea în roată se face la comanda *hop-așa* a jucăușului din capătul șirului, întotdeauna după pintenii executați de toți partenerii din grup. Prima pereche se deplasează în roată care cuprinde 4 măsuri, apoi în cerc intră cea de a doua pereche, a treia și așa mai departe. Uneori roata este începută de 3 sau 4 perechi deodată. În acest timp restul jucătorilor joacă în șir, figuri de plimbare sau piteni de tot felul. La început perechile se deplasează în cerc fără să facă nici o rotație după cum se vede din următoarea partitură coregrafică:

5. Plecarea în roată

- După ce toate perechile au intrat în roată atunci la comanda *hop-așa* încep figurile de joc. Jocul este caracterizat prin deplasare în cerc, în sensul de mișcare al acelor de ceasornic și învârtire concomitentă pe loc în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Pe măsura 1 și 2 se execută deplasare în față pe linia cercului, așa cum am arătat, iar pe măsura 3-4 se face o învârtire spre stânga

urmată de o serie de alte elemente cinetice cum ar fi: bătaie în cizmă pe piciorul drept, urmată de o foarfecă cu bătaie în față pe gamba piciorului drept în interiorul cercului (pe măsura a 4-a). În continuare se execută un șir de elemente cum ar fi: pinteni în aer cu brațele pe umerii partenerei, piruete simple și duble, pași tropotiți cu bătaie pe carâmbul cizmei piciorului drept și pași bătuți în față.

- Din punct de vedere al stilului de joc în variantele acestei forme coregrafice cu sincopă de tipul dohmiacului ascendent în care apar 2 pași vârf-toc observăm că în momentul învârtirii fata este adusă mult lângă băiat cu pieptul lipit unul de altul. De asemenea, consemnăm că la variantele în care fata se învâрте cu băiatul, aceasta face 2 pași vârf-toc ușor pliați, iar înainte de înșurubarea la învârtire piciorul stâng al fetei este lung și încrucișat;

- În lucrarea de față vom încerca să redăm pe partitură aceste bijuterii coregrafice luate din repertoriul jocului duminical specifice localității Hășmaș;

Principalele figuri din Roata din Hășmaș:

- Roata simplă (Introducerea sau *capul* figurii de joc)
- Învârtire de 2 ori
- Învârtire și foarfecă cu bătaie în cizmă
- Învârtire cu o piruetă
- Învârtire cu tropot și bătaie în cizmă
- Învârtire cu 2 piruete
- Învârtire cu tropot
- Învârtire cu lovirea călcâielor
- Învârtire cu pinteni

Din punct de vedere coregrafic consemnăm prezenta pe măsurile 1-2 a unei deplasări în față pe linia cercului unde sunt amplasate perechile, iar pe măsurile 3-4 învârtirea și una din figurile de roată descrise mai sus.

- La început perechile execută introducerea sau *capul figurii de joc*, care este considerată *pasul de bază al jocului*. La comanda

hop-așa dată de conducătorul jocului perechile intră în prima figură, apoi în celelalte. Între figurile de joc se face pasul de bază sau de odihnă. Pasul de bază al jocului în roată respectiv în acest cap al figurii are mai multe variante, care rezultă din posibilitățile de execuție precum și de adaptarea în joc a cuplului de jucători. În cadrul aceleași categorii de vârstă pasul capătă forme și aspecte diferite. Aici am putea relata variantele în care un jucător începe pasul cu piciorul drept iar altul cu piciorul stâng. În roată, în majoritatea cazurilor, la cei mai în vârstă, aceștia au pasul foarte lin, ușor pliat și fac un pas vârf-toc pe dreptul sau pe stângul. În joc vârstnicii parcă plutesc ei execută această mișcare cu mult rafinament și abilitate;

- În acest moment *Roata din Hășmaș* are o formă de rondo: A4+B2+A2+C3+D2+A4;

- *Capul și figura de joc* sunt executate în funcție de modul cum este dată comanda. La comanda *hop-așa* se intră în aceste 2 figuri de bază ale jocului. Aici nu există o formă fixă de execuție și de repetare a figurilor. Motivele coregrafice sunt în funcție de modul de organizare a jocului, de perechile amplasate, de disponibilitatea la efort, de stările afective și de alți factori;

Învârtita șchiopătată

- Cel de al doilea joc, *Învârtita șchiopătată* este asemănătoare cu *Ardeleana în șir și în roată*. Jocul este mixt alcătuit din cuplu de perechi așezate în șir, cerc, semicerc și dezorganizate pe suprafața de joc. Fiind o copie a *Ardelenii* în acest joc se repetă aproape identic toate figurile de la primul joc. Tempoul *Invârtitelor sau al Mănușelelor* acestei grupe este total schimbat, de la vioi spre accelerat. Acest tip coregrafic este specific doar în acest bazin etno-folcloric de la poalele Munților Codru-Moma, în fostul district Beliu, în localitățile: Hășmaș, Groșeni, Craiva, Lunca Teuzului, Chișlaca, Beliu și în restul localităților;

- Caracteristica principală a *Învârtitei șchiopătate* o reprezintă prezența pe tot parcursul motivului coregrafic a dohmiacului ascendent;

- La începutul *Învârtitei* se formează din nou șirul cu perechile care de fapt au jucat la primul joc. Partenerii stau fața-față cu brațele pe umeri. Există o mare varietate de prindere a brațelor în acest joc, așa cum se poate vedea din partitura coregrafică nr. 1;

- În șir se execută pașii de bază ai jocului care sunt în funcție de categoria de vârstă, bătrâni și tineri. Pasul bătrânesc este foarte pliat și simplu, pe când la tineri el este mai profund, sincopat, preluat din primul joc. Băiatul are rol de susținere a fetei, el face pașii mai mult pe loc, iar fata face acele pendulări pe orizontală. Cele două tipuri de execuție pe verticală a băiatului și pe orizontală a fetei se coordonează reciproc. Între băiat și fată există o sincronizare perfectă la acest tip de motiv coregrafic;

- Momentele de virtuositate ale jocului constau în pași tropotiți și în pintenii cu multe variante ce dau jocului din această vatră folclorică o particularitate distinctă cu multă personalitate;

- La acest joc predomină și unele învârtiri în perechi cu treceri ale fetelor în jurul băieților prin spatele acestora urmate de câteva întoarceri pe sub mână sau anumite piruete. Totul se execută pe acest pas sincopat și schiopătat:

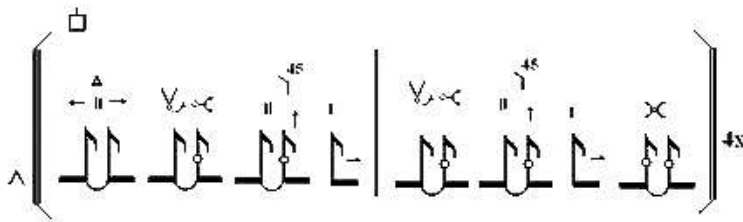
6. Accentele pasului schiopătat

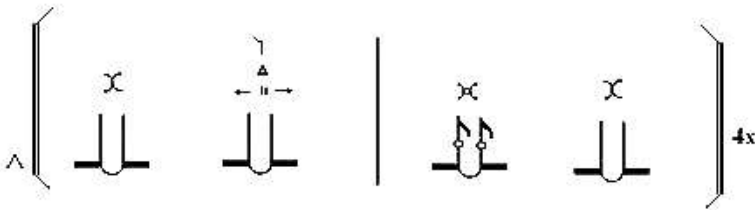
- Pintenii cu ambele picioare, (depinde de abilitatea interpretului) de obicei se execută pe 16 măsuri muzicale. Uneori pintenii executați cu ambele picioare la sol și în aer de la prima vedere par destul de ușor de făcut, ei sunt foarte greu de interpretat.

Pentru a face aceste figuri de virtuoziitate trebuie ca jucăușul să aibă multă răbdare să învețe și multă îndemânare în interpretarea lor;

7. Pinteni cu dreptul și încheiere

Pinteni la podea și în aer

- Din șir se pleacă în cerc așa cum am descris la jocul *Roata hășmășeană*. Plecarea din șirul cu perechi la *Învârtita roată* se face treptat, în sensul că nu toate perechile pleacă odată. Comanda *hop-așa* este dată de conducătorul jocului. Primele 2 sau 3 perechi se deplasează în cerc, apoi treptat urmează restul jucătorilor. Figurile se fac tot în deplasare pe linia cercului în sensul de mișcare al acelor de ceasornic și sunt aproape identice dar cu tempou schimbat în funcție de melodiile de acompaniament. Redăm în continuare câteva din principalele figuri din cadrul acestui joc:

- *Roata simplă, Învârtire și foarfecă cu bătaie în cizmă, Învârtire cu o piruetă, Învârtire cu tropot și bătaie în cizmă, Învârtire cu tropot, Învârtire cu lovirea călcâielor, Învârtire cu pinteni.*

- După terminarea principalelor figuri perechile se împrăștie pe suprafața de joc, fiecare ocupând un loc cât mai convenabil pentru jocul cu partenera. Aici intervine modul de exprimare al fiecărui cuplu. Am putut urmări o abilitate interpretativă deosebită a perechilor: treceri ale fetelor în jurul băieților, aruncări din dreapta în stânga ale fetelor, apoi pe sub mână cu brațele încrucișate pe pasul de bază șchiopătat.

Lumea sau Urma

- Cel de al treilea joc din repertoriul tradițional al jocului duminical este *Lumea sau Urma* (Jocul cel din urmă). Perechile se deplasează tot în cerc dar mișcarea lor este invers mersului acelor de ceasornic. La acest joc dispar mișcările de rotație a perechilor. În cerc, cu fața spre interior se execută diferite mișcări, pași de joc, elemente cinetice caracteristice în acest moment. Aceste forme coregrafice sunt oarecum statice, cu predominanță a pașilor tropotiți, pinteni de tot felul, deplasări cu pași bătuți la dreapta și la stânga.

De remarcat la acest tip coregrafic la figura de joc *În roată la dreapta și la stânga* este apariția pasului vârf-toc, cum se poate vedea și din exemplul nr.8:

- Spre finalul jocului perechile se distribuie neuniform pe suprafața de joc și execută tot felul de învârtiri și pe sub mână;

- În această descriere am notat următoarele figuri de joc:

Plimbări bilaterale la dreapta și la stânga

Plecarea și plimbări în roată

Pinteni în aer și la podea

Pinteni cu băți în palme

Băți în palme, pe călcâie și pași tropotiți în față

Băți în palme și pe călcâie

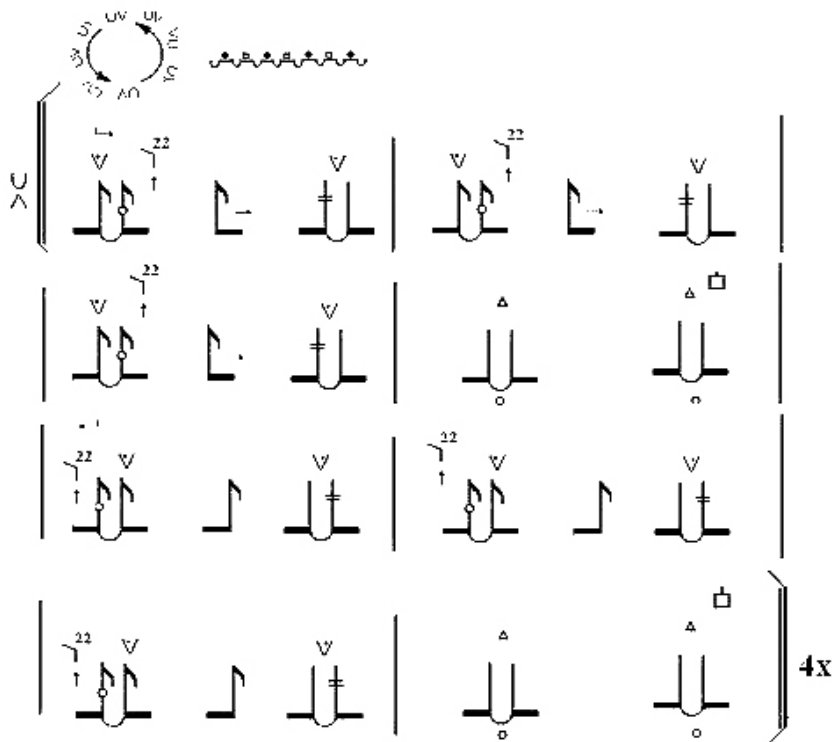
Băți în palme, pe călcâie și băți în față

Băți în palme, pe călcâie și încheiere

Băți pe călcâie și în față

Băți pe călcâie și în față-variantă

8. În roată la dreapta și la stânga

Pe sub mână odată și de 3 ori

Aruncarea fetei din stânga în dreapta

Pe loc și în roată

În roată la dreapta și la stânga

Jocurile tradiționale din acesta vatră folclorică au fost transpuse scenic din anul 1975, menținându-se aproape toate figurile de joc descrise în această lucrare. Formația de dansuri populare a localității Hășmaș a participat la majoritatea manifestărilor culturale tradiționale pe plan local dar și la concursurile județene și naționale bucurându-se de un succes deosebit. Unele ansambluri folclorice din județul Arad: *Doina Mureșului din Arad*, *Ansamblul Crișul din Ineu*, *Junii Podgoriei din Ghioroc*, au îndrăgit într-un mod special folclorul coregrafic al acestei localități și au introdus

în repertoriul lor *Suita Hășmășeană* cu jocurile *Ardeleana*, *Învârțita* și *Lumea*.

De la culegerea din 1975 și până în anul 2013 când relatez unele aspecte de natură coregrafică constat că în această zonă jocul popular se menține în formele descrise în lucrare, chiar dacă jocul duminical nu se mai organizează. La manifestările culturale organizate în ultimii ani de către primăria comunei cu ocazia întâlnirii *Fiilor satului* în localitățile: Botfei, Clit, Agrișul-Mic și Comănești am constatat cu satisfacție prezența unui numeros public dornic de a cânta și a juca.

„Ca orice fenomen folclor din zilele noastre numărul și formele aspecte specifice de manifestare ale acestuia scad pe măsura transformării societății umane. De la o generație la alta aceste modificări apar mai vizibil, până ce, din păcate, se ajunge chiar la pierderi integrale, care pot duce la înlocuirea valorilor cu produse care nici măcar nu mai aparțin tradiției. Contemporaneitatea, cu mijloacele sale audio și video, este, în mare parte, responsabilă de accelerarea pierderii inevitabile a caracteristicilor fundamentale ale folclorului. Și totuși, există posibilități de prevenire sau, cel puțin, de diminuare a pierderilor acestor incomparabile valori spirituale, prin culegerea și transcrierea lor în lucrări de specialitate, devenite azi surse de documentare și chiar de repunere în valoare, în forme diferite, care variază de la dansul tradițional ca mijloc de educație și recreere, până la spectacolul de folclor”. (Din cuvântul înainte, pag. 5-6, realizat de coregraful Theodor Vasilescu, artist emerit, în lucrarea *Folclor coregrafic din Câmpia Crișului Alb*, Editura Gutenberg, 2013 autor Viorel Nistor).

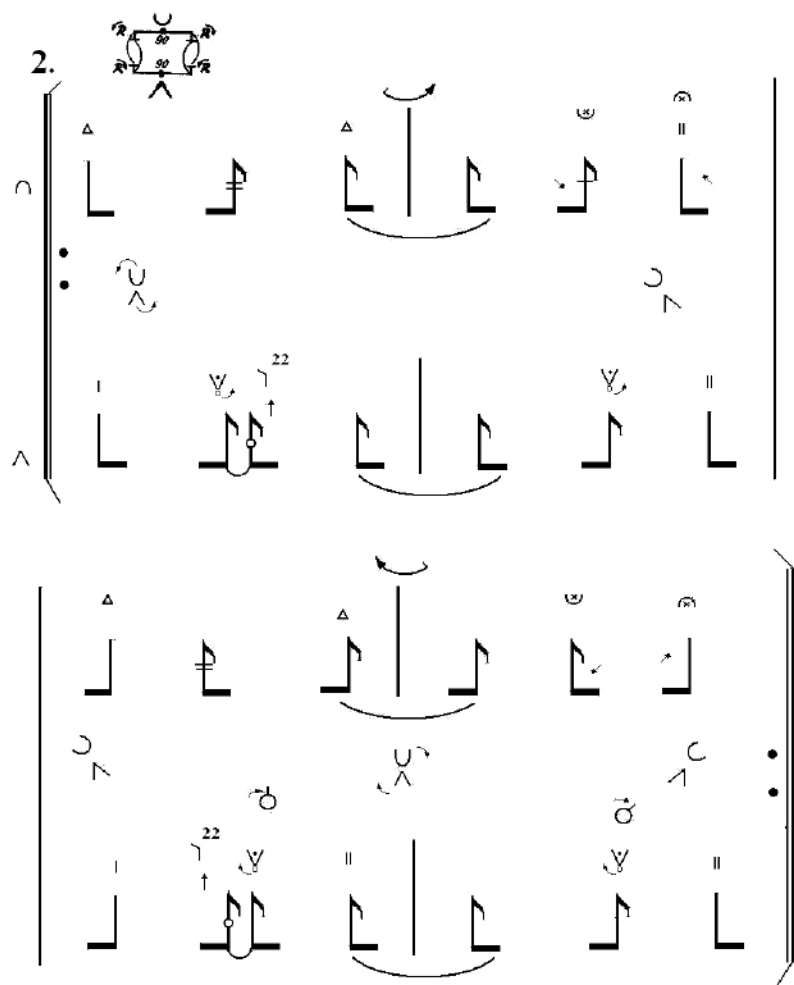
ARDELEANA ÎN ȘIR

Plimbare la dreapta și la stânga

1.

The musical notation is presented in two systems, each consisting of two staves. The first system is enclosed in a large bracket on the left, and the second system is enclosed in a large bracket on the right. Above the first system, there are five small diagrams showing the footwork for the dance, each with a 'C' above it. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and beams, along with dance-specific symbols like 'C' and 'X'.

**Plimbare la dreapta și la stânga
(Varianta 1)**

Plimbare cu pas vârf-toc

3.

The musical notation is presented in two systems, each consisting of two staves. The top staff of each system contains a series of notes and rests, with some notes marked with a '22' and an upward arrow. The bottom staff contains a series of notes and rests, with some notes marked with a '45' and an upward arrow. Above the first system, there is a small diagram showing a square with four circles at the corners, each containing a number (1, 2, 3, 4) and a small figure. To the right of the first system, there is a small diagram showing a square with four circles at the corners, each containing a number (1, 2, 3, 4) and a small figure. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and arrows.

Plimbare și pe sub mână

4.

The musical score is written for a single melodic line, likely for a flute or clarinet, in 4/4 time. It consists of two systems of music. Each system contains a treble staff and a bass staff. The treble staff shows the main melody, while the bass staff provides a harmonic accompaniment. The notation includes various note values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, slurs, and breath marks (indicated by a 'v' symbol). Fingerings are indicated by numbers 1 through 5 above or below notes. The first system begins with a measure rest and ends with a repeat sign. The second system is enclosed in a large bracket on the right side, indicating it is a continuation of the piece.

Pași tropotiți și încheiere cu pinten

5.

Diagram illustrating a dance sequence with four measures of notation. The notation uses vertical lines for steps, with various symbols above them: a double vertical line (||), a 'V' with a dashed line, a 'V' with a circle and an arrow pointing up, and a '45' with an arrow pointing up. The sequence is divided into four measures by vertical bar lines. The first measure starts with a double vertical line (||) and a 'V' with a dashed line. The second measure starts with a 'V' with a circle and an arrow pointing up, followed by a '45' with an arrow pointing up. The third measure starts with a double vertical line (||) and a 'V' with a dashed line. The fourth measure starts with a double vertical line (||) and a 'V' with a dashed line. The sequence ends with a double vertical line (||) and a 'V' with a dashed line.

Pași tropoțiți și încheiere cu pinteni dubli

6.

The exercise consists of four measures of music, each containing a sequence of notes and rests. The notation includes various symbols such as double bars, vertical lines, and arrows, indicating specific musical techniques or fingerings. The first measure is marked with a '6.' and a small square symbol. The second measure is marked with a '45' and a small square symbol. The third measure is marked with a '45' and a small square symbol. The fourth measure is marked with a '45' and a small square symbol. The notation is written on a single staff, with the notes and rests connected by lines and arrows, indicating the flow of the music.

Pe loc cu hop-așa

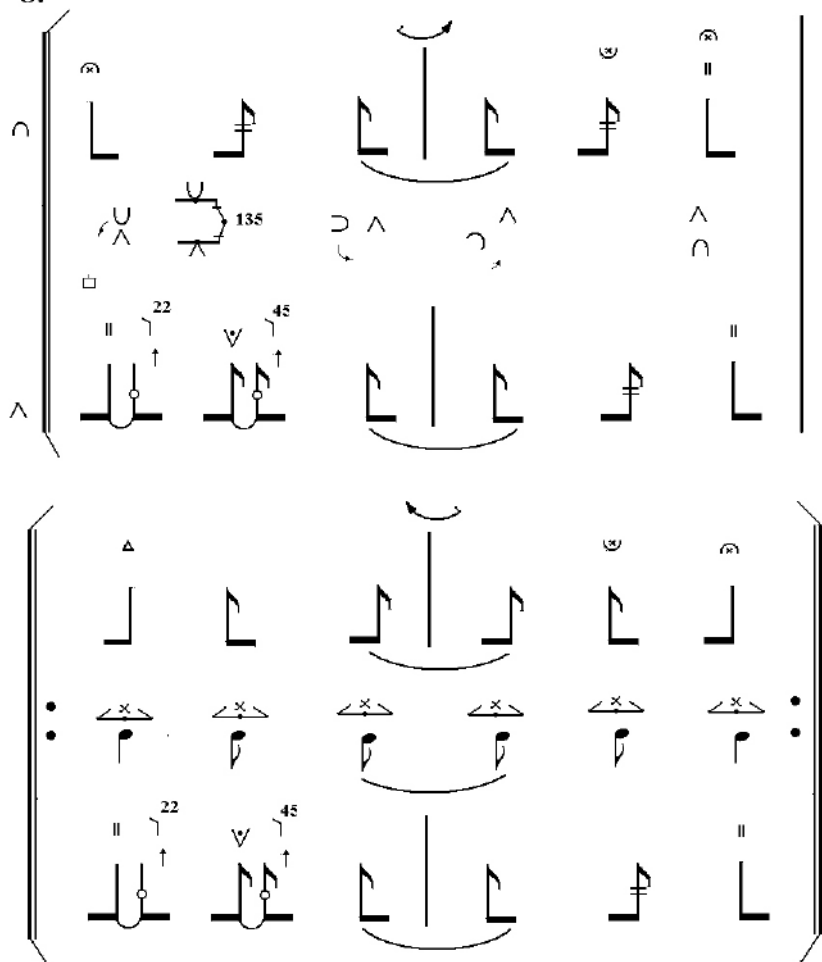
7.

22 45

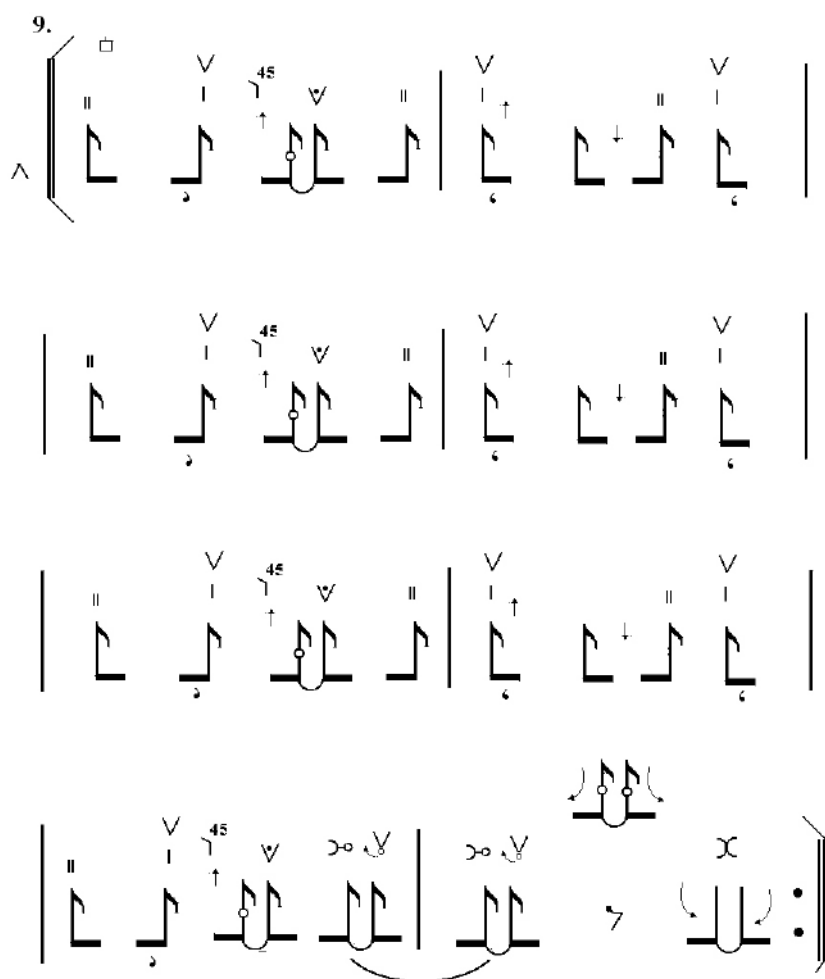
Hop — așa —————

Trecerea fetei în spate și bățai în palme

8.

Pași tropotiți și încheiere cu pinten

**În roată odată
(Varianta 1)**

The image displays a musical score for a traditional Romanian dance, "În roată odată (Varianta 1)". At the top left, a circular diagram illustrates the dance formation, with eight dancers arranged in a circle, each labeled with a number from 1 to 8. To the right of this diagram is a small diagram showing a sequence of steps with angles 45, 90, and 135. The main part of the score is a 2-measure musical notation, indicated by a large "2." at the beginning. The notation is written on a grand staff with three systems of staves. The first system has three staves, the second has two, and the third has two. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. Above the notation, there are several diagrams showing the sequence of steps and angles for the dance. These diagrams include angles like 45, 90, 135, and 180, and some include a small circular diagram with a cross. The score is enclosed in a large bracket on the right side.

În roată odată
(Varianta 2)

The musical score is written for three staves (treble, alto, and bass clefs) and includes several diagrams illustrating the rhythmic and melodic structure. The score is divided into two systems, with the first system starting with a measure number '3.'.

Diagram 1 (Top Left): A circular diagram showing five circles arranged in a ring, each containing a number (2, 3, 4, 5, 6) and an arrow indicating a clockwise sequence.

Diagram 2 (Top Center): A horizontal line with a curved line above it. The line has four points marked with '45', '60', '45', and '45'. A curved line connects the first and last '45' points, passing over the '60' point.

Diagram 3 (Middle Right): A diagram showing two circles, each with a vertical line through its center. To the right of the circles are two small circles, each with a vertical line through its center.

Diagram 4 (Middle Center): A diagram showing a circle with a vertical line through its center. To the right of the circle are two small circles, each with a vertical line through its center.

Diagram 5 (Middle Right): A diagram showing a circle with a vertical line through its center. To the right of the circle are two small circles, each with a vertical line through its center.

Diagram 6 (Bottom Left): A diagram showing a circle with a vertical line through its center. To the right of the circle are two small circles, each with a vertical line through its center.

Diagram 7 (Bottom Center): A diagram showing a circle with a vertical line through its center. To the right of the circle are two small circles, each with a vertical line through its center.

Diagram 8 (Bottom Right): A diagram showing a circle with a vertical line through its center. To the right of the circle are two small circles, each with a vertical line through its center.

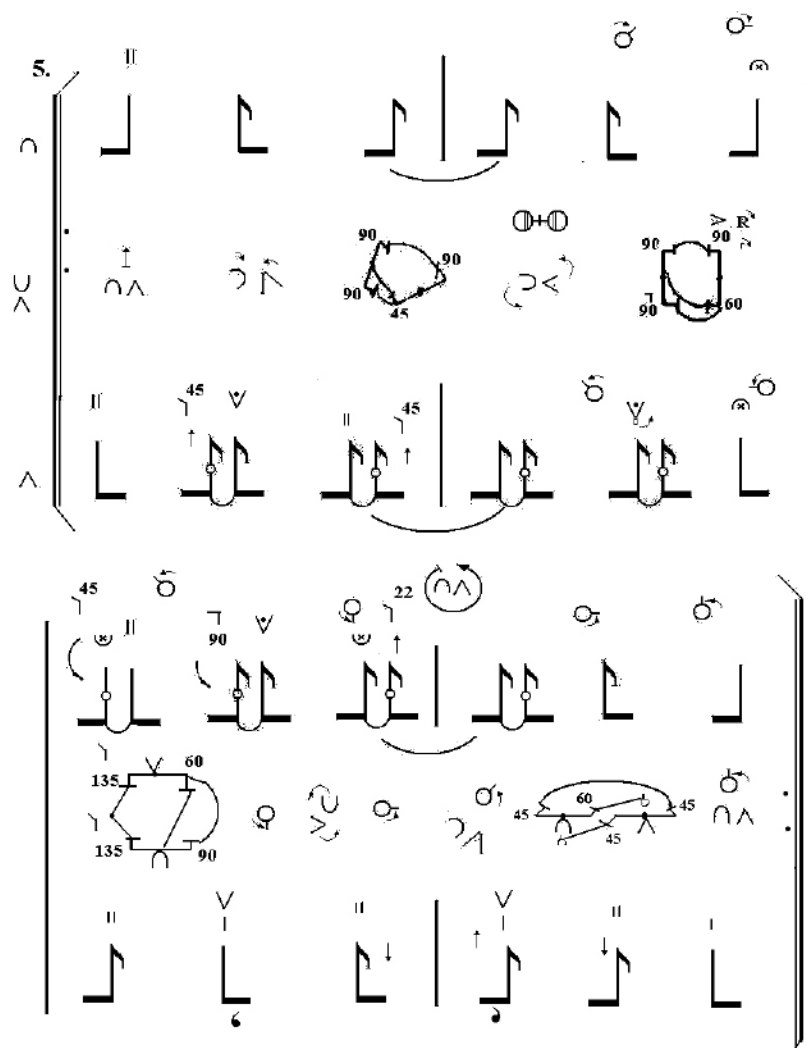
The musical notation includes various note values (quarter, eighth, sixteenth notes), rests, and dynamic markings (e.g., f , p , mf). The score is written in a standard musical notation style, with a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 4/4.

Roata de două ori
(Aceași poziție a brațelor)

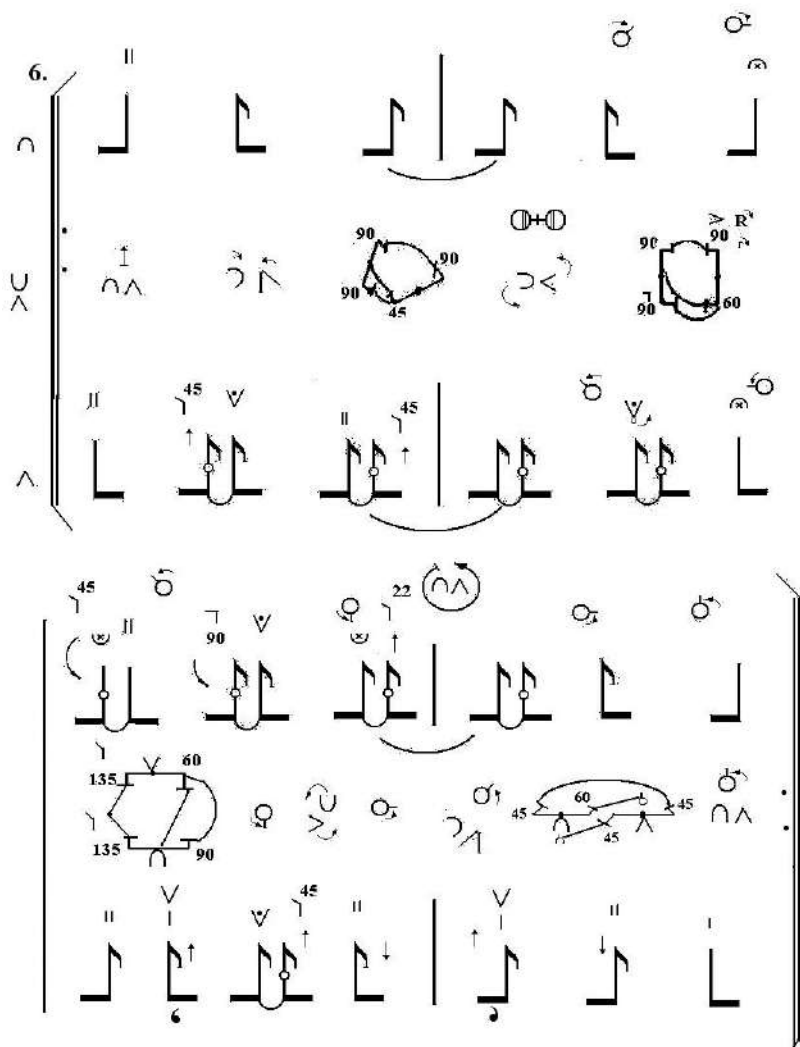
4.

2x

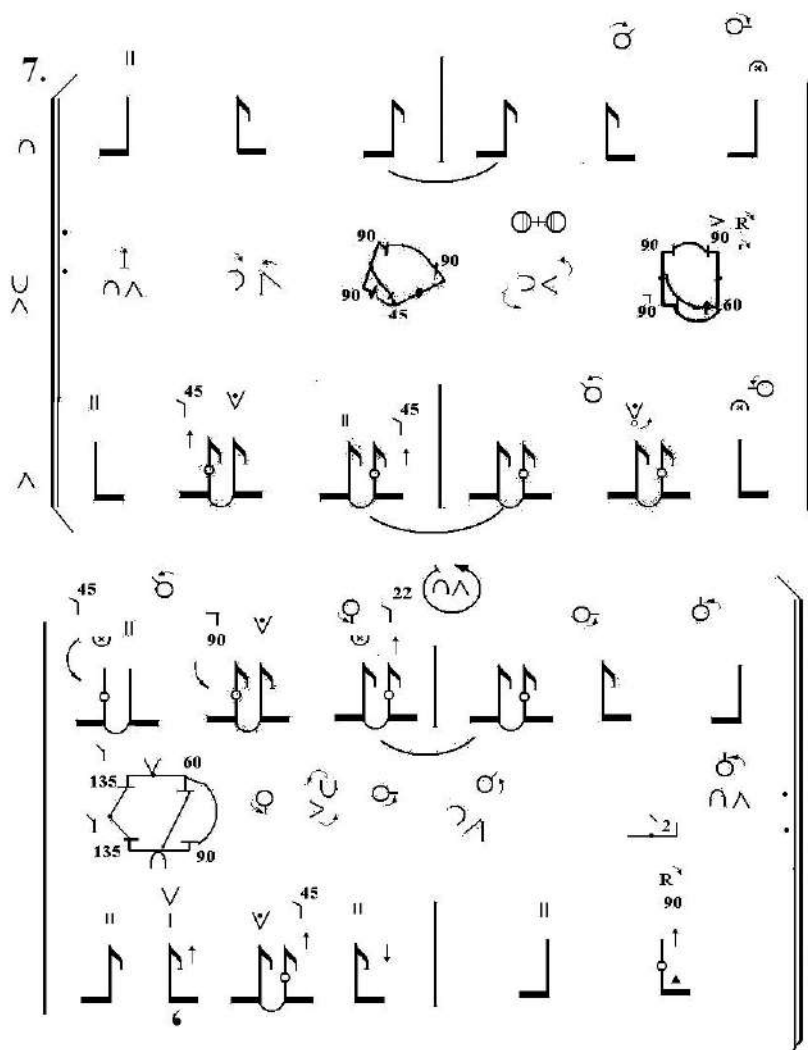
Roata cu pași tropoțiți

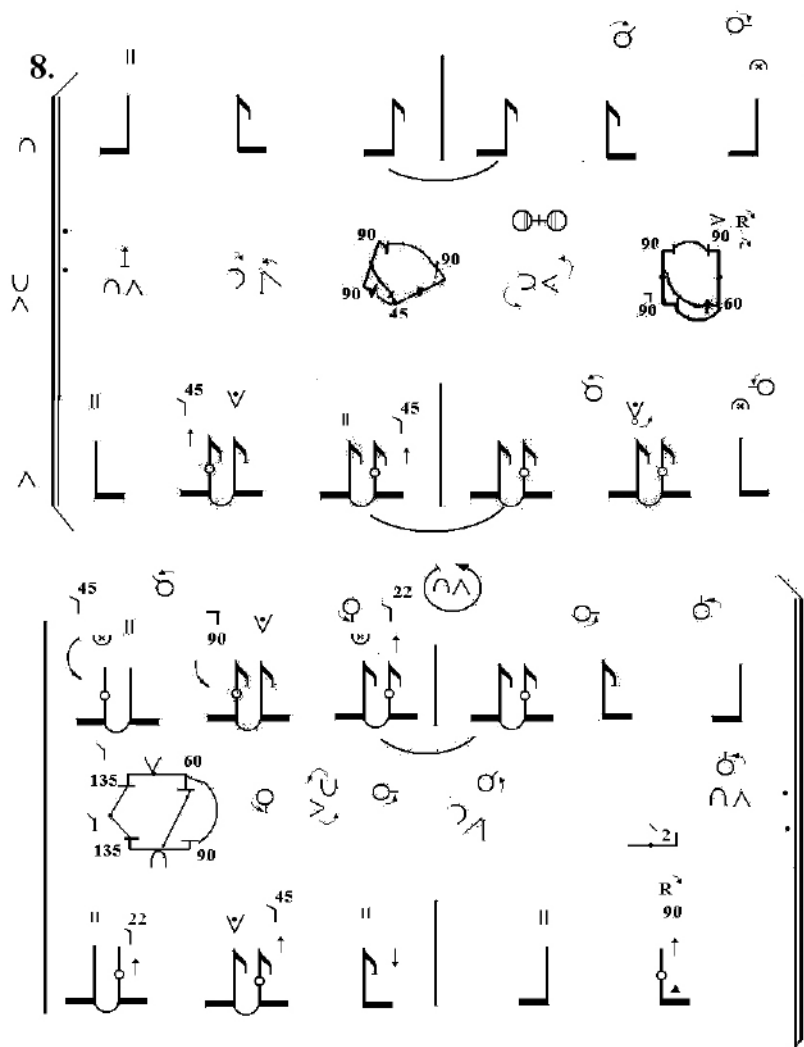
Roata cu pași tropotiți
(Variantă)

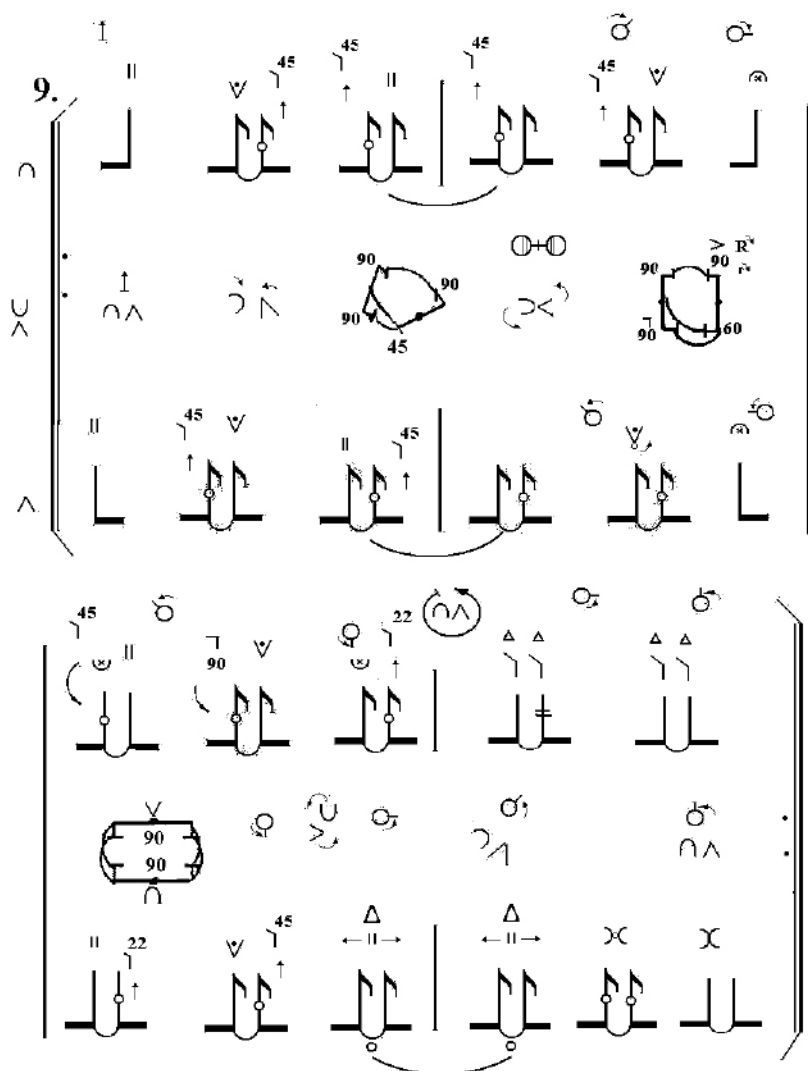
Roată cu pași tropotiți și bătaie în cizmă

Roată cu pași tropotiți și bătaie în cizmă

Roată cu pinten pe linia cercului

Roată cu foarfecă și bătaie pe piciorul drept

10.

The musical notation is presented in two systems, each containing three staves. The top staff of each system uses a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The middle staff uses a bass clef, and the bottom staff uses a treble clef. The notation includes various musical symbols such as eighth notes, quarter notes, and rests, along with specific dance instructions like '45', '90', '60', '22', 'R', and 'L'. There are also diagrams of foot positions and arrows indicating movement directions.

Roată cu pași sincopați și bătaie pe piciorul drept

11.

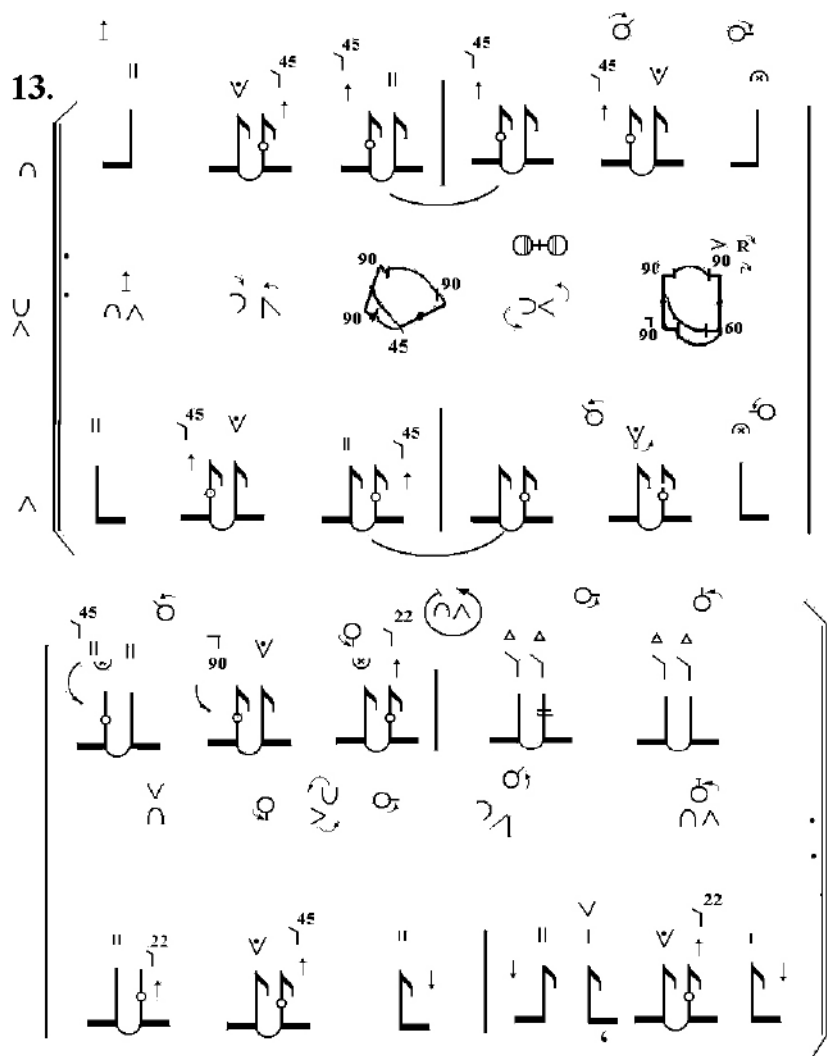
The musical score is written for three parts: a top staff (likely violin or flute), a middle staff (likely piano accompaniment), and a bottom staff (likely a second violin or cello). The music is in 2/4 time and features a mix of eighth and sixteenth notes, rests, and dynamic markings. The score is divided into two systems. The first system contains measures 1 through 6, and the second system contains measures 7 through 12. The notation includes various musical symbols such as clefs, time signatures, note heads, stems, beams, and rests. There are also some non-musical markings, possibly indicating dance steps or specific techniques. The score is enclosed in a large bracket on the right side.

Roată cu bătaie pe dreptul și pe stângul

12.

The musical notation is presented in two systems, each consisting of three staves. The top staff of each system contains rhythmic notation with notes and rests, some marked with '45' and '90'. The middle staff contains dance movement notation, including arrows, circles, and angles like '90', '45', and '60'. The bottom staff contains further rhythmic notation. The piece is numbered '12.' in the top left corner.

Roata cu pași tropotiți

FECIOREASCA
Bătăi cu dreapta și încheiere

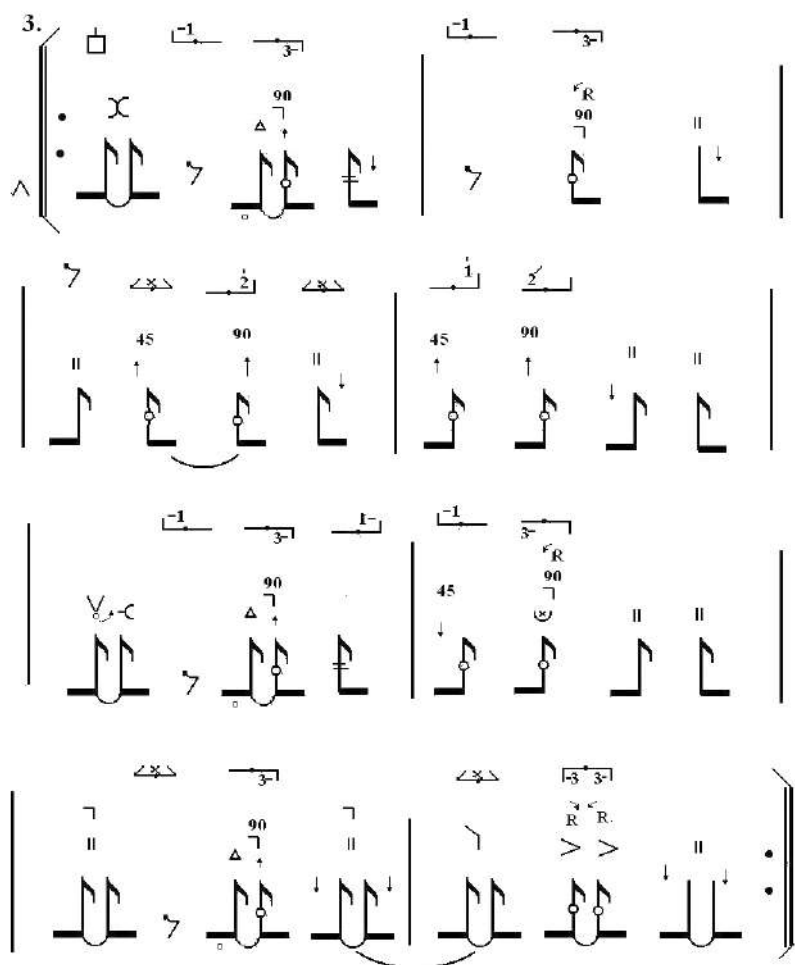
1.

The musical notation is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). It consists of four measures, each containing a sequence of notes and rests. Above the notes are various rhythmic and performance markings, including '1', '3', '45', '90', 'V', 'C', 'Δ', 'R', and 'R'. The notation is written in a simplified, stylized manner typical of folk music notation.

**Bătăi cu dreapta și încheiere
(Variantă cu 2 sărituri)**

2.

Bătăi cu dreapta și încheiere
(Varianta 2)

În față cu bătăi în palme și încheiere

4.

22 45

22 45

22 45

90

Bătăi cu dreapta și încheiere cu foarfecă

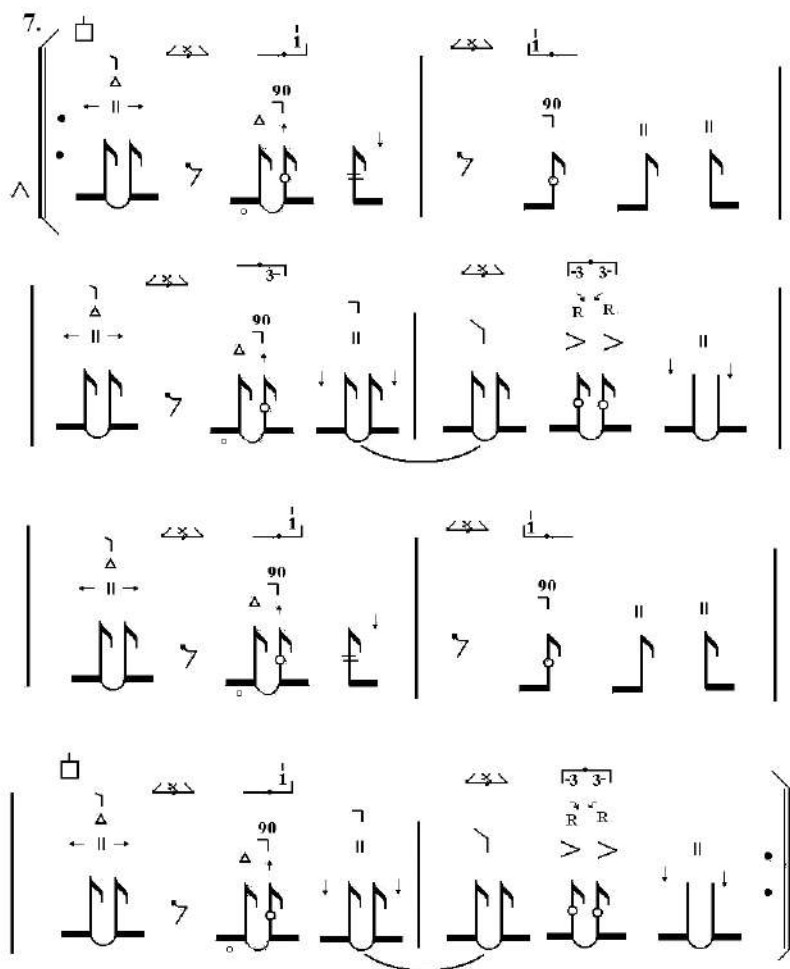
The musical notation is presented on a single staff, divided into four measures by vertical bar lines. The notation includes various rhythmic and melodic symbols, such as notes, rests, and specific markings like '5.', '1-1', '3-1', '45', '90', '22', '30', and '30'. The sequence is divided into four measures by vertical bar lines, with a final double bar line at the end.

Bătăi în față și încheiere cu 2 sărituri

6.

The musical score is written for a single melodic line on a five-line staff. It consists of 16 measures, grouped into four systems of four measures each. The notation includes various rhythmic values (quarter, eighth, and sixteenth notes), rests, and dynamic markings. Key features include: a key signature of one sharp (F#) indicated by a sharp sign and a '1' in a box; a time signature of 9/8 indicated by a '9' over an '8'; and specific dance-related markings such as 'Δ' (triangle) and '90' (degree symbol). The score concludes with a double bar line and repeat dots.

Bătăi în față și încheiere cu o săritură

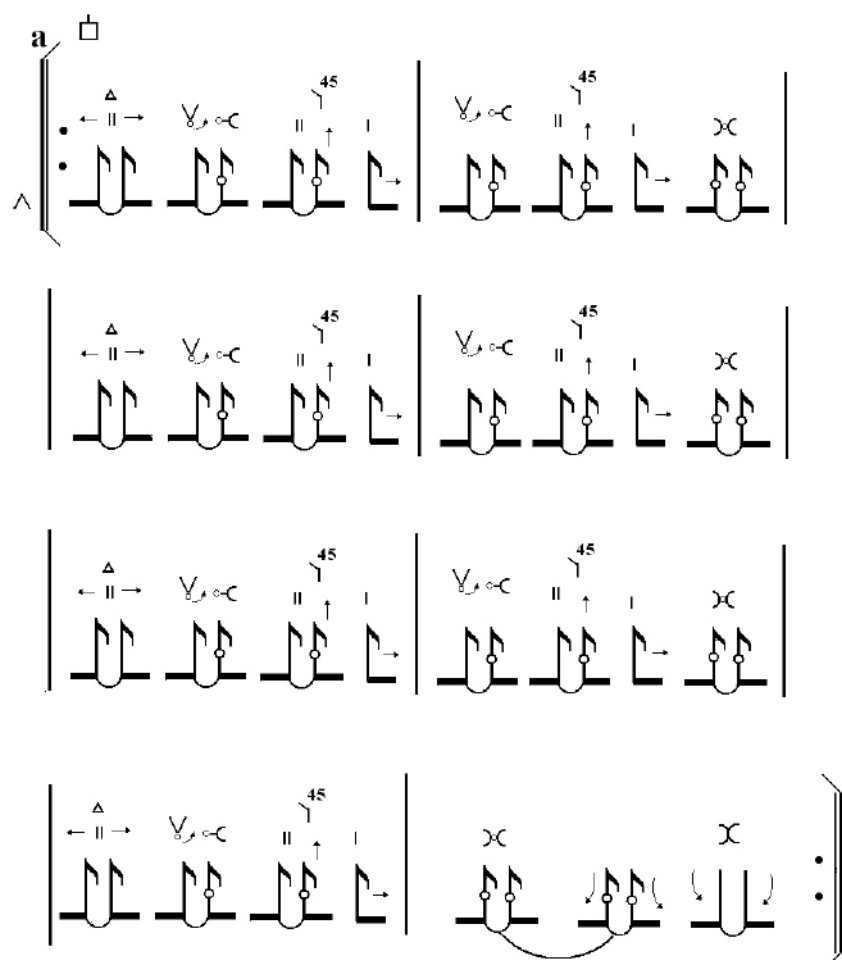
Bătăi pe dreptul și pe stângul și încheiere cu 2 sărituri

8.

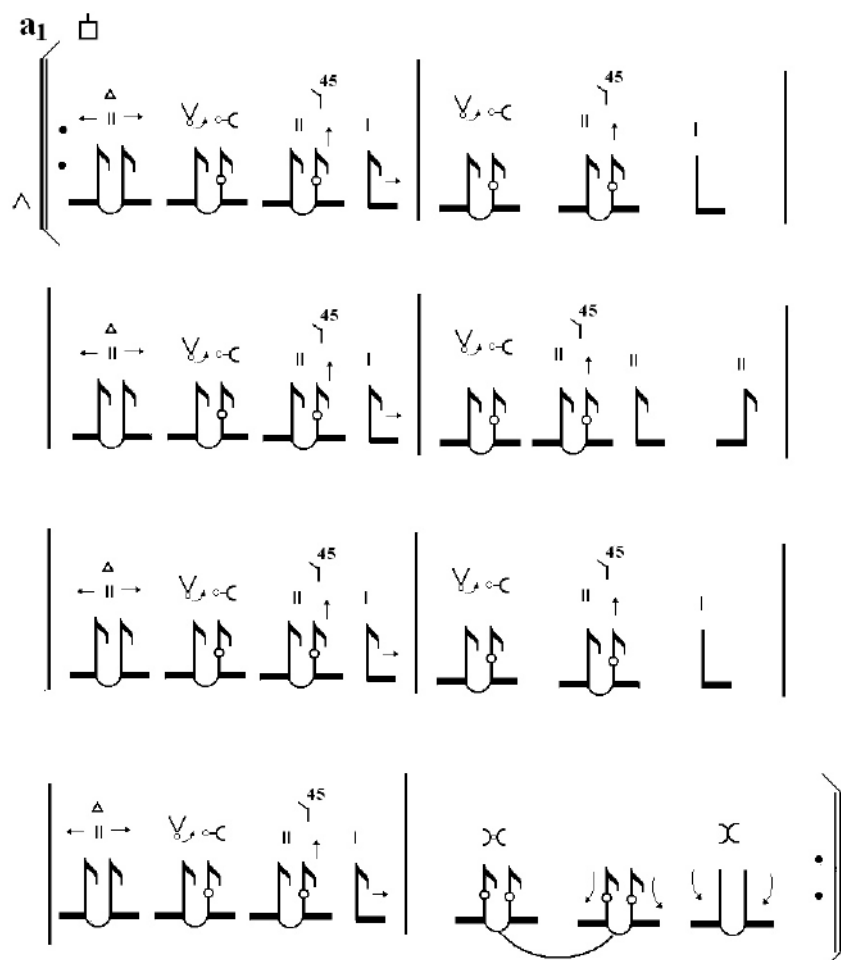
The exercise consists of four measures of music, each containing two staves. The notation includes various rhythmic values, slurs, and dynamic markings. The first three measures are identical, while the fourth measure is unique. The notation is as follows:

- Measure 1:**
 - Staff 1: A quarter rest, followed by a quarter note with a slur and a triplet of eighth notes.
 - Staff 2: A quarter note with a slur and a triplet of eighth notes, followed by a quarter note with a slur and a triplet of eighth notes.
- Measure 2:**
 - Staff 1: A quarter note with a slur and a triplet of eighth notes, followed by a quarter note with a slur and a triplet of eighth notes.
 - Staff 2: A quarter note with a slur and a triplet of eighth notes, followed by a quarter note with a slur and a triplet of eighth notes.
- Measure 3:**
 - Staff 1: A quarter note with a slur and a triplet of eighth notes, followed by a quarter note with a slur and a triplet of eighth notes.
 - Staff 2: A quarter note with a slur and a triplet of eighth notes, followed by a quarter note with a slur and a triplet of eighth notes.
- Measure 4:**
 - Staff 1: A quarter note with a slur and a triplet of eighth notes, followed by a quarter note with a slur and a triplet of eighth notes.
 - Staff 2: A quarter note with a slur and a triplet of eighth notes, followed by a quarter note with a slur and a triplet of eighth notes.

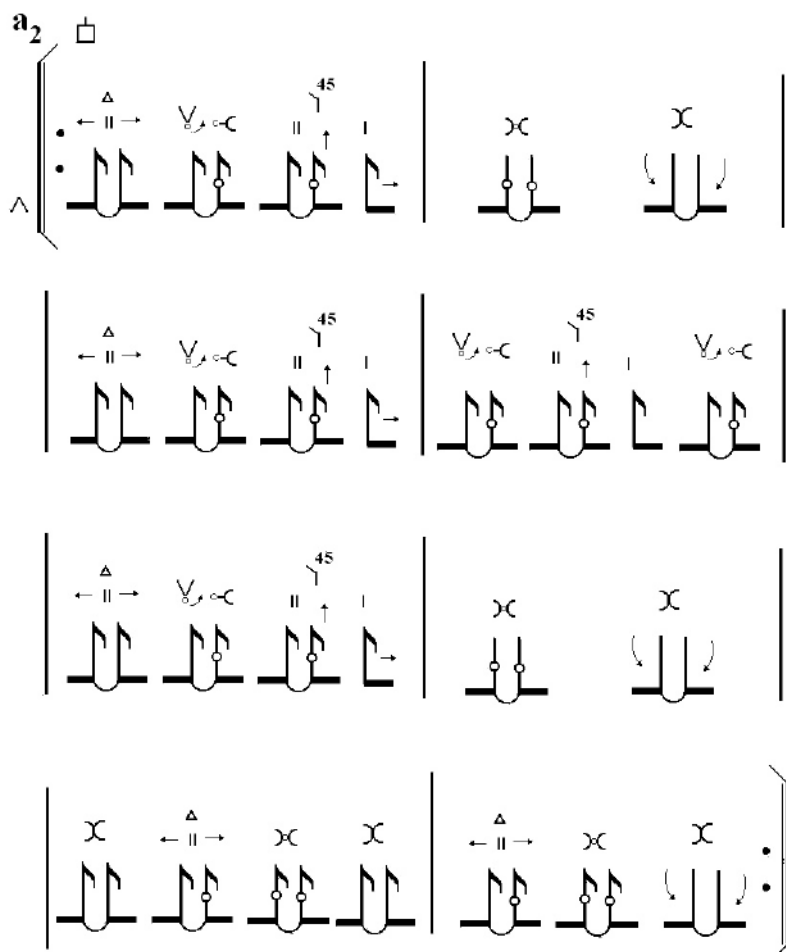
Pinteni cu dreptul și încheiere

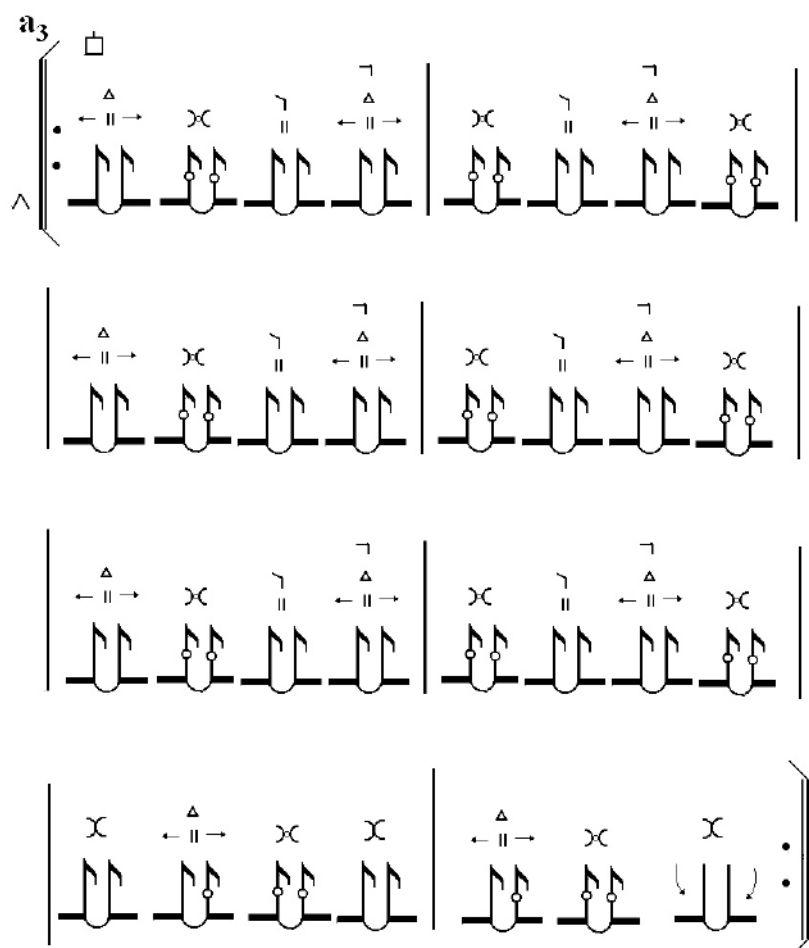
**Pinteni cu dreptul și încheiere
(Varianta 1)**

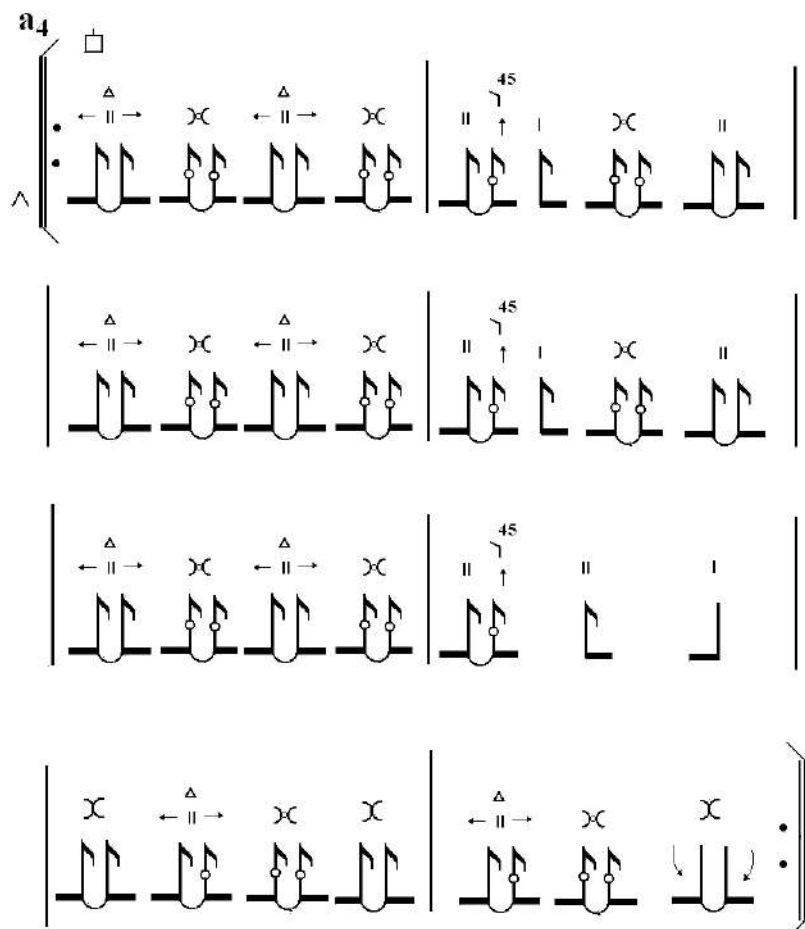
Pinteni cu dreptul și încheiere
(Varianta 2)

Pinteni cu sărituri (Varianta 3)

Pinteni cu sărituri
(Varianta 4)

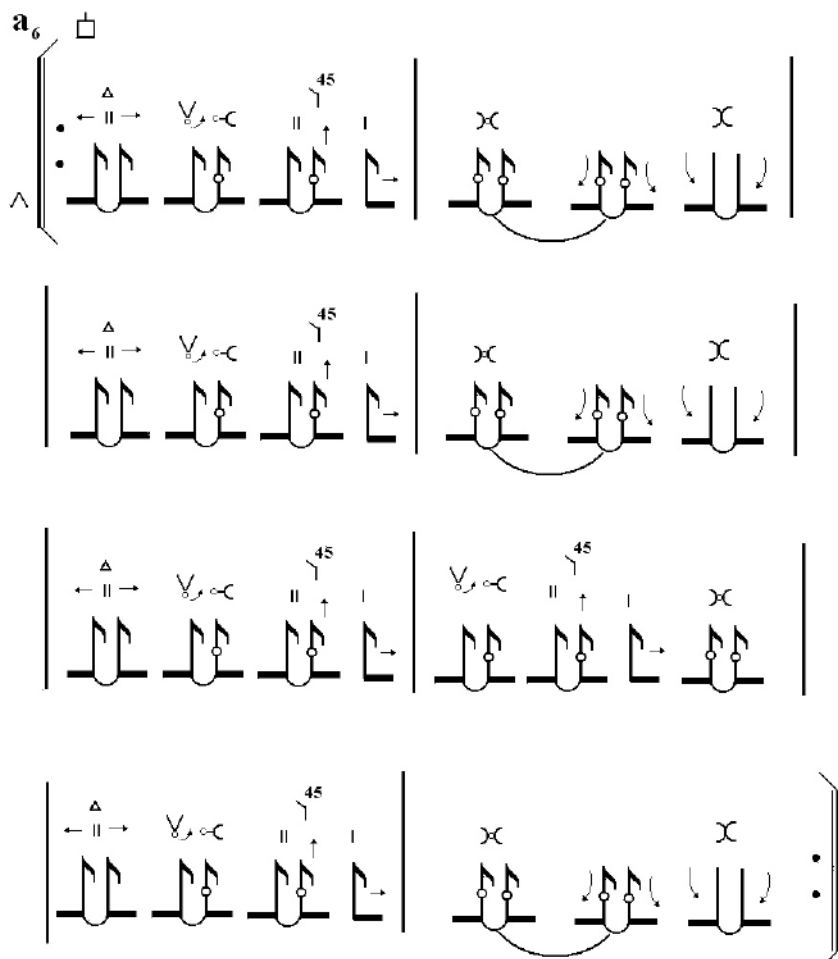

**Pinteni în aer cu încheiere
(Varianta 5)**

a ⁵ □

The musical notation is written on a single staff with a treble clef. It consists of four measures, each containing a pair of eighth notes beamed together. The notation includes various symbols above the notes, such as triangles, double lines, and arrows, indicating specific techniques or accents. The first measure is marked with a '5' and a square symbol. The second measure has a '45' and a '45' above it. The third measure has a '45' above it. The fourth measure has a '45' above it. The notation is enclosed in a large bracket on the left and a large bracket on the right.

Pinteni cu dreptul și încheiere

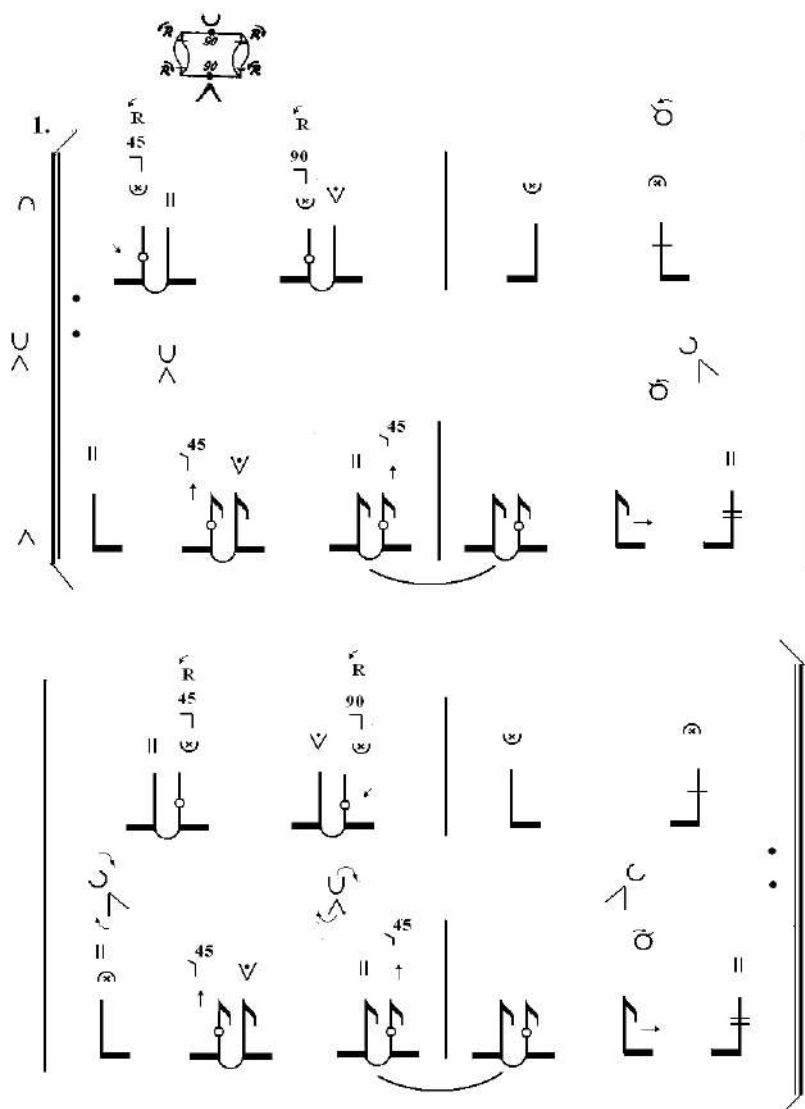

**Bătăi pe stângul și pe dreptul
și încheiere cu 2 sărituri**

16.

The exercise consists of four measures of music, each containing a series of rhythmic patterns. The notation includes various symbols for rhythm, such as eighth notes, quarter notes, and rests, along with specific markings for the left and right hands (L and R) and a final double bar line with a repeat sign.

ÎNVÂRTITA ȘCHIOPĂTATĂ

Învârtita şchiopătată

2.

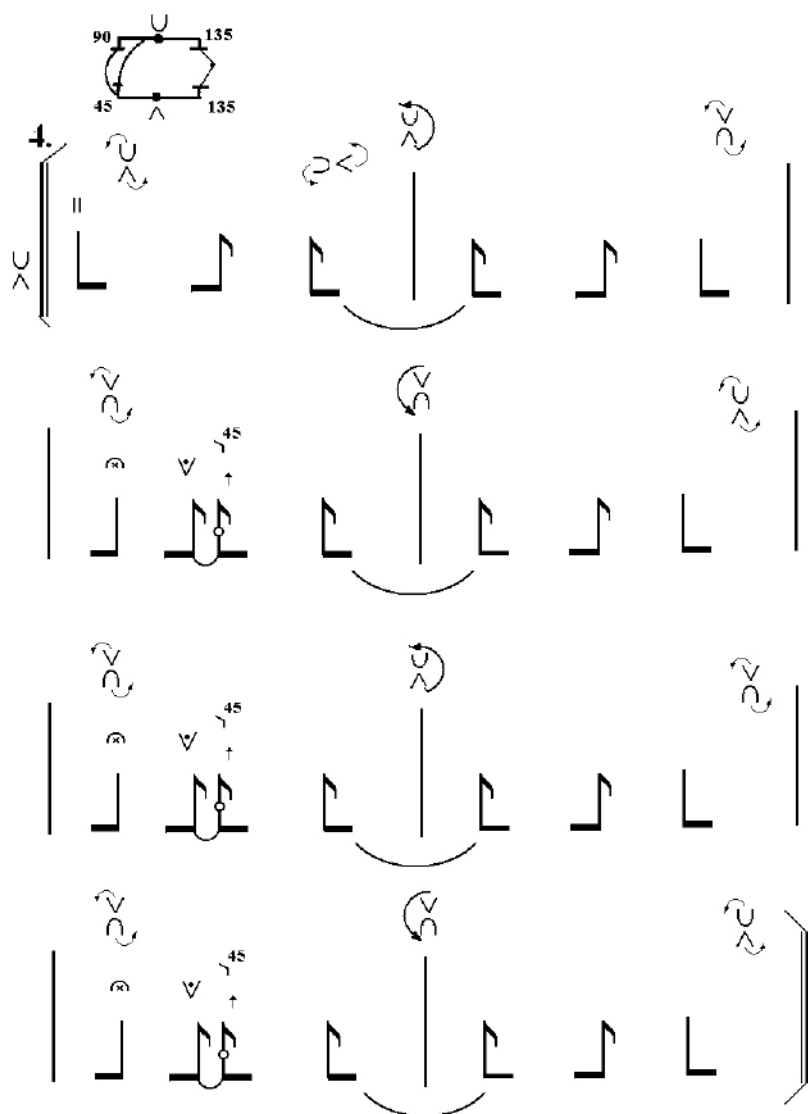
The image displays musical notation for a piece titled "Învârtita şchiopătată". It features two systems of music, each with two staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. Above the first system, there is a diagram showing a circle with a vertical line through its center, labeled with "R" and "90" at the top and bottom, and "R'" and "90" on the sides. The notation is written in a stylized, handwritten-like font. The first system is marked with a "2." and a "C" time signature. The second system is marked with a "C" time signature. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. The first system is marked with a "2." and a "C" time signature. The second system is marked with a "C" time signature. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings.

Pe sub mână

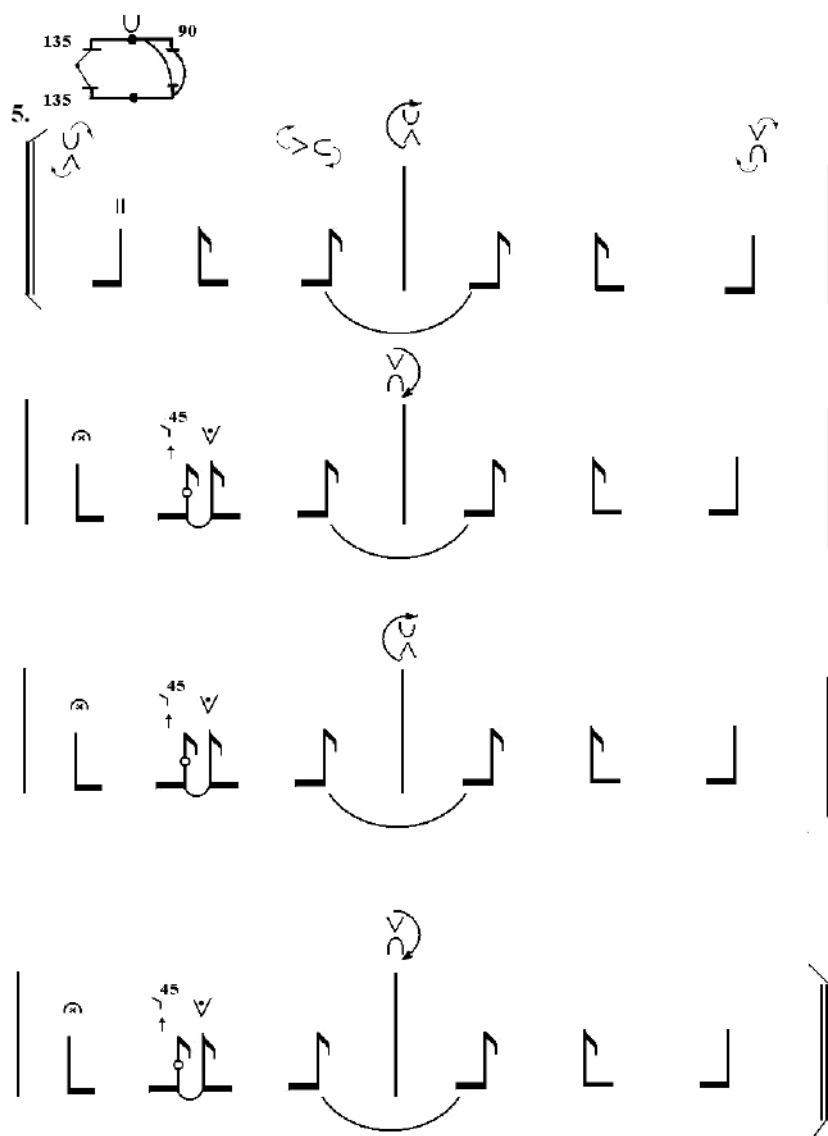
3.

The image displays two systems of musical notation for a piece titled "Pe sub mână". Each system consists of two staves. The notation is a form of simplified musical shorthand, likely for a specific instrument like a baglamas or a similar stringed instrument. The notation includes various symbols: vertical lines, horizontal lines, and specific note heads. Some notes are marked with numbers (22, 45) and symbols (Δ, ∇). There are also symbols like a circle with a dot (⊙) and a circle with a horizontal line (⊖). The first system is enclosed in a large bracket on the left, and the second system is enclosed in a large bracket on the right. The notation is arranged in a way that suggests a sequence of measures or phrases.

Învârtiri în perechi la dreapta

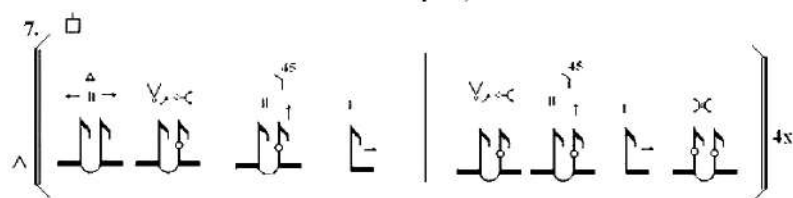
Învârtiri în perechi la stânga

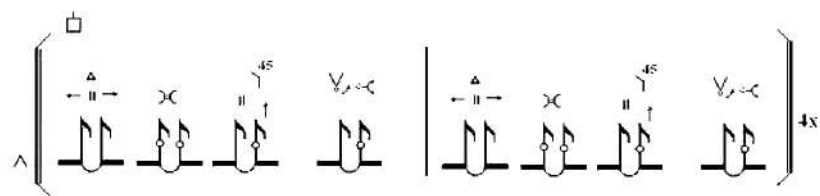
6. În jurul băiatului și pe sub mână

The musical score is written for three staves (treble, alto, and bass clefs) and includes various musical notations such as notes, rests, and fingerings. The piece is marked with a '6.' and a key signature of one flat (B-flat). The score is divided into two systems, each containing three staves. The first system has a repeat sign at the beginning and end. The second system also has a repeat sign at the beginning and end. The notation includes various musical symbols like notes, rests, and fingerings, as well as some specific markings like '45', '135', and '90'.

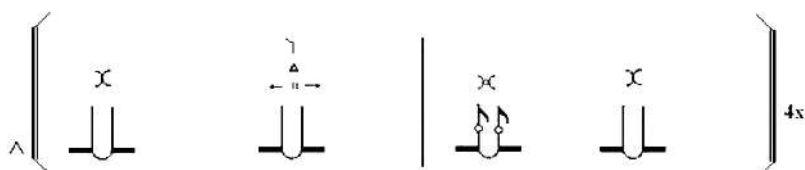
Pinteni cu dreptul și încheiere

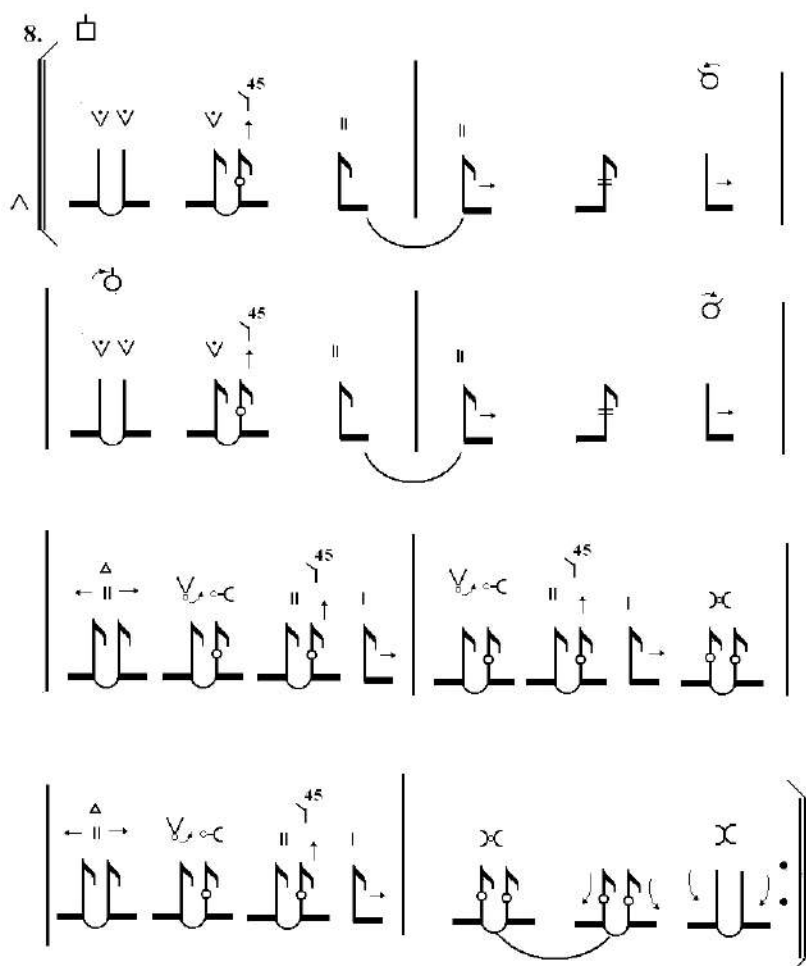
Pinteni în aer apoi cu piciorul drept

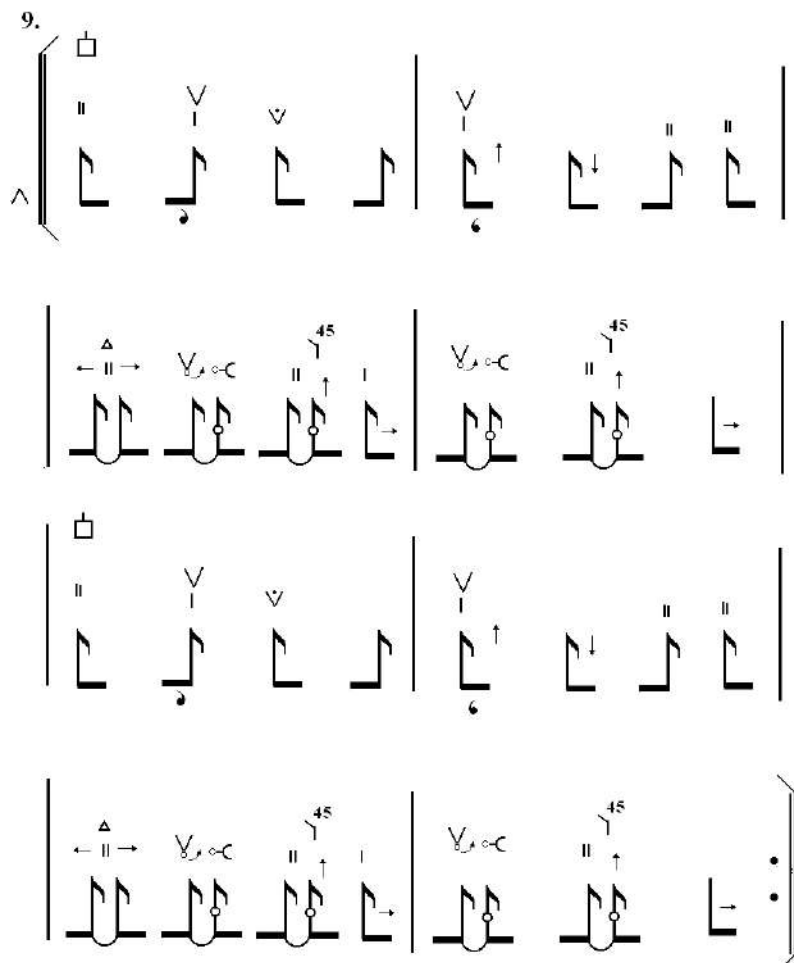
Pinteni la podea și în aer

Pe loc și pinteni cu încheiere

Pași tropotiți cu pinteni

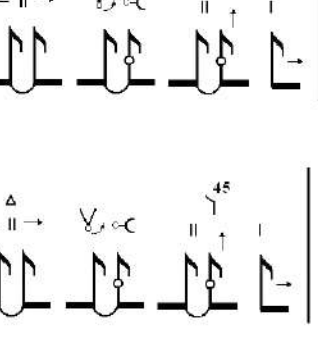

Pinteni cu pași tropotiți în față

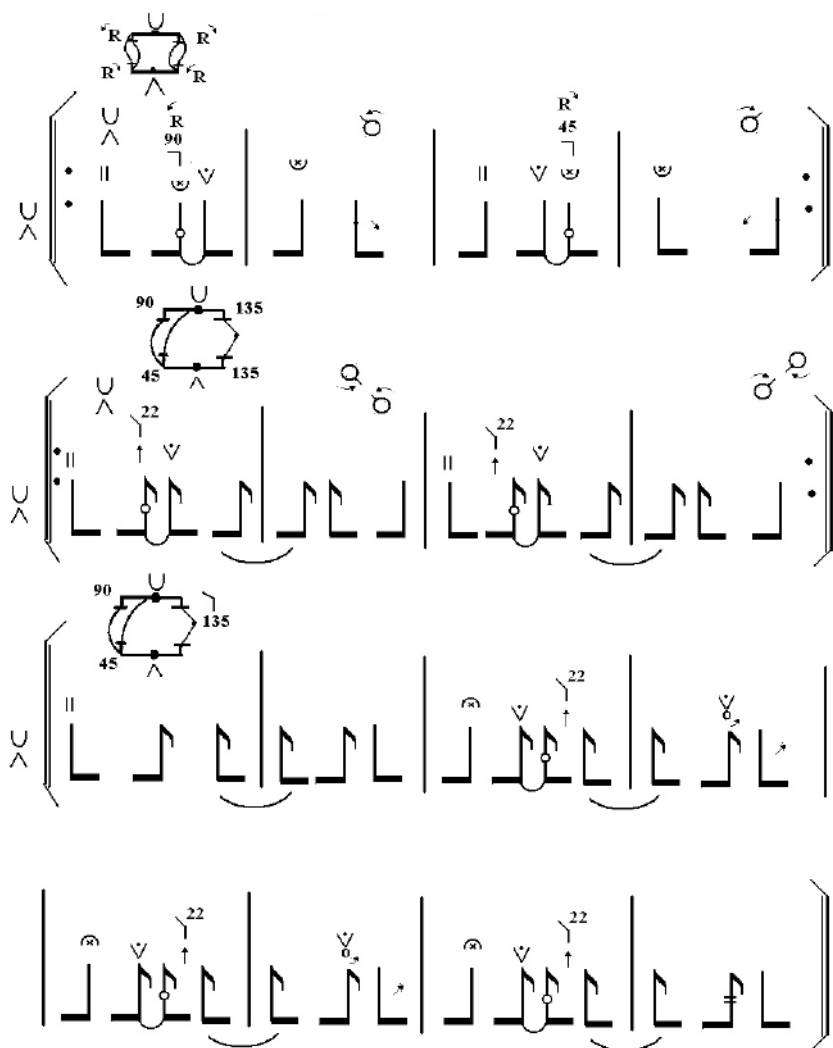
10. □

The musical score is written on a five-line staff. It consists of four measures, each separated by a vertical bar line. The notation includes various symbols such as double bar lines with triangles or circles, and notes with stems and flags. The first measure starts with a double bar line and a triangle above it. The second measure starts with a double bar line and a circle with a cross. The third measure starts with a double bar line and a circle with a cross. The fourth measure starts with a double bar line and a circle with a cross. The notes are written on the staff, with stems and flags indicating the rhythm and pitch.

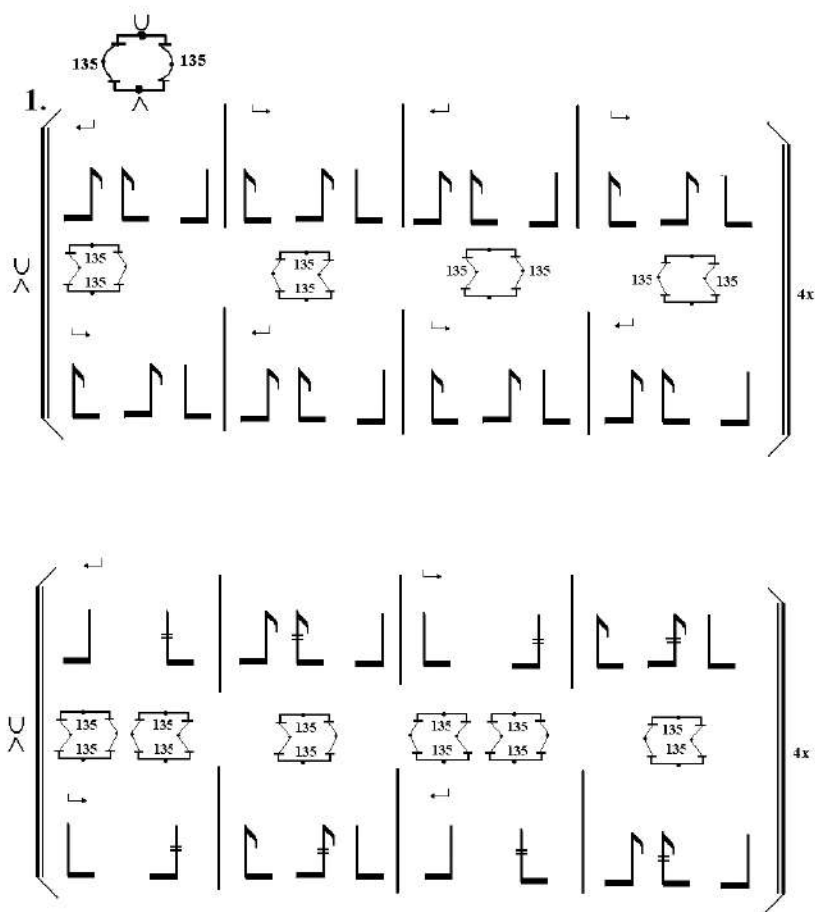
Pinteni cu încheiere și pinteni la podea

11.

Pe loc-plimbare-învârtire la dreapta

LUMEA
Plimbări la dreapta și la stânga

Plimbări la dreapta și la stânga

2.

The musical score is written in a simplified, stylized notation. It consists of two systems, each with four staves. The first system contains measures 1-4, and the second system contains measures 5-8. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. There are also some non-musical markings like '135' and '45' in boxes, and a '22' in a circle. The score is written in a simplified, stylized notation.

Plecarea în roată

3.

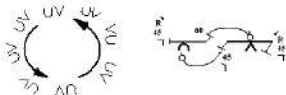

Diagram illustrating the dance move "Plecarea în roată" (Wheel departure). The notation shows a sequence of steps in a circular pattern, with arrows indicating the direction of movement. The steps are marked with "V" and "U" symbols, and the sequence is enclosed in a large bracket.

Plimbări la dreapta și la stânga

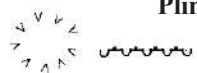

Diagram illustrating the dance move "Plimbări la dreapta și la stânga" (Walking to the right and left). The notation shows a sequence of steps in a circular pattern, with arrows indicating the direction of movement. The steps are marked with "V" and "U" symbols, and the sequence is enclosed in a large bracket.

Pinteni cu încheiere și pinteni la poadea

4. □

The exercise consists of four rows of musical notation on a single staff, each row containing two measures separated by a bar line. The first row is enclosed in large parentheses with a '3x' multiplier on the right. The notation includes various musical symbols: stems, beams, slurs, and specific fingering or articulation marks such as 'Δ', '45', and 'V'. The second row also has two measures. The third row has two measures, with the first measure containing two dots above the staff. The fourth row has two measures, with the second measure containing two dots above the staff. The notation is complex, involving many beamed notes and slurs, suggesting a fast or intricate piece of music.

Pinteni cu bățai în palme

5.

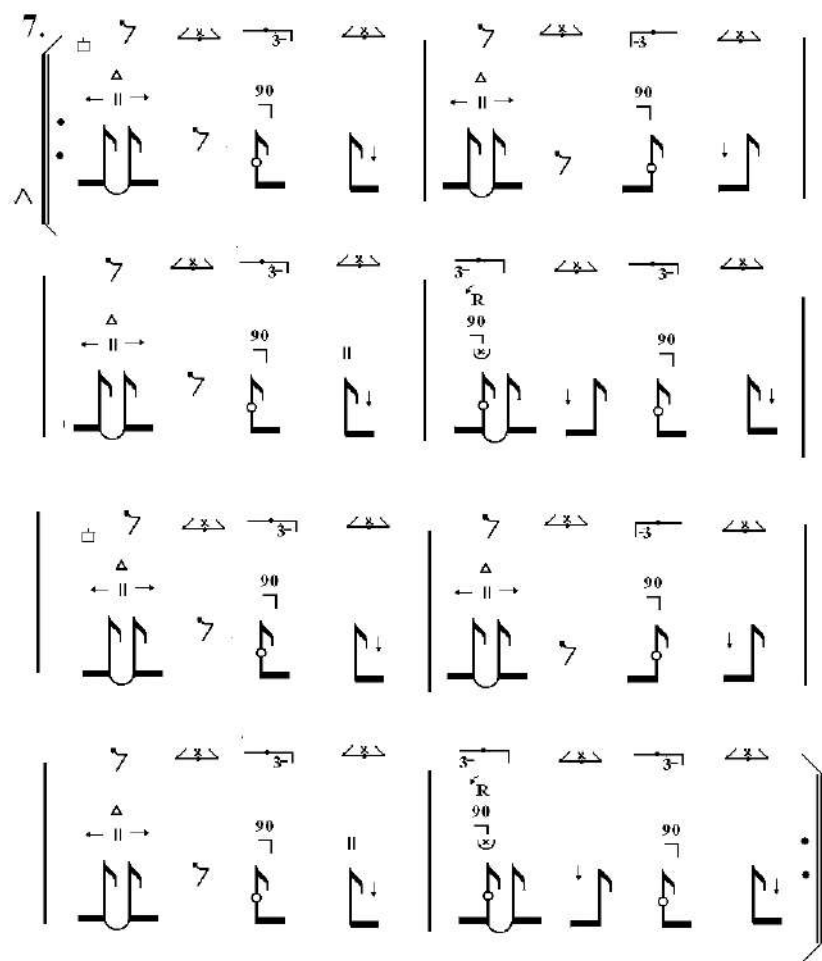
The musical notation is presented in four systems, each containing two staves. The notation is a form of simplified musical notation used in folk music manuscripts. The first staff of each system contains a sequence of notes and rests, with some notes marked with a '45' and a 'V'. The second staff contains a sequence of notes and rests, with some notes marked with a '45' and a 'V'. The notation is written on a single-line staff with a clef-like symbol at the beginning of each system. The notation is a form of simplified musical notation used in folk music manuscripts.

Bătăi în palme, pe călcăie și tropot în față

6.

The musical score is divided into four systems, each containing two staves. The notation includes various rhythmic symbols and musical notes. The first system begins with a large bracket on the left. The fourth system concludes with a large bracket on the right.

Bătăi în palme și pe călcâie

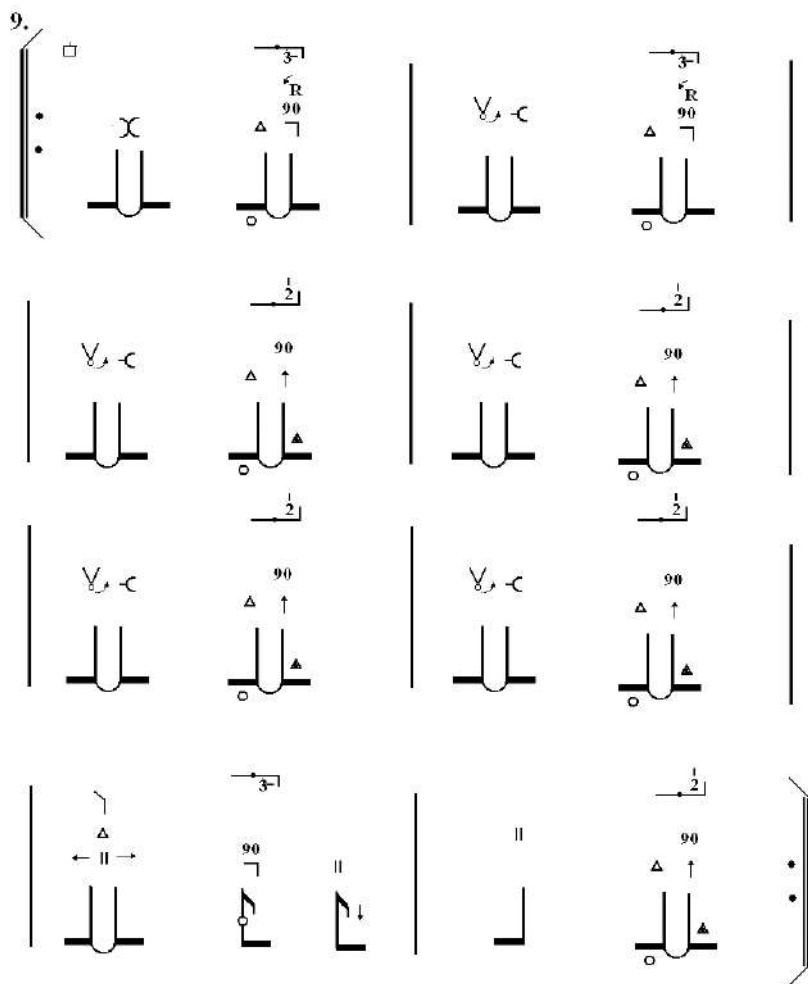
Bătăi în palme, pe călcăie și încheiere

8.

8.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Bătăi pe călcâie și în față

Bătăi pe călcăie și în față
Varianta

10. □

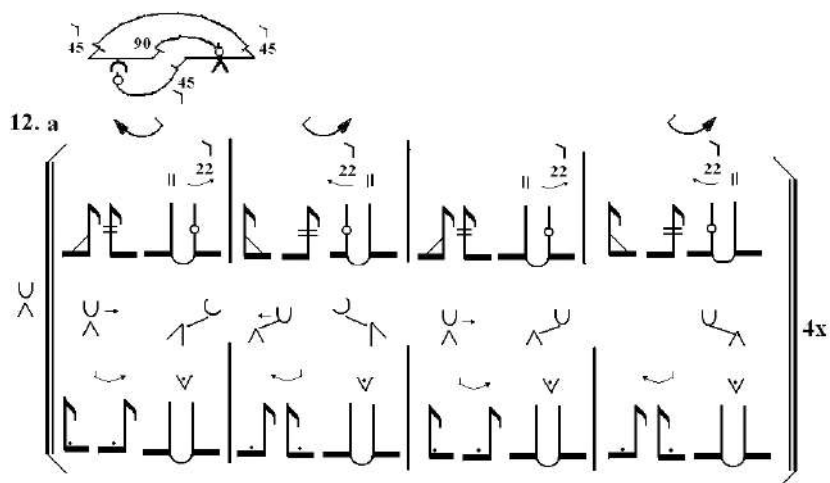
The musical score consists of 20 measures, grouped into four sets of five measures each. The notation includes various rhythmic values and articulation marks. The first measure of each group starts with a double bar line and a 'f' marking. The second measure of each group has a 'c' marking. The third measure of each group has a 'Δ' marking. The fourth measure of each group has a 'R' marking. The fifth measure of each group has a 'Δ' marking. The score ends with a double bar line and a 'Δ' marking.

Pe sub mână și de 3 ori

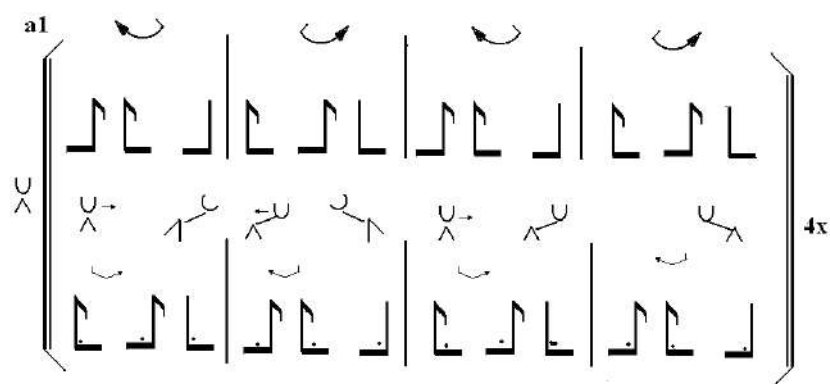
11.

The musical notation is presented in three systems, each consisting of two staves. The first staff of each system contains a melody with eighth and sixteenth notes, and the second staff contains a bass line with similar rhythmic patterns. Above the first staff, there are various musical symbols including a 'C' time signature, a '135' measure marker, and a '135' measure marker. Above the second staff, there are similar symbols. The notation is enclosed in a large bracket on the left side. The piece is marked with a repeat sign at the end of the first system and a repeat sign at the end of the third system.

Aruncarea fetei din stânga și dreapta

Varianta

În roată la dreapta și la stânga

14.

ARDELENE

1. Ardeleana din Hășmaș

♩=126

Mihai Lingurar, 56 de ani, Urviș – vioară

Transcriere: Adrian Diaconu

15 decembrie 1976

A.

B.

2. ARDELEANA

Alexandru Burcă, 54 de ani,

Craiva, 1967

Culegere: Nicolae Nedelcu

 = 126

3. ARDELEANA

Alexandru Burcă, 54 de ani,

Craiva, 1967

Culegere: Nicolae Nedelcu

♩ = 126

4. ROATA PÂN' CASĂ

Mihai Lingurar, 54 de ani,
Urviș, 1975
Transcriere: Constantin Purcel

 = 126

5. ROATA PÂN' CASĂ

Alexandru Burcă, 54 de ani,
Craiva, 1967
Culegere: Nicolae Nedelcu

6. ARDELEANA

Mihai Lingurar, 54 de ani,

Urviş, 1975

Transcriere: Constantin Purcel

$\text{♩} = 126$

7. ARDELEANA

Alexandru Burcă, 54 de ani,
Craiva, 1967
Culegere: Nicolae Nedelcu

♩ = 110

8. ARDELEANA

Mihai Lingurar, 54 de ani,

Urviş, 1975

Transcriere: Constantin Purcel

$\text{♩} = 110$

The musical score is written in treble clef with a 2/4 time signature. It consists of three staves. The first staff begins with a repeat sign and contains four measures of music. The second staff starts at measure 5, marked with a '5' above the first measure, and contains four measures, with a first ending bracket labeled '1' over the last two measures. The third staff starts at measure 9, marked with a '9' above the first measure, and contains two measures, with a second ending bracket labeled '2' over the first measure. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

9. ARDELEANA

Mihai Lingurar, 54 de ani,

Urviș, 1975

Transcriere: Constantin Purcel

$\text{♩} = 126$

10. ARDELEANA

Mihai Lingurar, 54 de ani,
Urviș, 1975
Transcriere: Constantin Purcel

♩=126

11. ARDELEANA

Mihai Lingurar, 54 de ani,
Urviș, 1975
Transcriere: Constantin Purcel

 = 126

12. ARDELEANA

Mihai Lingurar, 54 de ani,
Urviş, 1975
Transcriere: Constantin Purcel

♩ = 126

ÎNVÂRTITE

1. Învârtita

♩ = 144

Mihai Lingurar, 54 de ani,
15 aprilie 1972
Transcriere: Constantin Purcel

A.

B.

2. ÎNVÂRTITA-MĂNÂNȚĂLU

Mihai Lingurar, 56 de ani,
15 aprilie 1972
Transcriere: Constantin Purcel

 = 144

3. ÎNVÂRTITA

Mihai Lingurar, 56 de ani,
15 aprilie 1972
Transcriere: Constantin Purcel

 = 144

4. ÎNVÂRTITA

Mihai Lingurar, 56 de ani,
15 aprilie 1972
Transcriere: Constantin Purcel

 = 144

5. MĂRUNȚELU-ÎNVÂRTITA

♩ = 146

Mihai Lingurar, 56 de ani, Urviș - vioară

Transcriere: Constantin Purcel

15 decembrie 1976

6. ÎNVÂRTITA

 = 146

Mihai Lingurar, 56 de ani - vioară
Urviș, 15 decembrie 1976
Transcriere: Adrian Diaconu

7. ÎNVÂRTITA

Mihai Lingurar, 56 de ani - vioară

Urviș, 15 decembrie 1976

Transcriere: Adrian Diaconu

♩ = 146

LUMEA - URMA

1. LUMEA

Mihai Lingurar, 56 de ani,
15 aprilie 1972
Transcriere: Constantin Purcel

$\text{♩} = 126$

5

9

13

2. LUMEA - URMA

**Teodor Colda, 32-54 de ani,
Craiva, 1967
Culegere: Nicolae Nedelcu**

♩ = 126

3. LUMEA MEA

Teodor Colda, 32-54 de ani,
Craiva, 1967
Culegere: Nicolae Nedelcu

 = 126

4. LUMEA-URMA

Mihai Lingurar, 54 de ani,

Urviș, 1975

Transcriere: Constantin Purcel

♩ = 126

5. LUMEA

Teodor Colda, 32-54 de ani,
Craiva, 1967
Culegere: Nicolae Nedelcu

 = 110

Elevele clasei a VIII-a 1978, Hășmaș

De la stânga la dreapta:

Burca Rodica, Dragoș Sofia, Sas Florica, Dragoș Dorina, Horhat Elena,
Stanca Lenuța, Cofan Elena, Crișan Daniela, Crișan Elena, Burtiuc Elena,
Popa Florentina, Tica Otilia, Coman Eugenia

Tineri în port popular

Tineri în port popular

Jocuri populare din Hășmaș

Jocuri populare din Hășmaș

Jocuri populare din Hășmaș

Jocuri populare din Hășmaș

Jocuri populare din Hășmaș

Tineri

Formația de dansuri

Tineri la petrecere

Tineri cu stegul de nuntă

În vârtejul jocului

Grup de fete

SUITĂ DE JOCURI DIN HĂȘMAȘ

În suita de față doresc să expun o parte din repertoriul muzical-coregrafic al unuia dintre cele mai reprezentative vetre folclorice a județului Arad, situată la poalele Munților Codru-Moma, a localității Hășmaș.

Prezenta lucrare relatează trei aspecte: unul legat de specificul coregrafic al acestei vetre folclorice, al doilea de valorificarea acestui tezaur folcloric prezent în această localitate, iar cel de al treilea aspect este legat de popularizarea unora dintre cele mai reprezentative realizări scenice apreciate în lumea iubitorilor de dans popular. Folclorul coregrafic al acestei localități a fost recunoscut ca deosebit și îndrăgit de multe formații, care l-au preluat și valorificat în cadrul suitelor scenice.

După anul 1960 instructorii – coregrafi arădeni au avut preocupări importante pentru valorificarea scenică a jocurilor tradiționale din subzona folclorică Codru-Moma. Prezența unor coregrafi din Oradea, Luczai Caroly și Florea Crișu în această zonă în localitățile Craiva și Chișlaca s-a concretizat prin realizarea unei suite impecabile cu formația de dansuri populare din Craiva care în anul 1967 a participat la spectacolul concurs regional *Dialogul la distanță*.

Jocul în șir și în roată precum și multe din ponturile feciorești atât de spectaculoase au fost transpuse scenic la mai multe formații coregrafice din municipiul și județul Arad: *Ansamblul Doina Mureșului*, instructor Petru Ardelean, Iosif Buda și Ioan Olteanu,

Ansamblul Crișul din Ineu, instructor Liviu Tuduce, *Ansamblul Păstrătorii tradiției* din Pecica, instructor Doru Petescu, *Ansamblul Uzinelor de Vagoane*, instructor Maria Schiffer și Toma Draia, *Ansamblul Spicul* din Olari, instructor Petru Răuț, *Ansamblul Cununița* din Sântana, instructor Ioan Dărau.

Primele însemnări legate de configurația scenică a dansatorilor precum și de unele scheme coregrafice le-am realizat încă din anul 1972.

Suita de jocuri populare pe care o descriem în această lucrare a fost realizată în anul 1975 și transpusă scenic cu *Formația de dansuri din Hășmaș* instructori Teodor Sebeșan și Ioan Popa, apoi cu Ansamblul folcloric *Doina Mureșului* al Casei de cultură a municipiului Arad.

În această montare coregrafică cu jocuri tradiționale culese din localitatea Hășmaș am încercat să redau cât mai aproape de forma tradițională principalele elemente ale textului și ale desenului coregrafic. Ordinea jocurilor din suita scenică pe care o prezentăm este asemănătoare ciclului duminical tradițional de odinioară: *Ardeleana în șir*, *Roata pân' casă*, *Lumea sau Urma și Învârtita*.

Din punct de vedere structural suita scenică cuprinde elemente în care jocurile se suprapun concordant pe melodie, iar ca desfășurare generală consemnăm la toate tipurile de *Ardeleană* o desfășurare în șir cu mișcări plimbate la dreapta și la stânga cu pași tropotiți și pinteni la băieți. La figurile în care feciorii bat în cizmă fetele se desprind de băieți și stau în spatele acestora executând plimbări bilaterale.

La jocurile *Ardeleana în șir*, *Roata pân' casă*, și *Învârtita* predomină ritmul sincopat al dohmiacului ascendent. Prezența ritmului sincopat la *Învârtita* a fost una dintre cele mai frumoase surprize privind modul de structurare al pașilor pe melodie. *Ardeleana în șir* în care celula ritmică principală este dohmiacul ascendent sau descendent, are la bază un pas accentuat cu dreptul

sau stângul, pe toată talpa, ușor îndoit, cu corpul orientat în față sau ușor răsucit la dreapta. O singură celulă încadrată în acest tipar ritmic cuprinde mai multe elemente care se îmbină într-o varietate de forme, dând astfel o unitate de mișcare. Din acest motiv al ritmului sincopat dohmiac bazat două măsuri, rezultă toate variantele de pași tropotiți, pinteni mărunți la sol sau în aer, simpli sau dubli.

Roata pân' casă din subzona Codru-Moma, cu unele structuri specifice numai în această parte al județului are unele particularități la Hășmaș, legate compoziția și succesiunea figurilor de joc ce dau în ansamblu un stil original plin de farmec.

Prezența ritmului sincopat la *Învârtită* a fost una dintre cele mai frumoase surprinse întâlnite privind modul de structurare al pașilor pe melodie. La *Mărunțica șchiopătată* din Țara Zărandului predomină ritmul sincopat de tipul amfibrahului. Aceste două tipuri coregrafice prezente în acest bazin etno-folclor din vestul țării au la bază unele ritmuri străvechi aparținătoare unor populații sedentare. Aceste ritmuri sunt prezente în cele mai vechi forme de cultură populară care sunt colindele și melodiile cu structură și forma arhaică.

La cel de al treilea joc, *Luma sau Urma* din suita noastră predomină celulele ritmice anapestul și dipiricul precum și diviziunile acestora.

În această suită întâlnim o mare varietate de prindere în joc a partenerilor: față în față cu brațele îndoite, cu brațele pe umeri, pe talie, deasupra capului etc. Ținuta brațelor în cruce, deasupra capului este caracteristică în zonele de deal și de munte ale județului Arad. Această priză precede întoarceri ale fetelor pe sub ambele mâini. La *Roata pân' casă* din subzona Codru Moma băiatul prinde cu dreapta brațul stâng al fetei, ușor îndoit, iar cu stânga talia, brațul drept al fetei fiind pe umărul băiatului.

La *Ardeleană* șirul se deplasează uniform la dreapta și la stânga, iar la jocul în roată deplasarea se face în progresie spre

stânga. Aici întâlnim de fapt două aspecte: o mișcare în roată a grupului, în sensul de rotire a acelor de ceasornic, și o învârtire concomitentă a partenerilor.

La *Ardeleana cu ponturi* băieții se desprind de fete și execută figuri feciorești. În acest moment al jocului fetele stau față în față în spatele partenerilor, ținându-se de brațe ușor îndoite la nivelul umerilor și fac pași plimbați sau învârtiri în mici cercelete.

În ceea ce privește desenul jocurilor din suită am optat pentru o desfășurare simplă fără mișcări sofisticate și deplasări inutile ale perechilor în scenă. Astfel am realizat partituri cu desene ale conformației perechilor în șir, în roată, în semicerc și linii.

Redăm în continuare principalele figuri de joc din această suită:

I. Ardeleana în șir

- 1 - În față cu pași tropotiți*
- 2 - Pinteni cu pași tropotiți*
- 3 - Bătăi în față și încheiere*
- 4 - Pinteni în aer și la podea*
- 5 - Plimbare cu pași tropotiți în șir*
- 6 - Plecarea în față cu bătăi în palme*
- 7 - Bătăi cu mâna dreaptă și încheiere cu o săritură*
- 8 - Bătăi cu mâna dreaptă și încheiere cu 2 sărituri*
- 9 - Bătăi în cizmă pe piciorul drept și pe cel stâng și încheiere cu 2 sărituri.*
- 10 - Două pe dreptul, două pe stângul și încheiere cu 2 sărituri*
- 11 - Plecarea în spate cu bătăi în palme*
- 12 - Plecarea în spate cu bătăi în palme*

II. Roata pân' casă

- 1 - Plimbare, pași tropotiți și plecarea în roată*
- 2 - În roată odată*

- 3 - *În roată cu pași tropotiți și cu bătaie pe piciorul drept*
- 4 - *Roată cu pintoni pe linia cercului*
- 5 - *Roată cu foarfecă și bătaie pe piciorul drept*
- 6 - *În roată odată*
- 7 - *În roată de două ori*
- 8 - *În roată odată*

III. Lumea sau Urma

- 1 - *Plimbări la dreapta și la stânga*
- 2 - *Plecarea în roată*
- 3 - *Plimbări la dreapta și la stânga*
- 4 - *Bătăi pe călcâie și în față*
- 5 - *În roată la dreapta și la stânga*
- 6 - *Aruncarea fetei din stânga în dreapta*
- 7 - *Plecarea în semicerc*
- 8 - *Plimbări la stânga și la dreapta*
- 9 - *Pintoni cu bătăi în palme*
- 10 - *Pintoni cu pași tropotiți*
- 11 - *Bătăi în palme și pe călcâie*
- 12 - *Bătăi în palme, pe călcâie și încheiere*
- 13 - *Aruncarea fetei din stânga în dreapta*
- 14 - *Pe sub mână de 3 ori*

IV Învârtita

- 1 - *În față cu pași tropotiți*
- 2 - *Pintoni cu pași tropotiți*
- 3 - *Bătăi în față și încheiere*
- 4 - *Bătăi în față, bătăi cu tropot și încheiere*
- 5 - *Pe loc cu pași încrucișați*
- 6 - *Învârtita șchiopătată - Plimbarea*
- 7 - *Învârtita la dreapta*
- 8 - *Pintoni cu încheiere și pintoni la podea*
- 9 - *Plimbarea șchiopătată*
- 10 - *În jurul băiatului cu 2 piruete*
- 11 - *În jurul băiatului și cu brațele în cruce*

- 12 - *În jurul băiatului și cu brațele în cruce*
- 13 - *Bătăi în față și încheiere*
- 14 - *Bătăi în față și încheiere*
- 15 - *Bătăi în față și încheiere*
- 16 - *Bătăi în față și încheiere*
- 17 - *Plimbare cu brațele jos*
- 18 - *Plimbare cu 2 piruete*
- 19 - *Plimbare cu 4 piruete*

Suita de jocuri din Hășmaș din această culegere se bazează pe partituri coregrafice și muzicale dar și pe o descriere literară a celor mai cunoscute figuri și motive coregrafice. Aici am optat pentru două variante: O descriere sumară pe măsuri grupate ale principalelor grupe de motive și o descriere amănunțită cu structura fiecărei măsuri în parte pentru acele figuri pe care le-am considerat că sunt mai reprezentative și mai greu de descifrat după partitura descrisă.

Ponturile feciorești de la cele 3 jocuri au fost culese de la cei mai buni jucăuși din localitate menționați în culegerea din această lucrare (Popa Ioan 26 ani, Măgulean Ambrozio 40 ani, Sebeșan Teodor 34 ani).

La festivalul județean de folclor *AUTENTIC FEST* organizat de către Centrul Cultural județean începând din anul 2009 au participat un număr impresionant de formații coregrafice arădene care au preluat în repertoriul acestora o parte din folclorul coregrafic al Hășmașului.

DESFĂȘURAREA JOCULUI

I. ARDELEANA ÎN ȘIR

Melodia nr.1 este alcătuită din 2 fragmente A și B ($16+16=32$ măsuri) și se repetă de 4 ori ($4 \times 32 = 128$ de măsuri muzicale)

Măsurile 1-8

Se execută figura nr. 1- *Intrarea cu pași mărunți și tropotiți*

Perechile de dansatori intră din partea dreaptă și din stânga scenei. Ținuta este cu brațele pe umeri, sau fata pe umeri și băiatul pe talie.

Băiatul execută pași tropotiți începuți cu piciorul drept, iar fata face pași mărunți deplasându-se cu spatele. (*Schema nr. 1*)

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 2-*Plimbare și pași tropotiți*

Perechile se aranjează în semicerc. Băieții execută pași tropotiți în timp ce fetele fac plimbări bilaterale, acele pendulări pe orizontală. De remarcat faptul că băieții fac pașii mai mult pe loc cu întoarceri concomitente la dreapta și la stânga către punctele 8 și 2. Deplasările la dreapta și la stânga ale fetelor se fac descriind un arc de cerc. Ultimii doi pași sunt încrucișați, stângul ușor în spate, iar cu piciorul drept se face un pas încrucișat în față nedepășit (*Schema Nr. 2*).

Măsurile 17-24

Dansatorii pornesc din spate și se deplasează prin mijlocul scenei la dreapta și la stânga (*Schema Nr.3*)

Măsurile 25-32

Perechile continuă deplasarea și se aranjează într-un șir în spatele scenei (*Schema Nr. 4*)

Măsurile 1-14

Se execută tot figura Nr. 2 - *Plimbare cu pași tropotiți* (*Schema nr. 5*).

Măsurile 15-16

Băieții cu ultimele două măsuri, cu același pas tropotit fac o aruncare și o întoarcere de 180, venind cu spatele la scenă, cu fața

către punctul 1. Fata cu pasul de plimbare trece în locul băiatului venind cu fața către scenă (*Schema Nr. 6*).

Măsurile 17-24

Se execută figura nr. 3 - *Pinteni simpli și dubli*

Dansatorii cu spatele execută pinteni simpli cu piciorul drept, încheiați cu doi pinteni, unul în aer și celălalt la podea. În acest moment fetele fac ușoare îndoiri ale genunchilor, acele plié-uri caracteristice acestor tipuri coregrafice (*Schema Nr. 7*).

Măsurile 25-30

Se continuă figura cu *Pinteni în aer și la podea*

Se execută pinteni în aer și la podea. Bătaie accentuată cu ambele picioare în podea urmată de un pinten cu piciorul drept în cel stâng. Cu piciorul stâng se face o aterizare pe podea, concomitent cu ridicarea în aer a piciorului drept. În ultima optime din măsură piciorul drept execută o bătaie în acord. În următoarea măsură se face un pinten cu ambele picioare în aer, apoi o voltă cu deschiderea în aer a ambelor picioare după care urmează un pinten accentuat tot cu ambele picioare. (*Schema Nr 8*)

Măsurile 31-32

Pe ultimele două măsuri ale melodiei dansatorii execută un pinten dublu concomitent, unul în aer și altul la podea și printr-o săritură revine în poziția inițială a șirului orientat către punctul 5. Fata tot cu o săritură revine la locul de începere a jocului. (*Schema Nr. 9*).

Măsurile 1-8

Se execută figura nr.4 *Plimbare cu pași tropotiți în șir*

Optime - Pas accentuat cu piciorul drept.

Optime - Urmează un pas glisat din spate în față pe tocul piciorului stâng.

Optime - În continuare piciorul drept face un pas vârf-toc,

Optime - Piciorul stâng execută un pas pe loc cu bătaie accentuată.

Optime - În măsura a doua pe prima optime, se face un pas glisat din spate în față cu piciorul drept.

Optime - Pe următoare optime piciorul drept revine la loc,

Optime - Pe optimea a treia se face un pas accentuat cu piciorul stâng,

Optime - Pe ultima optime piciorul drept execută un pas glisat din spate în față. Aici este de multe ori o bătaie în acord. (*Schema Nr. 10*).

Măsurile 9-12

Se execută figura nr. 5 - *Plecarea în față cu bătăi în palme*

Băieții se deplasează în față cu pași sincopați și cu bătăi în palme (*Schema Nr. 11*).

Măsurile 13-16

În continuare, aceeași figură de joc.

Băieții se aranjează pe două linii, tot cu pași sincopați și cu bătăi în palme (*Schema Nr. 12*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 6 - *Bătăi cu mâna dreaptă și încheiere cu o săritură*.

Aceasta este una dintre cele mei frumoase figuri de joc din *Fecioreasca hășmășeană*. Modalitatea de interpretare precum și aspectul structural foarte diferit de alte localități de la poalele munților Codru-Moma dă un aspect foarte specific, cu mari deosebiri ale aceluiași joc din Craiva, Chișlaca sau Groșeni. Pe lângă bătăile pe călcâiul piciorului drept sunt atinse și alte segmente ale piciorului stâng, coapsa și gamba acestuia. În măsurile 23-24 se face pregătirea și lovirea călcâiului piciorului drept în aer și aterizarea pe ambele picioare, (*Schema nr. 13*).

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc nr.7- *Bătăi cu mâna dreaptă și încheiere cu 2 sărituri*

Este aceeași figură numai că la încheiere se execută 2 sărituri cu lovirea în aer a ambelor picioare îndoite la 90° și cu șoldurile răsucite în interior. Aterizarea se face tot pe pernițe cu genunchii ușor îndoși (*Schema nr. 14*)

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc Nr. 8-*Bătăi în cizmă pe piciorul drept și pe cel stâng și încheiere cu 2 sărituri.*

Fetele se prind în cercuri cu mâinile la spate și fac plimbări apoi se învârt la dreapta și la stânga. Băieții aranjați pe 2 linii execută bătăi simple pe coapse și pe călcăiele ambelor picioare (*Schema nr. 15*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 9- *Două pe dreptul, două pe stângul și încheiere cu 2 sărituri*

Această figură de joc fecioresc este specifică în majoritatea zonelor etno-folclorice bihorene, care a pătruns și în majoritatea localităților de pe Valea Crișului Alb sau în subzona Codru-Moma (*Schema nr. 16*).

Măsurile 25-28

Se execută figura nr. 10 - *Plecarea în spate cu bătăi în palme* (*Schema nr.17*).

Măsurile 29-32

Se execută aceeași figură nr. 10 - *Plecarea în spate cu bătăi în palme*

Pe ultimele 2 măsuri băieții continuă deplasarea cu spatele și se aranjează din nou în șirul de perechi de la începutul jocului (*Schema nr.18*).

II. ARDELEANA ÎN ROATĂ

Melodia nr. 2 este alcătuită din fragmentele A și B ($8 + 16 = 24$ măsuri) și se repetă de 3 ori ($3 \times 24 = 72$ măsuri)

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 11- *Plimbare, pași tropotiți și plecarea în roată*

În măsurile 1-4, cu brațele pe umeri se execută pe loc, în șir, pași tropotiți ai băiatului și plimbări la dreapta și la stânga ale fetelor. Băieții fac ușoare întoarceri la dreapta și la stânga în timp ce fetele fac acele arcuri de cerc caracteristice subzonei și acestei localități (*Schema nr. 19*). Cu aceeași pași, pe măsurile 5-8 perechile se aranjează în semicerc (*Schema nr. 20*). În continuare, pe măsurile 9-12 se execută tot pași tropotiți și plimbări bilaterale. Pe măsurile 11-12 băiatul trece fata din stânga în dreapta și pornește pe linia cercului (*Schema nr. 21*). Pe măsurile 13-16 perechile care au plecat în cerc continuă mișcarea cu pași sincopați iar cele din șir se pregătesc pentru aruncarea fetei și apoi plecarea lor în cerc (*Schema nr. 22*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr.12- *În roată odată*

Pe primele 2 măsuri mișcarea se face în față pe linia cercului, băiatul ajunge cu fața către punctul 7 iar fata spre punctul 3. În acest moment semnalăm prezența pasului vârf-toc pe piciorul drept apoi pe cel stâng. În continuare, pe următoarele 2 măsuri, brațul drept al băiatului și cel stâng al fetei se ridică până la aproximativ

135° și începe rotirea perechilor în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Această mișcare denumită *Roata pân' casă* este prezentă în toate localitățile din această subzonă etno-folclorică. (*Schema nr. 23*)

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr.13 – *În roată cu pași tropotiți și cu bătaie pe piciorul drept*

Mișcarea se face de 2 ori. Primele 2 măsuri sunt aceleași ca la figura anterioară. Pe următoarele 2 măsuri, pe prima optime, băiatul execută o bătaie accentuată cu piciorul drept urmată de o bătaie în acord din spate în față pe călcâiul piciorului drept pe următoare optime. Pe optimea a 3-a băiatul execută un pas vârf-toc pe piciorul stâng concomitent cu ridicarea celui drept ușor îndoit. Pe cea de a 4-a optime din măsură piciorul drept execută o bătaie accentuată în podea.

În măsura a 4-a pe valoare de pătrime piciorul stâng execută o bătaie accentuată în podea, iar pe următoarea pătrime palma mâinii drepte lovește puternic în față gamba piciorului drept ridicat la 90° (*Schema nr. 24*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 14 - *Roată cu pintenii pe linia cercului*

Măsurile 9-10 se face pasul de învârtire ca și la figura precedentă. Pe următoarele 2 măsuri băiatul pune brațele pe umerii fetei și execută un pas accentuat pe piciorul stâng pe valoare de pătrime. În continuare se face un pas vârf-toc pe piciorul stâng după care urmează sincopa în care ambele picioare fac o ușoară genuflexiune. Pe următoarea optime se face un pinten în aer cu desfacerea ambelor picioarelor care apoi se lovesc în pinten accentuat la podea. În măsurile 13- 16 mișcarea se reia de la început (*Schema nr. 25*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr.15-*Roată cu foarfecă și bătaie pe piciorul drept*

Măsurile 17-18 - Pregătirea pentru roată.

Măsurile 19-20 - Cuprinde motivul coregrafic pe care îl descriem în continuare:

Optime - Pas accentuat în podea cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii drepte lovește coapsa piciorului drept în lateral. Piciorul drept este ridicat și ușor îndoit

Optime - Palma mâinii drepte lovește călcâiul piciorului drept care este ridicat și îndoit la 90° .

Pătrime - Bătaie accentuată cu piciorul drept. În acest moment piciorul stâng se ridică ușor îndoit.

Optime - Piciorul stâng se ridică aproximativ 60° și se întinde pregătindu-se pentru o forfecare în aer.

Optime - Palma mâinii drepte lovește cu putere carâmbul cizmei piciorului drept întins și ridicat la 90.

Măsurile 21- 24 – Figura de joc se reia de la început (*Schema nr. 26*).

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 16-*În roată odată*

Această figură este de fapt cea cu nr. 12 care se repetă de 2 ori(*Schema nr. 27*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 17 - *În roată de două ori*

În măsurile 19-20 perechile execută o rotire dublă, apoi figura se reia de la început. Această figură de joc este foarte greu de interpretat, deoarece numai abilitatea și priceperea celui care conduce fata poate sa facă 2 învârtiri pe 2 măsuri. Cei mai

în vârstă din această localitate executau această figură cu multă finețe. Am încercat sa valorific scenic jocul în roată de 2 ori dar numai cu dansatorii foarte pricepuți am reușit, deoarece învățarea perechilor presupune echilibru în rotire cu centrarea greutății corpului (*Schema nr. 28*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 18-*În roată odată*

Această figură este de fapt cea cu nr. 12 care se repetă de 2 ori.

Perechile se deplasează pe linia cercului după cum se observă din partitura coregrafică. (*Schema nr. 29*). Pe măsurile 21-24 perechile se aranjează în semicerc. La punerea în scenă a acestei suite, la jocul în roată când sunt mai multe perechi 10 sau 12 se are în vedere că ultimele perechi ajung în semicerc mai greu, primele execută această figura mai mult pe loc fără deplasare. (*Schema nr. 30*).

III. LUMEA

Melodia este alcătuită din fragmentele A și B ($16+16 = 32$ măsuri) și se repetă de 6 ori ($6 \times 32 = 192$ măsuri)

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 1 - *Plimbări la dreapta și la stânga*

Pe primele 2 măsuri se fac pași specifici, schimbați încheiați cu unul glisat din spate în față. Brațele ridicate sus se balansează spre dreapta și spre stânga. În măsurile 3-4 brațul drept al băiatului coboară, iar pașii băiatului sunt spre dreapta tropotiți și bătuți. Pe măsurile 5-8 mișcările se reiau invers. Acest grup de 8 măsuri se repetă de 2 ori, dansatorii sunt în șirul inițial (*Schema nr. 31*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 2- *Plecarea în roată*

Pe măsurile 17-30 perechile se deplasează în roată în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Ținuta este următoarea: fata este în stânga băiatului cu brațul stâng liber iar cu cel drept pe umărul stâng al băiatului. Băiatul pune mâna stânga la spate iar cu dreapta prinde talia fetei sub omoplat (*Schema nr. 32*).

Pașii sunt specifici tipului de *Polcă bihoreană*, schimbați, încheiați cu unul glisat din spate în față.

În măsurile 31-32 perechile sunt în cerc, în roată și se prind de brațe la nivelul umărului. Pașii întregului grup sunt spre dreapta apoi spre stânga tropotiți și bătuți. În toată această desfășurare în cadrul motivului prezentat menționăm că penultimul pas este vârf-toc care dă un oarecare echilibru și stabilitate acestei mișcări (*Schema nr. 33*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 3 - *Plimbări la dreapta și la stânga*

Perechile sunt în roată prinși de brațe la nivelul umărului și execută pași spre dreapta apoi spre stânga tropotiți și bătuți. Amplitudinea pașilor este ridicată cu bătăi puternice în podea (*Schema nr. 34*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 4 - *Bătăi pe călcâie și în față*

Băiatul prinde cu mâna stângă umărul drept al fetei, brațul drept este liber. Fata prinde cu mâna dreaptă talia băiatului.

Pe valori de pătrimi în măsurile 17-19 se face o bătaie în podea cu ambele picioare apoi palma dreaptă a băiatului lovește călcâiul piciorului drept îndoit și răsucit din șold spre interior.

În măsura 20 piciorul drept execută o bătaie în acord apoi se ridică la 90°. Palma mâni drepte lovește în față coapsa piciorului drept. Pe ultima pătrime piciorul rămâne în aer și este lovit pe gambă cu o lovitură puternică.

Măsurile 21-22 se repetă de 2 ori mișcările de la măsura 20.

În măsura 23 pe valoare de optime se face o bătaie în podea cu ambele picioare apoi tot pe optime palma dreaptă a băiatului lovește călcâiul piciorului drept îndoit și răsucit din șold spre interior. Pe ultima pătrime piciorul drept coboară și execută o bătaie puternică în podea. În măsura 24 pe valoare de pătrime piciorul stâng face o bătaie puternică apoi cel drept se ridică întins la 90°. Palma mâinii drepte lovește puternic gamba piciorului drept în față. Perechile sunt în cerc. Această figură se repetă de 2 ori (*Schema nr. 35*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 5 - *În roată la dreapta și la stânga*

Structura ritmică a acestei figuri de joc este alcătuită din celule ritmice de tipul anapestului și al spondeului.

Măsurile 1-3

Deplasarea perechilor se face la dreapta

Optime - Pas vârf-toc pe piciorul stâng, dreptul se ridică ușor în aer

Optime - Pas la dreapta cu piciorul drept

Pătrime - Pas alăturat cu piciorul stâng, piciorul drept execută un pas vârf-toc.

Măsura 4

Pătrime - Săritură pe ambele pernițe ale picioarelor

Pătrime - Săritură pe ambele pernițe ale picioarelor

Măsurile 5-8

Mișcarea se reia cu deplasarea perechilor la stânga

Figura se repetă de 2 ori (*Schema nr. 36*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 6 - *Aruncarea fetei din stânga în dreapta*

Băiatul prinde cu brațul drept brațul stâng al fetei ridicate sus. Mâna dreaptă a fetei este pe umărul stâng al băiatului. Băiatul pune mâna stângă pe talia fetei. Celula ritmică principală este anapestul. Pe aceste valori ritmice băiatul aruncă fata din mâna dreaptă în mâna stângă. În fiecare măsură se execută câte o aruncare. Mișcarea este foarte spectaculoasă. Este și varianta în care băieții execută bătăi puternice în podea cu ambele picioare. Aruncarea fetei se face pe 16 măsuri (*Schema nr. 37*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 7 - *Plecarea în semicerc*

Pe măsurile 1-16 perechile se deplasează în roată în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Ținuta este următoarea: fata este în stânga băiatului cu brațul stâng liber iar cu cel drept pe umărul stâng al băiatului. Băiatul pune mâna stângă la spate iar cu dreapta prinde talia fetei sub omoplat. (*Schema nr. 38*).

Pe pașii schimbați, încheiați cu unul glisat din spate în față, perechile se aranjează în semicerc. (*Schema nr. 39*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 8-*Plimbări la stânga și la dreapta*

Perechile sunt în semicerc prinse de brațe ridicate sus și execută pași spre stânga apoi spre dreapta tropotiți și bătuți. Amplitudinea pașilor este ridicată cu bătăi puternice în podea (*Schema nr. 40*).

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 9 - *Pinteni cu bătaie în palme*

Măsurile 1-2

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optime - Pinteni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optime - Cădere pe piciorul stâng, dreptul rămâne în aer

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng și bătaie în palme

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optime - Pinteni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optime - Cădere pe piciorul drept, stângul rămâne în aer

Optime - Pinten cu piciorul stâng în cel drept și bătaie în palme. Perechile sunt în semicerc (*Schema nr. 41*)

Măsurile 3-4

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optime - Pinteni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optime - Cădere pe piciorul stâng, dreptul rămâne în aer

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng și bătaie în palme

Pinteni și bătaie în palme în contratimp

Optime - Piciorul stâng se ridică în aer (pauză)

Optime - Pinten cu piciorul stâng în cel drept și bătaie în palme

Optime - Piciorul drept se ridică în aer (pauză)

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng și bătaie în palme. Perechile se aranjează în șir. Această figură se face de 2 ori (*Schema nr. 42*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 10- *Pinteni cu pași tropotiți*

Măsurile 9-10

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Jocuri populare din Hășmaș

Optime - Pineni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optime - Cădere pe piciorul stâng, dreptul rămâne în aer

Optime - Pinen cu piciorul drept în cel stâng și bătaie în palme

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optime - Pineni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optime - Cădere pe piciorul drept, stângul rămâne în aer

Optime - Pinen cu piciorul stâng în cel drept și bătaie în palme.

(*Schema nr. 43*).

Măsurile 11-12

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optime - Pineni în aer cu ambele picioare și bătaie în palme

Optime - Cădere pe piciorul stâng, dreptul rămâne în aer

Optime - Bătaie accentuată în podea cu piciorul drept

Optime - Bătaie accentuată în podea și în față cu piciorul stâng

Optime - Bătaie accentuată în podea cu piciorul drept

Optime - Bătaie accentuată în podea cu piciorul stâng

Optime - Bătaie glisată din spate în față pe călcâiul piciorului drept băieții se desprind de fete și se deplasează în față într-o linie. Mișcarea se repetă de 2 ori (*Schema nr. 44*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 11-*Bătăi în palme și pe călcâie*

Măsurile 17-18

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optime - Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză

Optime - Bătaie cu palma mâinii drepte pe călcâiul piciorului drept

Optime - Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optime - Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză

Optime - Bătaie cu palma mâinii stângi pe călcâiul piciorului stâng

Optime - Bătaie în palme, piciorul stâng coboară și se alătură celui drept

Măsurile 19-20

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optime - Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză

Optime - Bătaie cu palma mâinii drepte pe călcâiul piciorului drept

Optime - Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Palma mâinii drepte lovește în interior călcâiul piciorului stâng care este ridicat și îndoit în spate cu șoldul răsucit în exterior.

Optime - Bătaie în palme, piciorul stâng se alătură celui drept

Optime - Bătaie cu palma mâinii drepte pe călcâiul piciorului drept

Optime - Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Pe aceste 4 măsuri băieții se deplasează în față pe 2 linii, mișcarea se repetă de 2 ori (*Schema nr. 45*).

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc nr. 12-*Bătăi în palme, pe călcâie și încheiere*

Măsurile 25-28

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Jocuri populare din Hășmaș

Optime - Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză

Optime - Bătaie cu palma mâinii drepte pe călcâiul piciorului drept

Optime - Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optime - Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză

Optime - Bătaie cu palma mâinii stângi pe călcâiul piciorului stâng

Optime - Bătaie în palme, piciorul stâng coboară și se alătură celui drept (*Schema nr. 46*).

Optime - Bătaie accentuată în podea cu ambele picioare

Optime - Bătaie în palme, picioarele stau pe loc, pauză

Optime - Bătaie cu ambele palme pe călcâiele picioarelor în aer

Optime - Bătaie în palme, picioarele aterizează pe podea

Optime - Bătaie cu palmele pe gambele ambelor picioare
corpul se apleacă mult în față

Optime - Bătaie în palme, săritură pe ambele picioare

Optime - Bătaie în palme, săritură pe ambele picioare

Optime - Bătaie în palme, săritură pe ambele picioare. Pe ultima măsură fetele se apropie de băieți, iar pe ultimele 2 optime ele vin în față băieților (*Schema nr. 47*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 13-*Aruncarea fetei din stânga în dreapta*

Măsurile 1-8

Băiatul prinde cu brațul drept brațul stâng al fetei ridicate sus. Mâna dreaptă a fetei este pe umărul stâng al băiatului. Băiatul pune mâna stângă pe talia fetei. Celula ritmică principală este anapestul. Pe aceste valori ritmice băiatul aruncă fata din mâna

dreaptă în mâna stângă. În fiecare măsură se execută câte o aruncare. Mișcarea se face de 2 ori (*Schema nr. 48*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 14-*Pe sub mână odată și de 3 ori*

Măsurile 17-24

Pași schimbați și balans de brațe la dreapta apoi la stânga. O piruetă cu mâna dreaptă apoi cu cea stângă. Mișcarea se reia cu același balans de brațe început la dreapta.

Măsurile 25-32

- Piruetă cu dreapta, piruetă cu stânga apoi 3 piruete cu dreapta

- Piruetă cu stânga, piruetă cu dreapta apoi 3 piruete cu stânga (*Schema nr. 49*)

IV. INVÂRTITA-MÂNÂNȚĂLU

Melodia nr. 1 este alcătuită din fragmentele A și B ($16+16=32$ măsuri) și se repetă de 2 ori ($2 \times 32 = 64$ măsuri)

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 1- *În față cu pași tropotiți*

Primele 2 măsuri este pauză, după care urmează 14 măsuri cu pași tropotiți începuți cu piciorul drept. Pașii sunt foarte accentuați cu bătăi puternice în podea. În cea de a 3-a optime apare un pas vârf-toc. Acesta este prezent în toate motivele cu pași tropotiți. Pe primele 8 măsuri băieții se deplasează în față pe 2 linii, iar fetele se duc în spatele băieților (*Schema 50*), și se aranjează și ele pe 2 linii (*Schema 51*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 2 - *Pinteni cu pași tropotiți*

Descriem primele 4 măsuri:

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit

Optime - Piciorul drept execută o bătaie ușoară în acord

Optime - Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit

Optime - Piciorul drept execută o bătaie ușoară în acord

Optime - Pinten în aer cu ambele picioare

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit

Optime - Piciorul drept execută o bătaie accentuată în podea

Optime - Piciorul stâng execută o bătaie accentuată în podea.

Corpul se deplasează în față

Optime - Piciorul drept execută o bătaie accentuată în podea.

Corpul se deplasează în față

Optime - Piciorul stâng execută o bătaie accentuată în podea.

Corpul se deplasează în față

Optime - Piciorul drept execută o bătaie glisată în acord pe călcâi. Corpul se oprește din mișcare.

Această figură de joc se repetă de 4 ori (*Schema 52*).

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 3- *Bătăi în față și încheiere*

Descriem primele 8 măsuri:

Măsurile 1-2

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 3-4

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palme, piciorul stâng se alătură celui drept

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 5-6

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernțe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 7-8

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime - Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime - Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90°

Această figură de joc se repetă de 2 ori (*Schema 53*).

Măsurile 17-32

Se execută figura de joc nr. 4 - *Bătăi în față, bătăi cu topot și încheiere*

Măsurile 17-18

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime - Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime - Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90°

Mișcarea se repetă de 4 ori până la măsura 24. Băieții se aranjează în semicerc cu conducătorul de joc în mijloc (*Schema 54*).

Măsurile 25-28

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palme, piciorul stâng se alătură celui drept

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare. Băieții se aranjează pe 2 linii (*Schema 55*).

Măsurile 29-30

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 31-32

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng.

Optime - Palma mâinii stângi lovește în față coapsa piciorului stâng.

Optime - Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior.

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul drept.

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng.

Optime - Palma mâinii stângi lovește în față coapsa piciorului stâng.

Pătrime - Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90°.

Pe ultimele 2 măsuri fetele înaintează cu pași mărunți spre băieți (Schema 56).

Melodia nr. 2 este alcătuită din fragmentele A și B ($8+16=24$ măsuri)

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 5- *Pe loc cu pași încrucișați*

Toți pașii din aceste măsuri sunt pe valori de pătrimi. Cu brațele pe umeri băiatul și fata fac aceleași mișcări.

Primul pas este accentuat pe piciorul drept apoi urmează un pas vârf-toc pe același picior, concomitent piciorul stâng se ridică ușor în aer.

În următoarea măsură piciorul stâng se duce încrucișat în spate iar apoi dreptul se încrucișează nedepășit în față celui stâng, (Schema nr. 57).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 6 - *Învârtita schiopătată - Plimbarea*

Măsurile 9-10

Pătrime - Pas accentuat cu piciorul drept, băiatul se întoarce ușor către la stânga. Fata pornește cu piciorul drept pasul de pendulare.

Optime - Pas vârf-toc tot pe piciorul drept al băiatului. Fata face un pas alăturat cu piciorul stâng.

Pătrime - În această sincopă piciorul stâng al băiatului se alătură celui drept. Fata execută un pas accentuat cu piciorul drept și continuă pasul de pendulare.

Optime - Pas pe loc al băiatului cu piciorul drept, fata face un pas încrucișat în spate cu piciorul stâng.

Pătrime - Băiatul execută un pas alăturat cu piciorul stâng, în timp ce fata face un pas încrucișat în față cu piciorul drept. La sfârșitul acestei măsuri băiatul este întors cu fața către punctul 8 iar fata către punctul 4. Ținuta este aceeași, cu brațele pe umeri.

Măsurile 11-12

Pătrime - Pas accentuat și încrucișat cu piciorul drept, băiatul se întoarce ușor către la dreapta către punctul 1. Fata pornește mișcarea invers cu piciorul stâng pasul de pendulare.

Optime - Pas vârf-toc tot pe piciorul drept al băiatului. Fata face un pas alăturat cu piciorul drept.

Pătrime - În această sincopă piciorul stâng al băiatului se pune ușor la dreapta, corpul se întoarce spre punctul 2. Fata execută un pas accentuat cu piciorul stâng și continuă pasul de pendulare

Optime - Pas pe loc al băiatului cu piciorul drept, fata face un pas încrucișat în spate cu piciorul drept.

Pătrime - Băiatul execută un pas alăturat cu piciorul stâng, în timp ce fata face un pas încrucișat în față cu piciorul stâng. La sfârșitul acestei măsuri băiatul este întors cu fața către punctul 2 iar fata către punctul 6. Ținuta este aceeași, cu brațele pe umeri (*Schema nr. 58*).

Măsurile 13-16 – Mișcările se repetă cu odată

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 7 - *Învârtita la dreapta*

Măsurile 17-18

Ambii parteneri prinși în ținută de învârtită pornesc mișcarea cu pasul sincopat (*Schema nr. 59*)

Măsurile 19-20

Pătrime - Pas accentuat cu piciorul stâng care se încrucișează peste cel drept. Ambii parteneri fac aceeași pași. Brațul drept al băiatului prinde pe cel stâng al fetei , ambele ridicate la 135°.

Optime - Pas vârful pe piciorul stâng, dreptul se ridică ușor în aer

Pătrime - Pas spre exterior cu piciorul drept

Optime - Pas încrucișat și nedepășit cu piciorul stâng

Pătrime - Pas spre exterior cu piciorul drept

Măsurile 21-24 - Învârtirea în perechi se repetă de 2 ori.
(*Schema nr. 60*)

Melodia nr. 3 este alcătuită din fragmentele muzicale A și B
(16+16=32 măsuri)

Măsurile 1-16

Se execută figura de joc nr. 8- *Pinteni cu încheiere și pinteni la podea*

Măsurile 1-6

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernțe cu picioarele ușor îndoite.

Optime - Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng.

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit.

Optime - Piciorul drept execută o bătaie ușoară în acord.

Optime - Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng.

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit.

Optime - Piciorul drept execută o bătaie ușoară în acord.

Optime - Pinten în aer cu ambele picioare.

Mișcarea se repetă de 3 ori.

Măsurile 7-8

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite.

Optime - Pinten în aer cu piciorul drept în cel stâng.

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng, dreptul se ridică ușor îndoit.

Optime - Piciorul drept execută o bătaie ușoară în acord.

Pătrime - Pinten în aer cu ambele picioare, concomitent cu desfacerea lor în aer.

Pătrime - Pinten puternic la podea cu ambele picioare.

Băieții cu brațele pe umerii fetelor sunt orientați către punctul 8 iar fetele către punctul 4 (*Schema 61*).

Măsurile 9-16

Pătrime - Pinten la podea cu ambele picioare, concomitent cu desfacerea lor în aer. Băieții schimbă orientarea corpului, orientându-se către punctele 2 iar fetele către punctele 6.

Pătrime - Săritură și pregătire de pinten cu picioarele îndoite.

Pătrime - Pinten în aer cu ambele picioare, concomitent cu desfacerea lor în aer.

Pătrime - Pinten puternic la podea cu ambele picioare.

Mișcarea se repetă de 3 ori (*Scheme 62*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 9 - *Plimbarea șchiopătată*

Măsurile 17-22

Pătrime - Pas accentuat cu piciorul drept, băiatul se întoarce ușor către la stânga. Fata pornește cu piciorul drept aceeași mișcare.

Optime - Pas vârîf-toc tot pe piciorul drept al băiatului.

Pătrime - În această sincopă piciorul stâng al băiatului se alătură celui drept.

Optime - Pas pe loc al băiatului cu piciorul drept.

Pătrime - Băiatul execută un pas alăturat cu piciorul stâng. Băiatul pune mâna stângă pe talia fetei sub omoplat, iar fata cu dreapta pe umărul băiatului. Brațul drept al băiatului prinde brațul stâng al fetei ridicat la 135° Această mișcare se repetă de 3 ori (*Schema 63*).

Măsurile 23-24

Se repetă mișcările anterioare, cele 2 măsuri în care băiatul face schimb de locuri cu fata venind cu corpul orientat către punctul 6, iar fata către punctul 2 (*Schema 64*).

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc nr. 10-*În jurul băiatului cu 2 piruete*

Băiatul execută pasul sincopat pe loc, iar fata cu același pas se deplasează în jurul băiatului prin stânga acestuia. Pe măsurile 27-28 băiatul execută cu fata 2 piruete. Prima se face cu mâna dreaptă în sensul invers mersului acelor de ceasornic iar cea de a doua piruetă se face cu mâna stângă în același sens (*Schema nr. 65*).

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 11 - *În jurul băiatului și cu brațele în cruce*

Băiatul execută pasul sincopat pe loc, iar fata cu același pas se deplasează în jurul băiatului prin stânga acestuia. În prima măsură

băiatul prinde cu mâna stânga mâna stângă a fetei și face o piruetă în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Pe măsurile 2-4 fata continuă deplasarea în jurul băiatului până ajunge în poziția inițială. În măsurile 5-6 băiatul prinde în cruce cu brațul stâng peste cel drept și face o piruetă în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Pe măsurile 7-8 băiatul prinde cu brațul drept pe cel drept al fetei și face 2 piruete în sensul de mișcare a acelor de ceasornic (*Schema nr. 66*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 12- *În jurul băiatului și cu brațele în cruce*

Măsurile 9-12

Băiatul cu brațele în cruce execută pasul sincopat pe loc, iar fata cu același pas se deplasează în jurul băiatului prin dreapta lui. Fata ajunge în poziția inițială, în fața băiatului. Ambii parteneri au brațele în cruce băiatul are brațul drept ridicat sus și încrucișat peste cel stâng.

Măsurile 13-16

Băiatul se desprinde de brațul drept al fetei și cu mâna stângă execută 2 piruete în sensul invers mersului acelor de ceasornic. Perechile sunt așezate tot pe 2 linii. (*Schema 67*).

Melodia nr. 4 este alcătuită din fragmentele muzicale A + B + C ($16+16+ 16=48$ măsuri)

Măsurile 1-8

Se execută figura de joc nr. 13 - *Bătăi în față și încheiere*

Măsurile 1-2

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernțe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 3-4

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Bătaie în palme,

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 5-6

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 7-8

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime - Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime - Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90° (*Schema 68*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 14- *Bătăi în față și încheiere*

Măsurile 9-10

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 11-12

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palme, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în

același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palme, piciorul stâng se alătură celui drept

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 13-14

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 15-16

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime - Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime - Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90° (*Schema 69*).

Măsurile 17-24

Se execută figura de joc nr. 15 - *Bătăi în față și încheiere*

Măsurile 17-18

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime - Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime - Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90°

Mișcarea se repetă de 4 ori până la măsura 24. Băieții sunt în față pe 2 linii (*Schema 70*).

Măsurile 25-32

Se execută figura de joc nr. 16- *Bătăi în față și încheiere*

Măsurile 26-26

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 27-28

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Bătaie în palme,

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palme, picioarele nu execută nici o mișcare

Măsurile 29-30

Optime - Bătaie accentuată pe ambele pernițe cu picioarele ușor îndoite

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Săritură pe pernița piciorului stâng, concomitent palma mâinii drepte lovește în față gamba piciorului drept ridicat și întins la 90°

Optime - Bătaie în palmă, piciorul drept coboară și se alătură celui stâng

Optime - Piciorul stâng se ridică la 90° în aer, întins, iar în același timp se execută o bătaie cu stânga pe coapsa piciorului stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare

Optime - Pinten cu piciorul drept în cel stâng

Optime - Bătaie în palmă, picioarele nu execută nici o mișcare
(Schema nr.71).

Măsurile 31-32

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Optime - Săritură pe piciorul stâng în timp ce dreapta lovește călcâiul piciorului drept îndoit la 90° și cu șoldul răsucit spre interior

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul drept

Optime - Bătaie accentuată cu piciorul stâng

Optime - Palma mâinii stângi se lovește în față coapsa piciorului stâng

Pătrime - Dreapta lovește puternic în față carâmbul cizmei drepte, piciorul este întins și ridicat la 90° Pe ultimele 2 măsuri fetele vin la băieți (*Schema 72*).

Măsurile 1-4

Se execută figura de joc nr. 17- *Plimbare cu brațele jos*

Pătrime - Ambii parteneri sunt cu brațele prinse jos la 45°. Pas accentuat cu piciorul drept, băiatul se întoarce ușor către la stânga. Fata pornește cu piciorul drept și execută pașii cu pendulare în stânga băiatului

Optime - Pas vârf-toc tot pe piciorul drept al băiatului.

Pătrime - În această sincopă piciorul stâng al băiatului se alătură celui drept.

Optime - Pas pe loc al băiatului cu piciorul drept.

Pătrime - Băiatul execută un pas alăturat cu piciorul stâng.

Pătrime - Pas accentuat nedepășit cu piciorul drept încrucișat peste cel stâng, băiatul se întoarce ușor către la dreapta către punctul 2. Fata pornește cu piciorul stâng și execută pașii cu pendulare în dreapta și stânga băiatului

Optime - Pas vârf-toc tot pe piciorul drept al băiatului.

Pătrime - În această sincopă piciorul stâng al băiatului se alătură celui drept.

Optime - Pas pe loc al băiatului cu piciorul drept.

Pătrime - Băiatul execută un pas alăturat cu piciorul stâng (*Schema 73*).

Măsurile 5-8

Se execută figura de joc nr. 18 - *Plimbare cu 2 piruete*

Se execută pașii de la măsurile 1-8.

Pe măsurile 5-6 băiatul face o piruetă cu mâna dreaptă în sensul invers mersului acelor de ceasornic.

Pe măsurile 7-8 băiatul face o piruetă cu mâna stângă în sensul de mișcare a acelor de ceasornic. Perechile sunt așezate în aceeași formație ca și la mișcărilor anterioare (*Schema 74*).

Măsurile 9-16

Se execută figura de joc nr. 19- *Plimbare cu 4 piruete*

În continuare se execută pașii de la măsurile 1-8.

Pe măsurile 9-10 băiatul face 2 piruete cu mâna dreaptă în sensul invers mersului acelor de ceasornic.

Pe măsurile 11-12 băiatul face 2 piruete cu mâna stângă în sensul de mișcare a acelor de ceasornic. Perechile sunt așezate în aceeași formație ca și la mișcările anterioare. Această mișcare de finalul suitei se repetă de 2 ori (*Schema 75*).

SUITĂ DE JOCURI DIN HĂȘMAȘ

1. ARDELEANA ÎN ȘIR

1. Intrarea cu pași mărunți și tropotiți

Ardeleana (Măsurile 1-32)

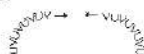
$\text{♩} = 126$

A.

B.

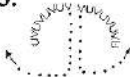
1. Măsurile 1-8

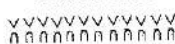
2. Măsurile 9-16

3. Măsurile 17-24

4. Măsurile 25-32

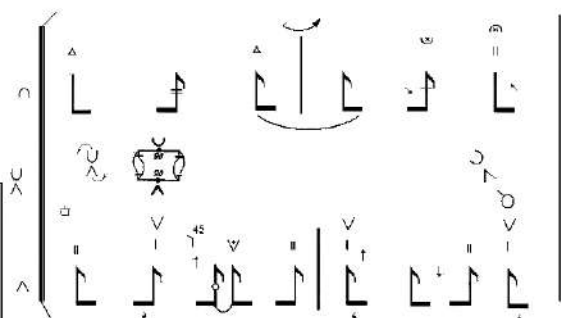
2. Plimbare cu pași tropoțiți

Ardeleana (Măsurile 1-16)

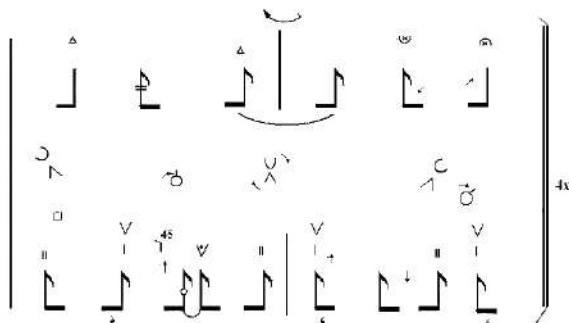
♩ = 126

5. Măsurile 1-14

6. Măsurile 15-16

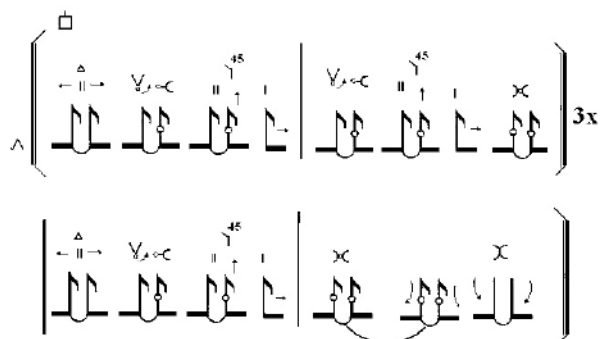
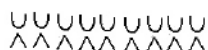

3. Pineni simpli și dubli

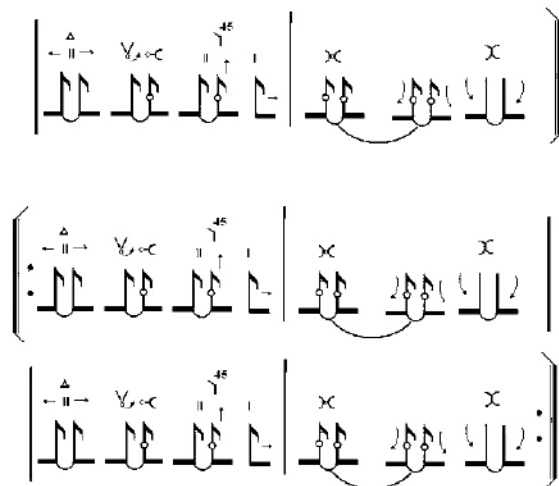
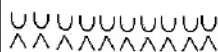
Ardeleana (Măsurile 17-32)

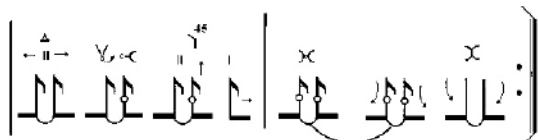
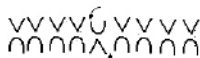
7. Măsurile 17-24

8. Măsurile 25-30

9. Măsurile 31-32

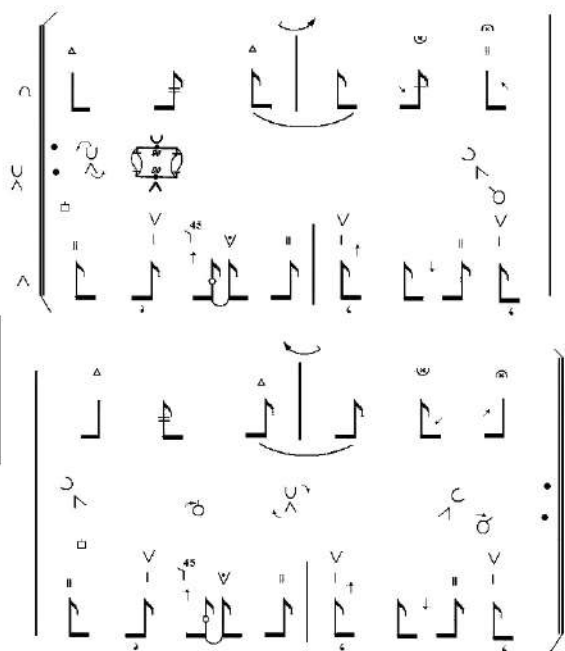

4. Plimbare cu pași tropoțiți

Ardeleana (Măsurile 1-8)

10. Măsurile 1-8

5. Plecarea în față cu bătai în palme
Ardeleana (Măsurile 9-16)

11. Măsurile 9-12

UUUUUUUUUUUU

VVVVVVVVVVVV

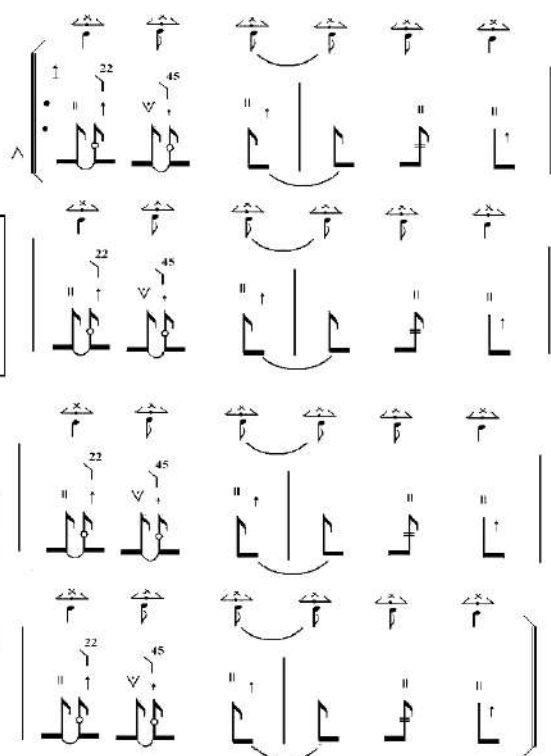
1

12. Măsurile 13-16

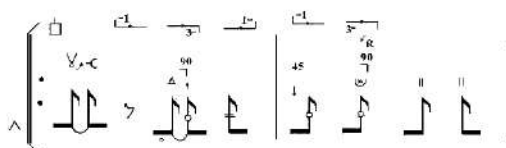
UUUUUUUUUUUU

V V V V V

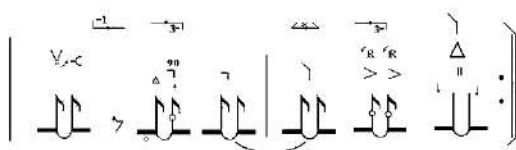
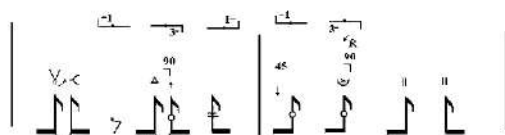
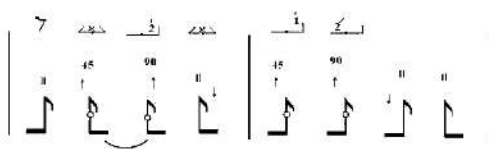
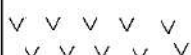
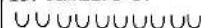
V V V V V

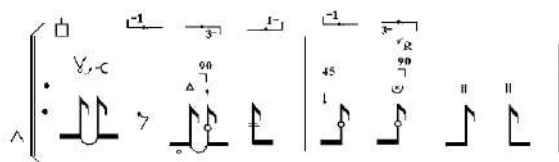
6. Bătăi cu dreapta și încheiere cu o sărătură Ardeleana (Măsurile 1-24)

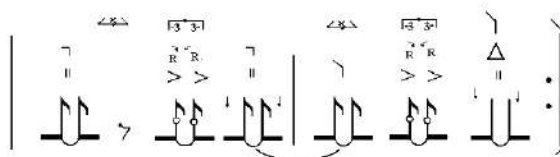
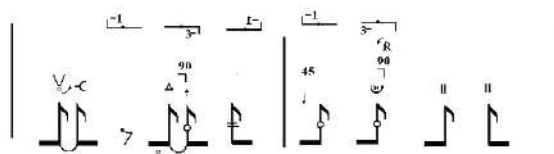
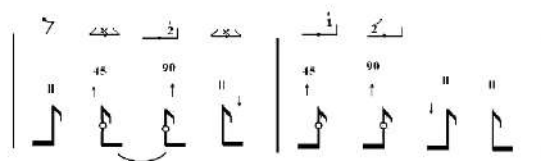
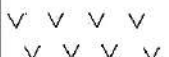
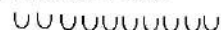
13. Măsurile 17-24

7. Bătăi cu dreapta și încheiere cu 2 sărituri
Ardeleana (Măsurile 25-32)

14. Măsurile 25-32

8. Bătăi pe dreptul și pe stângul și încheiere cu 2 sărituri

A. ♩ = 126

15. Măsurile 1-16

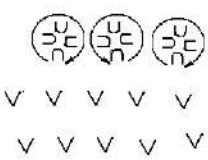
U C U C U C

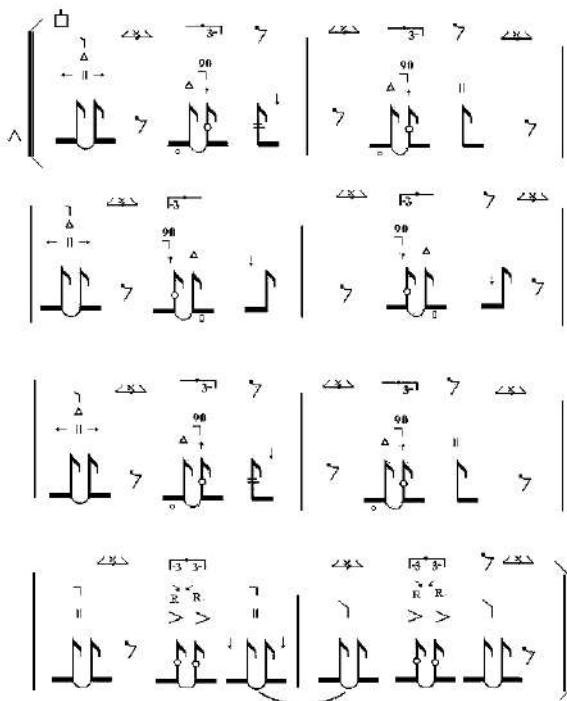
V V V V V

V V V V V

9. Două pe dreptul, două pe stângul și încheiere

16. Măsurile 17-24

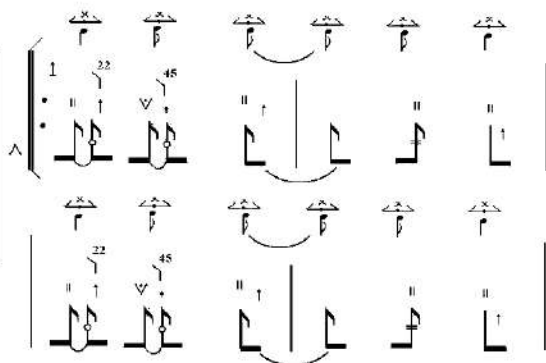
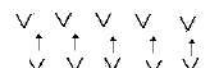

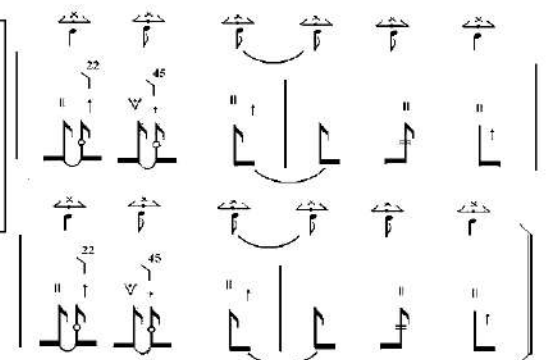
10. Plecarea băieților în spate cu bățai în palme Ardeleana (Măsurile 25-32)

17. Măsurile 25-28

18. Măsurile 29-32

11. ARDELEANA ÎN ROATĂ

Plimbare, pași tropotiți și plecare în roată

Roata din Hășmaș (Măsurile 25-32)

♩ = 126

A.

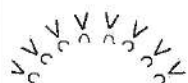

19. Melodia Nr. 2

Măsurile 1-4

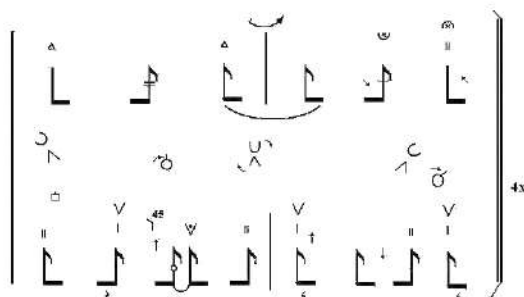
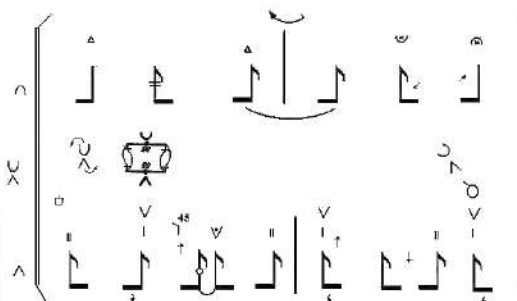
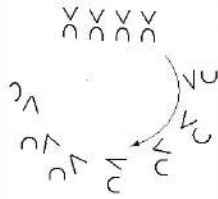
20. Măsurile 5-8

21. Măsurile 9-12

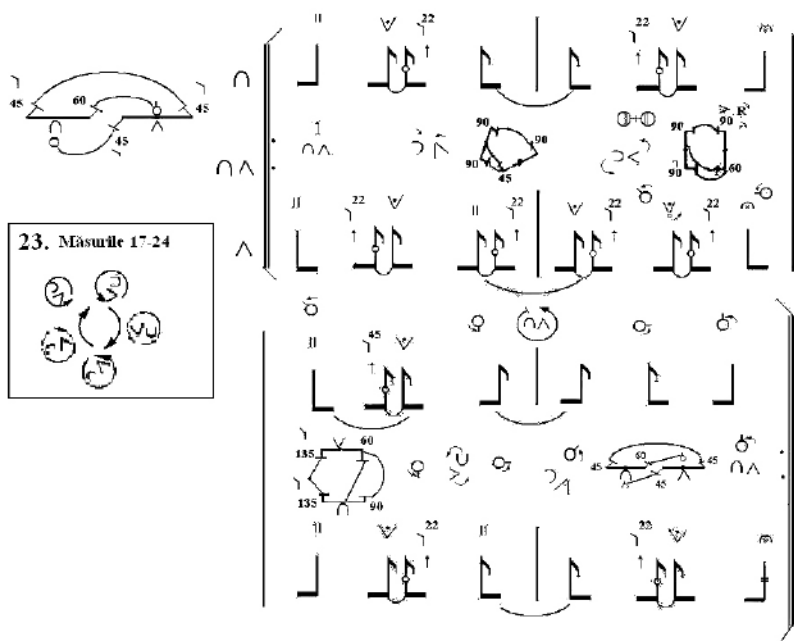

22. Măsurile 13-16

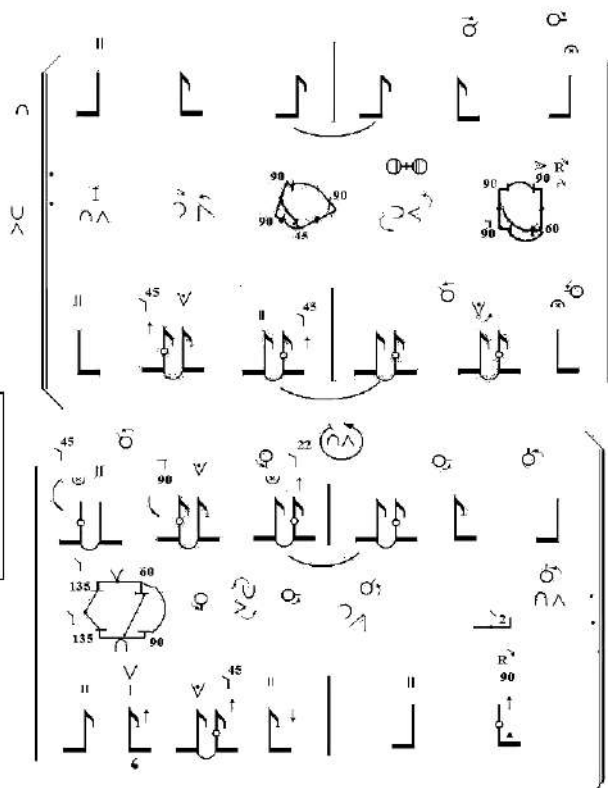

12. În roată o dată
Roata din Hășmaș (Măsurile 17-24)

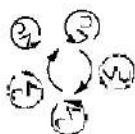
B.

**13. Roata cu pași tropoțiți
și cu bătaie pe piciorul drept**
Roata din Hășmaș (Măsurile 1-8)

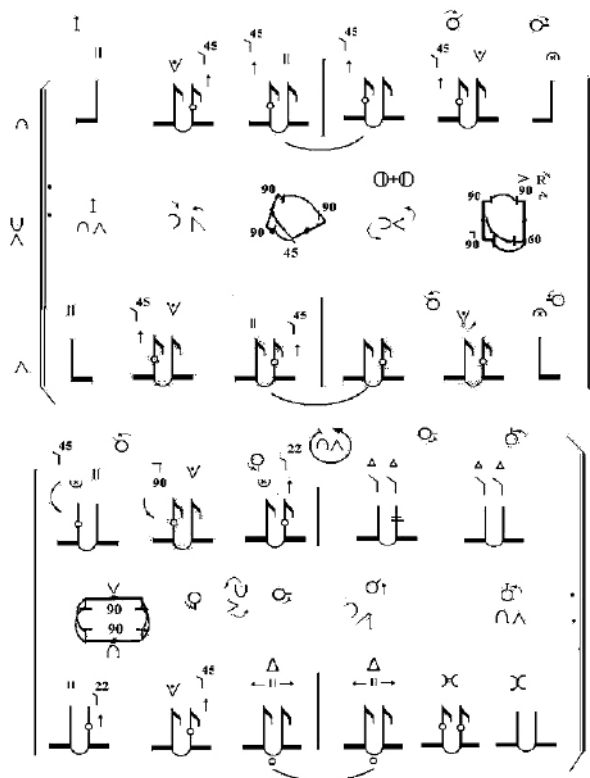
24. Măsurile 1-8

14. Roată cu pinteni pe linia cercului

Roata din Hășmaș (Măsurile 9-16)

B.

25. Măsurile 9-16

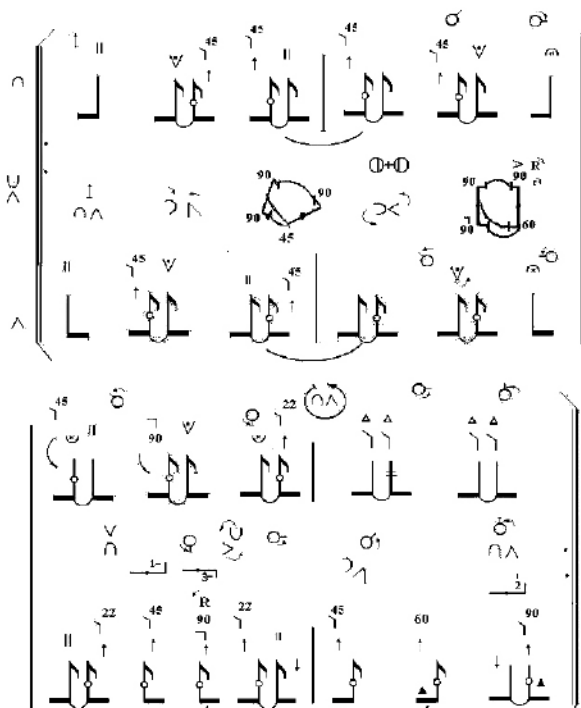
15. Roata cu foarfecă și bătaie pe piciorul drept

Roata din Hășmaș (Măsurile 17-24)

B.

26. Măsurile 17-24

16. În rată o dată
 Roata din Hășmaș (Măsurile 1-8)

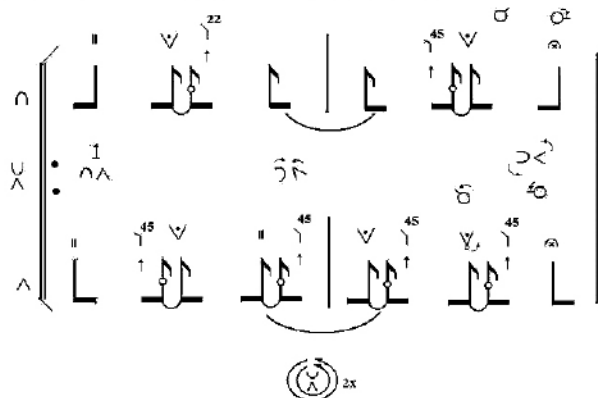

27. Măsurile 1-8

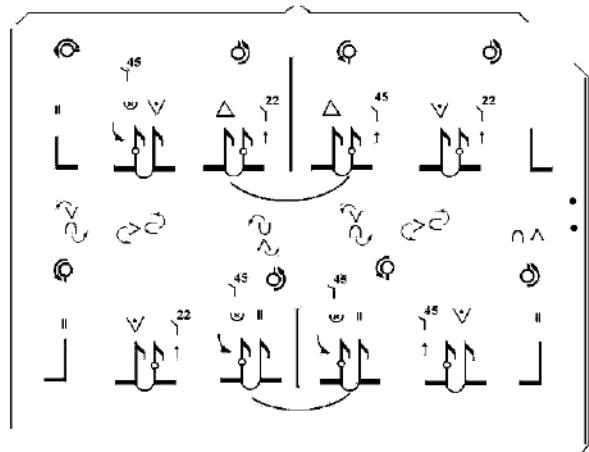
17. Roata de două ori

Roata din Hășmaș (Măsurile 9-16)

B.

28. Măsurile 9-16

18. În roată o dată
 Roata din Hășmaș (Măsurile 17-24)

B.

29. Măsurile 17-20

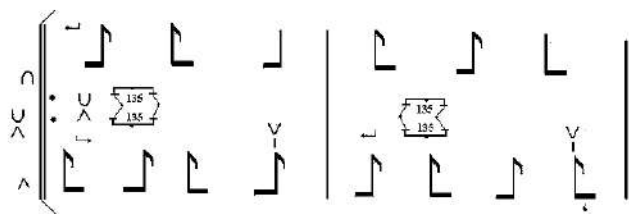
30. Măsurile 20-24

III. LUMEA

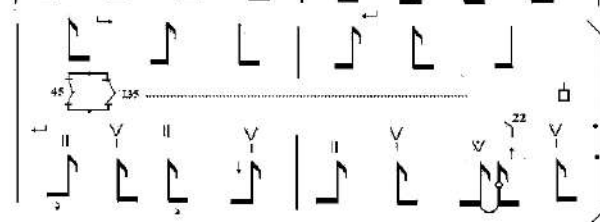
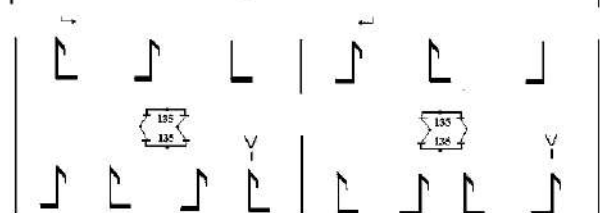
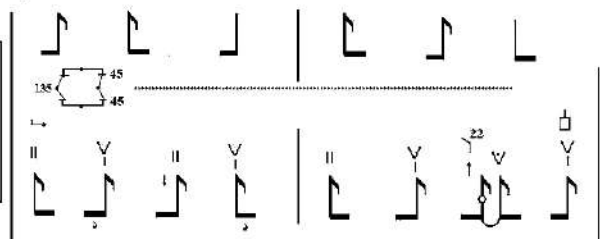
1. Plimbări la dreapta și la stânga

Lumea (Măsurile 1-16)

$\text{♩} = 126$

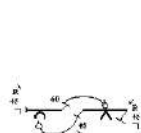

31. Măsurile 1-16

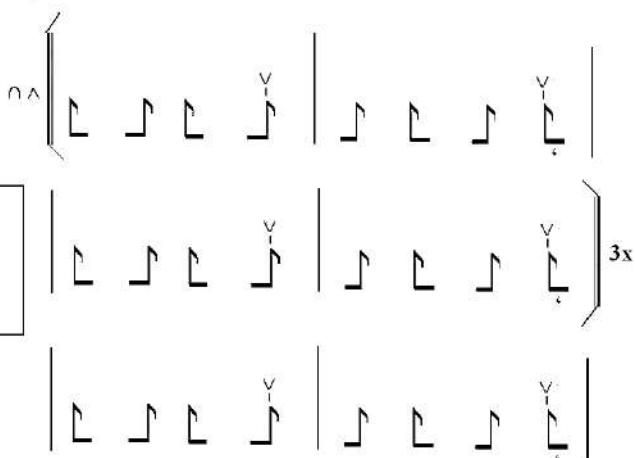
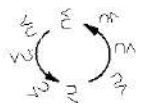

2. Plecarea în roată

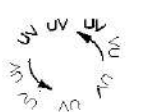
Lumea (Măsurile 17-32)

32. Măsurile 17-30

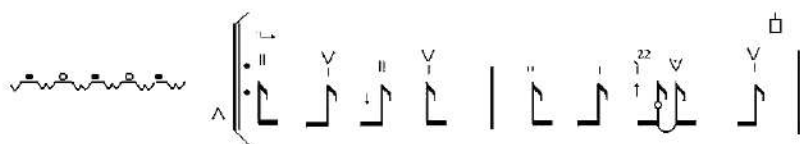

33. Măsurile 31-32

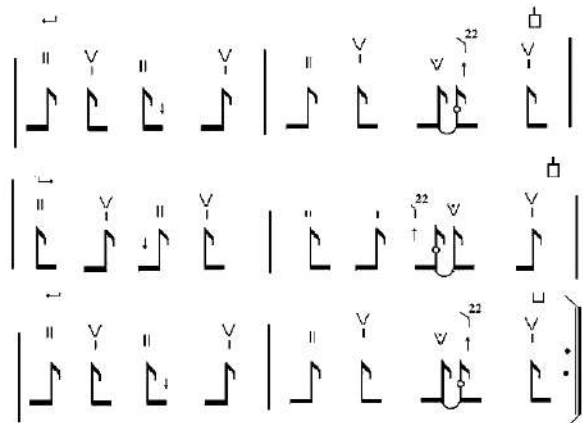
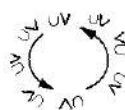

3. Plimbări la dreapta și la stânga

Lumea (Măsurile 1-16)

34. Măsurile 1-16

4. Bătăi pe călcâie și în față Lumea (Măsurile 17-32)

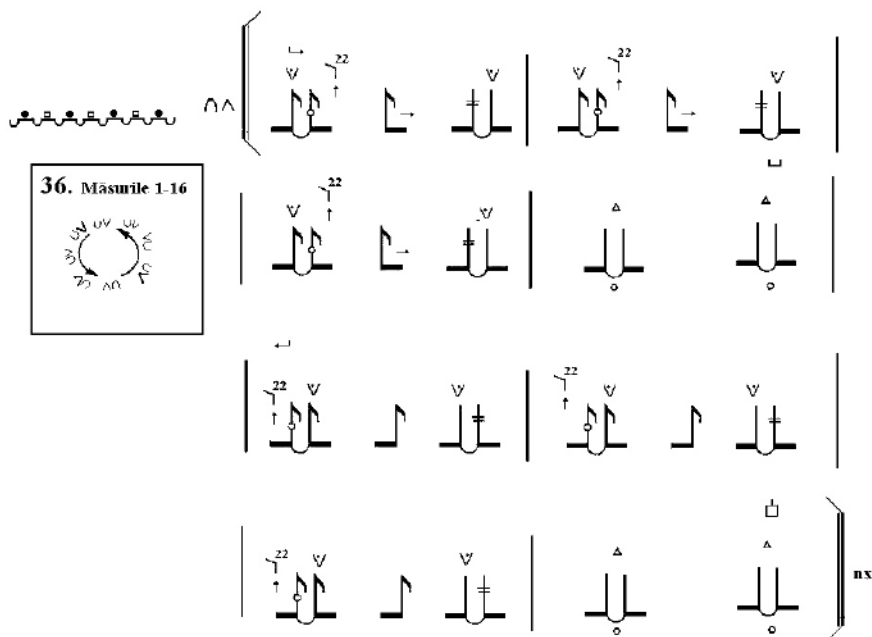
35. Masurle 17-32

Diagram illustrating the sequence of steps for Masurle 17-32, showing a circular path of steps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) and a small diagram of a circle with arrows indicating the sequence.

5. În roată la dreapta și la stânga

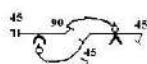
Lumea (Măsurile 1-16)

♩=126

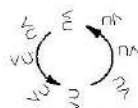

7. Plecarea în semicerc

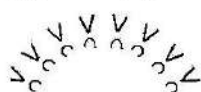
Lumea (Măsurile 1-16)

38. Măsurile 1-8

39. Măsurile 9-16

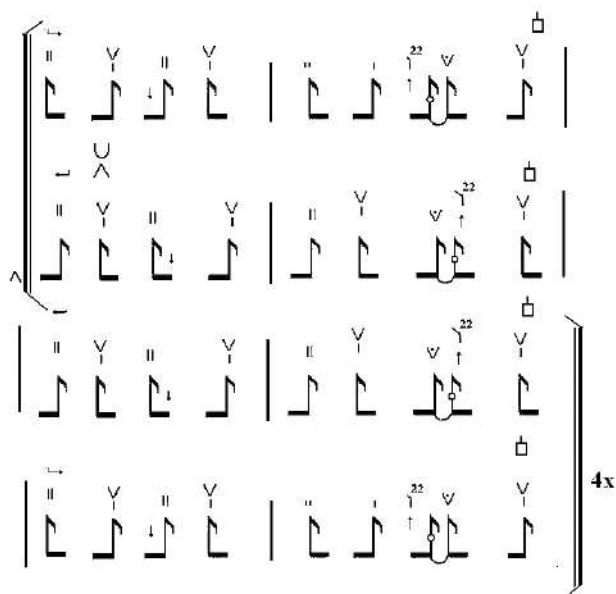
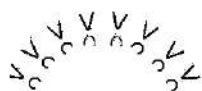
$\text{♩} = 126$

8. Plimbări la stânga și la dreapta

Lumea (Măsurile 17-32)

40. Măsurile 17-32

9. Pinteni cu bățai în palme

Lumea (Măsurile 1-8)

$\text{♩} = 126$

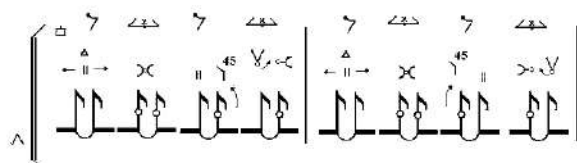
41. Măsurile 1-4

42. Măsurile 5-8

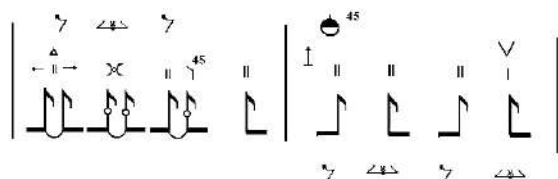
10. Pinteni cu pași tropotiți

Lumea (Măsurile 9-16)

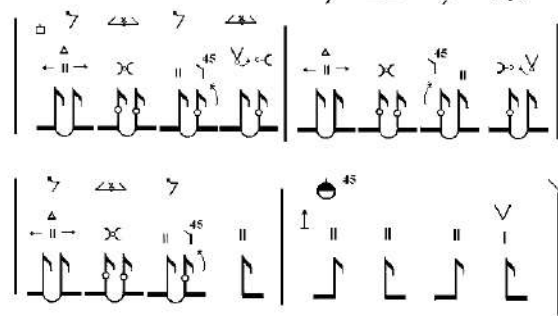
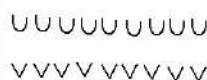
♩ = 126

43. Măsurile 9-12

44. Măsurile 13-16

11. Bătăi în palme și pe călcâie

45. Măsurile 17-24

UUUU UUUU UUUU

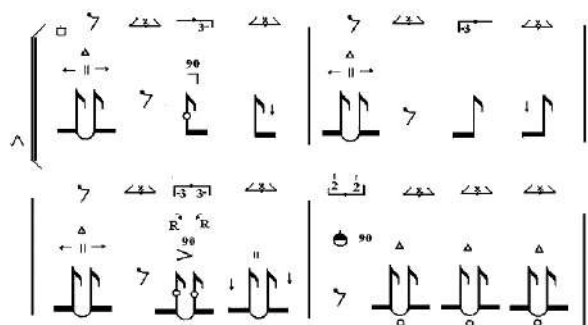
V V V V V

V V V V

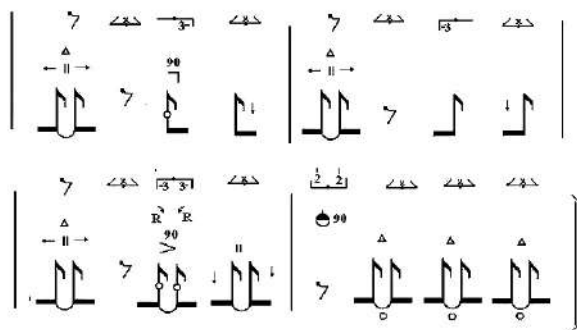
12. Bătăi în palme, pe călcăie și încheiere
Lumea (Măsurile 25-32)

46. Măsurile 25-28

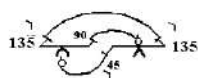

47. Măsurile 29-32

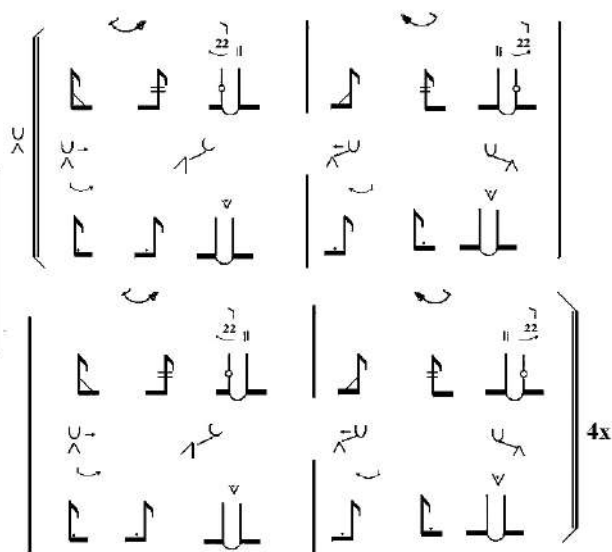

13. Aruncarea fetei din stânga în dreapta

Lumea (Măsurile 1-16)

48. Măsurile 1-16

14. Pe sub mână o dată și de 3 ori

Lumea (Măsurile 17-32)

IV. ÎNVÂRTITA-MĂNÂNȚĂLU

1. În față cu pași tropotiți

1. Învârtita (Măsurile 1-16)

♩ = 144

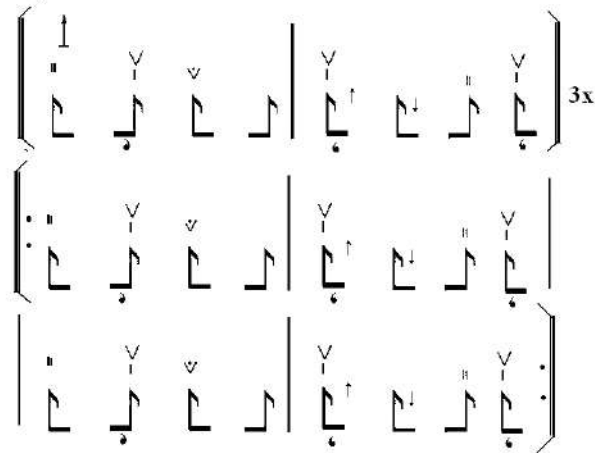
A.

50. Măsurile 1-8

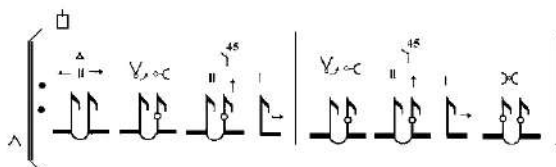

51. Măsurile 9-16

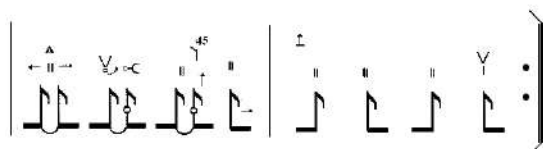
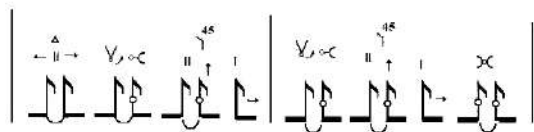

2. Pinteni cu pași tropotiți

1. Învârtita (Măsurile 17-32)

52. Măsurile 17- 32

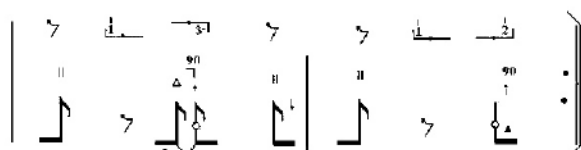
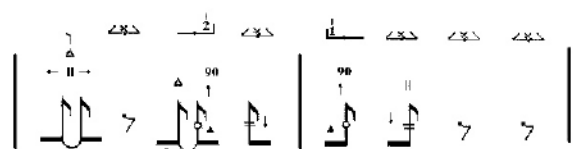
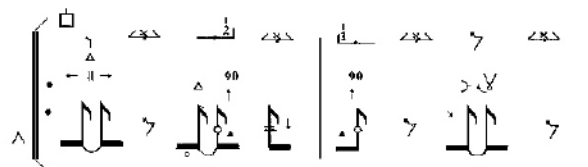

3. Bătaie în față și încheiere

1. Învârtita (Măsurile 1-16)

$\text{♩} = 144$

A.

53. Măsurile 1-16

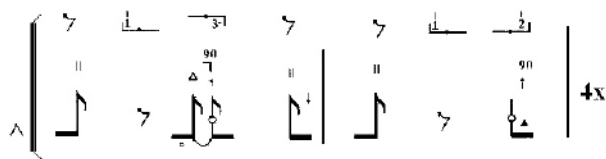
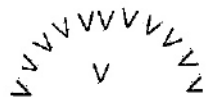

4. Bătăi în față, bătăi cu tropot și încheiere

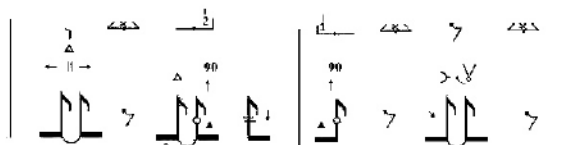
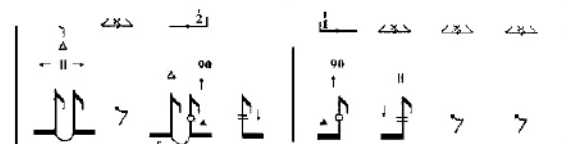
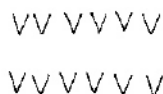
1. Învârtita (Măsurile 17-32)

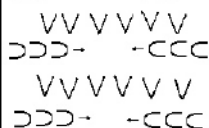
54. Măsurile 17-24

55. Măsurile 25-28

56. Măsurile 29-32

5. Pe loc cu pași încrucișați

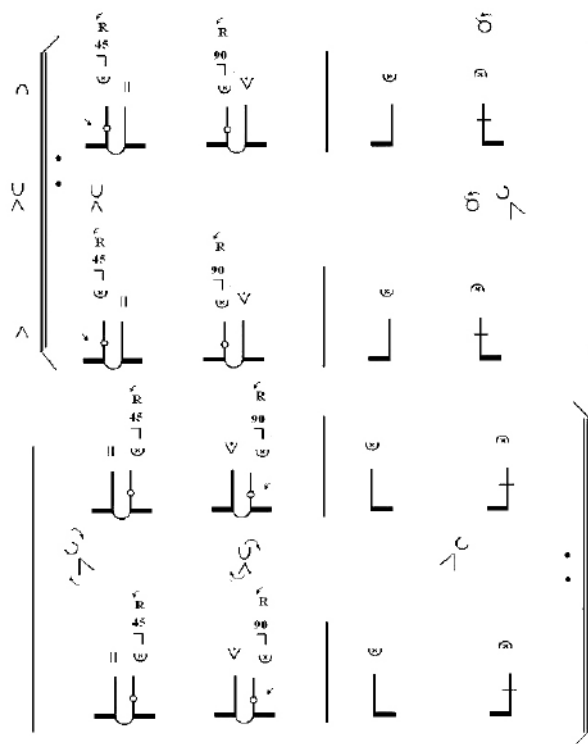
1. Învârtita (Măsurile 1-8)

♩=144

A.

57. Măsurile 1-8

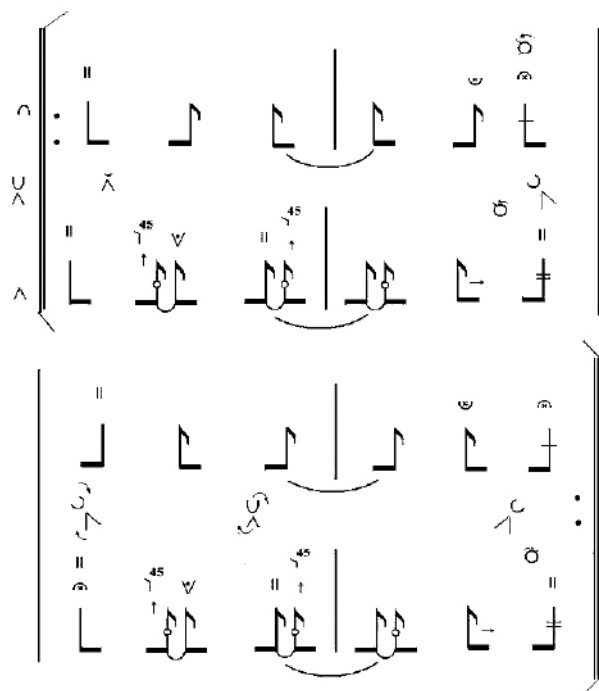
6. Învârtita șchiopătată - plimbarea

1. Învârtita (Măsurile 9-16)

B.

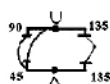
58. Măsurile 9-16

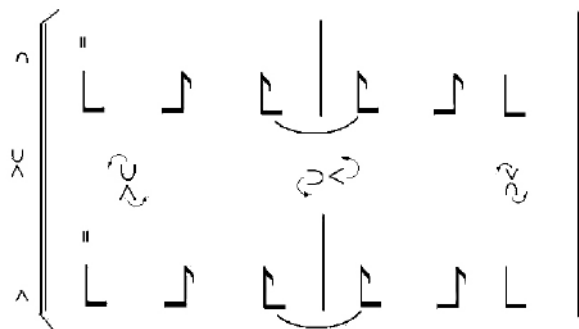
7. Învârtita la dreapta

1. Învârtita (Măsurile 17-24)

B.

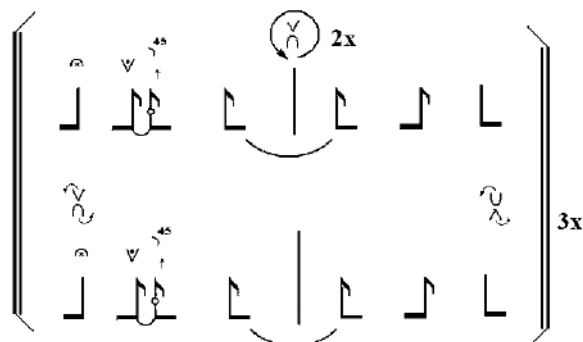

59. Măsurile 17-20

Pe măsurile 21-24
băiatul rămâne cu spatele

60. Măsurile 21-24

8. Pinteni cu încheiere și pinteni la podea

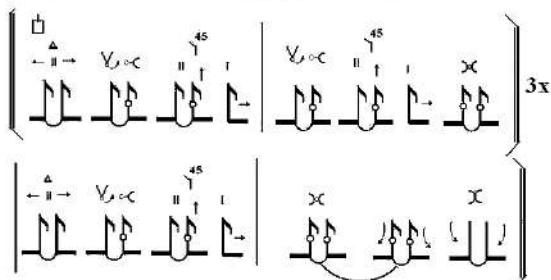
1. Învârtita (Măsurile 1-16)

♩ = 144

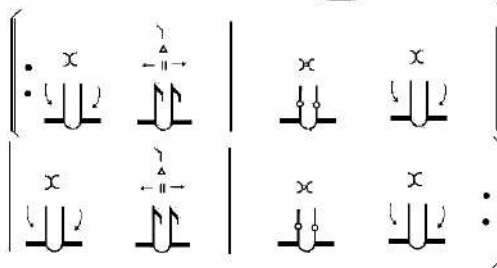
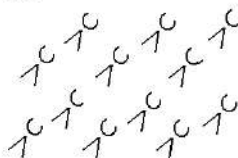
A.

61. Măsurile 1-8

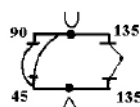
62. Măsurile 9-16

9. Plimbarea șchiopătată

1. Învârtita (Măsurile 17-24)

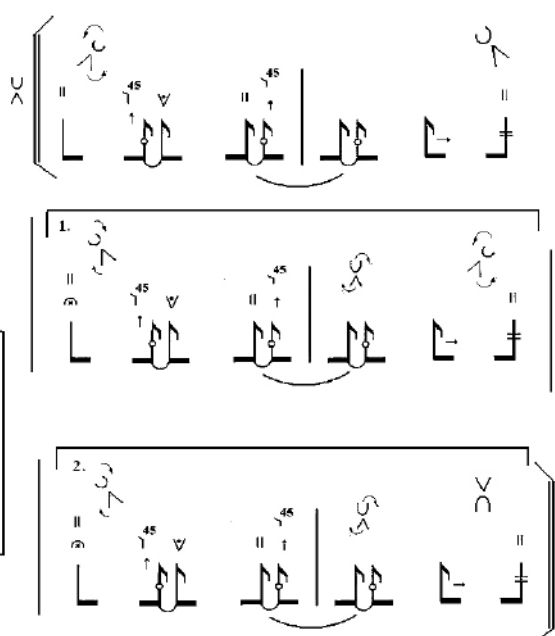
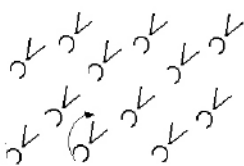
B.

63. Măsurile 17-22

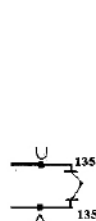

64. Măsurile 23-24

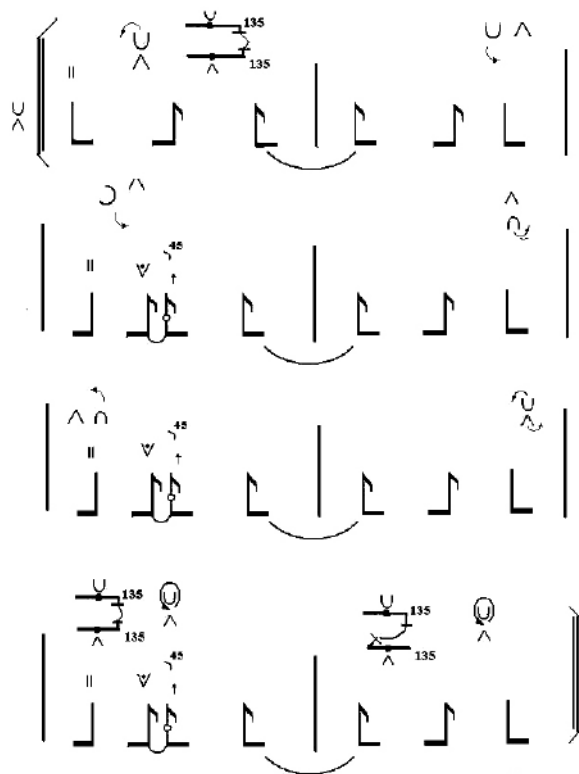

10. În jurul băiatului și cu 2 piruete

1. Învârtita (Măsurile 25-32)

65. Măsurile 25-32

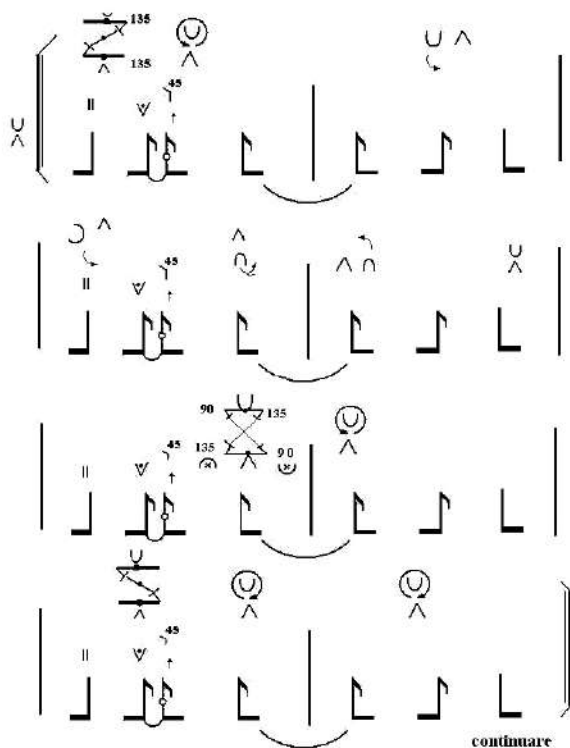
continuare

11. În jurul băiatului și cu brațele în cruce

1. Învârtita (Măsurile 1-8)

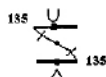
66. Măsurile 1-8

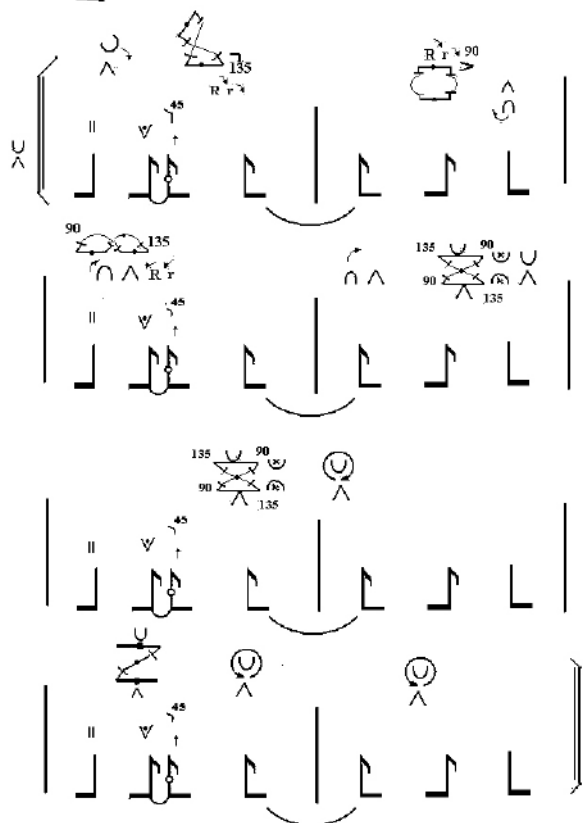
continuare

12. În jurul băiatului și cu brațele în cruce

1. Învârtita (Măsurile 9-16)

67. Măsurile 9-16

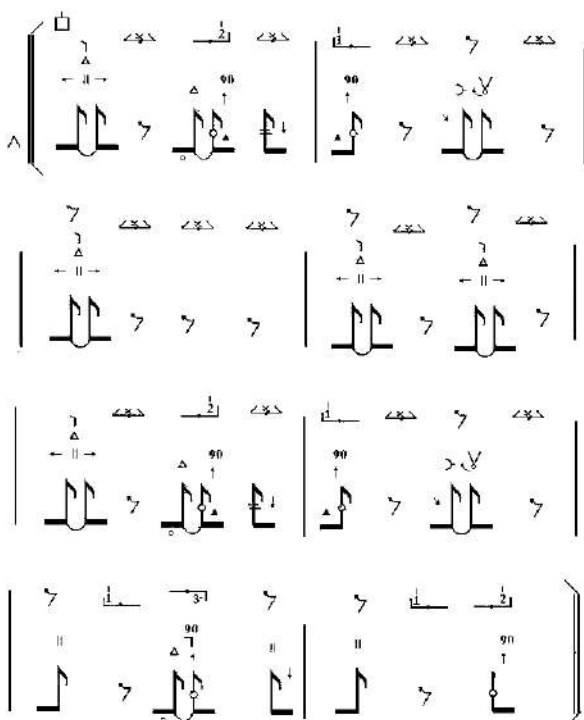
13. Bătăi în față și încheiere

1. Învârtita (Măsurile 1-8)

♩=144

68. Măsurile 1-8

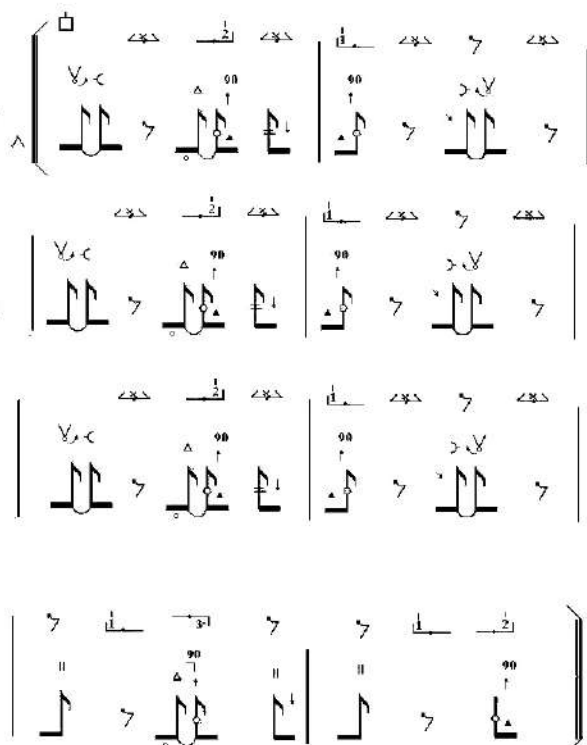
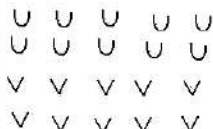
14. Bătăi în față și încheiere

1. Învârtita (Măsurile 9-16)

♩=144

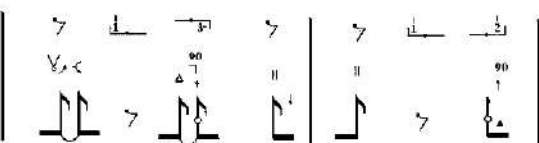
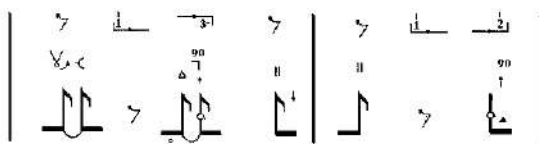
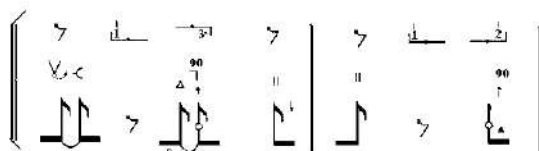

69. Măsurile 9-16

15. Bătăi în față și încheiere

1. Învârtita (Măsurile 17-24)

70. Măsurile 17-24

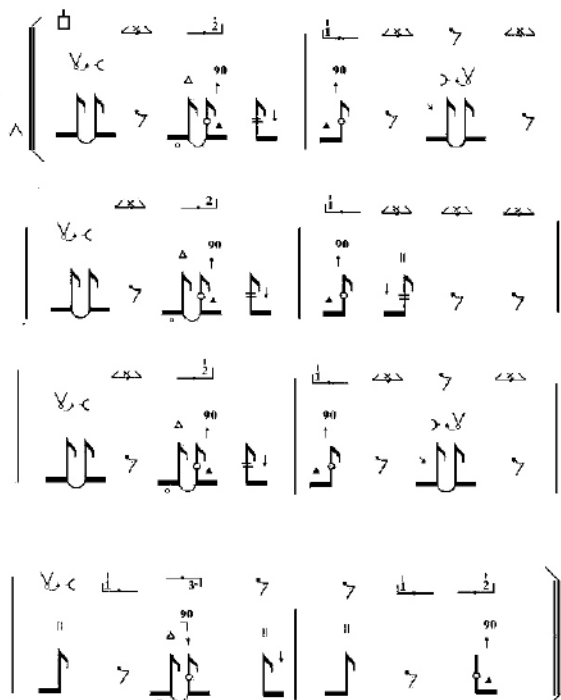

16. Bătăi în față și încheiere

1. Învârtita (Măsurile 25-32)

71. Măsurile 25-30

72. Măsurile 31-32

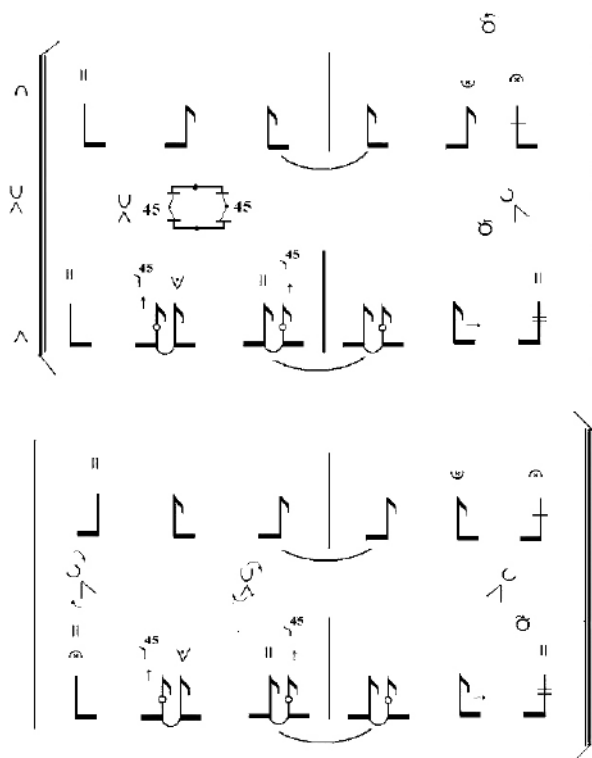

17. Plimbarea cu brațele jos

1. Învârtita (Măsurile 1-4)

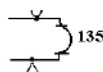

73. Măsurile 1-4

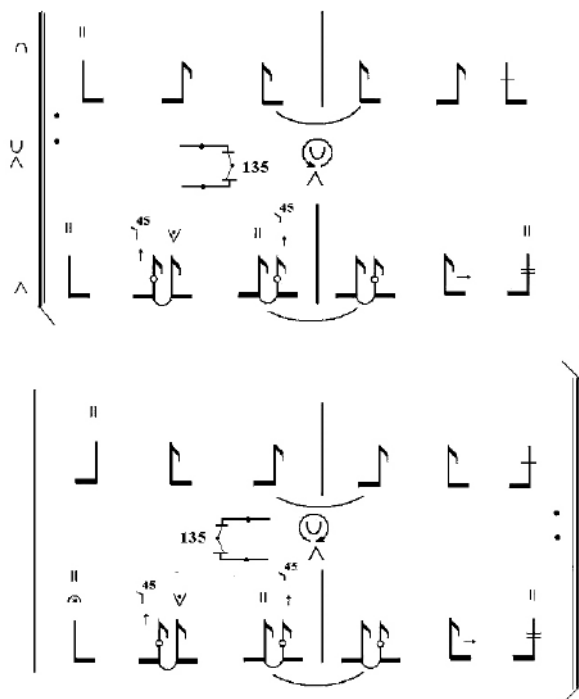

Plimbarea cu 2 piruete

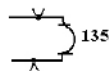
1. Învârtita (Măsurile 5-8)

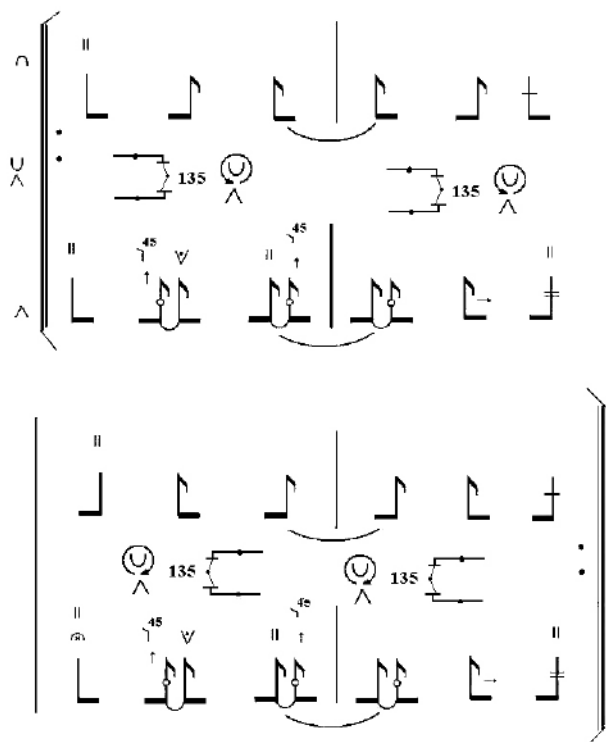
74. Măsurile 5-8

19. Plimbarea cu 4 piruete Învârtita (Măsurile 9-16)

75. Măsurile 9-16

1. ARDELEANA DIN HĂȘMAȘ

♩ = 126

Mihai Lingurar, 56 de ani, Urviș - vioară

Transcriere: Adrian Diaconu

15 decembrie 1976

A.

B.

2. ROATA PÂN' CASĂ

Mihai Lingurar, 55 de ani

Urviş , 1975

Transcriere: Constantin Purcel

 = 126

3. LUMEA

Mihai Lingurar, 56 de ani, Urviș - vioară

15 aprilie 1972

Transcriere: Constantin Purcel

 = 126

4. ÎNVÂRTITA

Mihai Lingurar, 56 de ani, Urviş - vioară

15 aprilie 1972

Transcriere: Constantin Purcel

$\text{♩} = 144$

A.

5. ÎNVÂRTITA-MĂNÂNȚĂLU

Mihai Lingurar, 56 de ani, Urviș - vioară

15 aprilie 1972

Transcriere: Constantin Purcel

$\text{♩} = 144$

6. ÎNVÂRTITA

Mihai Lingurar, 56 de ani, Urviş - vioară
15 aprilie 1972

Transcriere: Constantin Purcel

 =144

7. ÎNVÂRTITA

Mihai Lingurar, 56 de ani, Urviș - vioară

15 aprilie 1972

Transcriere: Constantin Purcel

$\text{♩} = 144$

5

9

13

17

21

8. ARDELEANĂ - Variantă

Mihai Lingurar, 54 de ani

Urviș 1975

Transcriere: Constantin Purcel

♩=110

Strigături

Săracele de nevesti
Cum te bagă pe ferești
Și te scot pe unde pot
Pe sub streșini și prin pod.

Fă-mă doamne val de tei
Și m-aruncă-ntre femei

Uiuiu că bine-mi pică
De gură de fată mică
Da m-ai bine mie-mi pare
De gură de fată mare

Iacătă-mă cât un ghem
Și de nimeni nu mă tem
Numai de-o bătă de lemn
Nici de-aceia nu m-aș teme
Numai vine fără vreme.

Cine joacă și nu strigă
Are-n gură mămăligă
Cine strigă și nu joacă
Facă-i-se gura toacă.

Cine joacă lângă mine
Toată vara-i merge bine
Cine joacă lângă altu'
Toată vara-l doare capu'.

Iacătă-mă și io-n șir
Cu chimeșe de misir
Că de n-ar fi misiru'
Bate-ar Dumnezeu șâru'

Cine are patru boi
Nu-l primim în joc cu noi
Cine are numa-o vacă
Cu noi joace și-și petreacă.

Frunză-n prun, frunză sub prun
Am un bade dar nu-l spun
Pă tăciune de mi-i pune
Nici atuncea nu l-oi spune.

Cine joacă ca și mine
Ii dau suta și mai bine
Cine joacă și mă-ntrece
Ii dau suta și-ncă zece.

Zi mai bine hididiș
Tâpe-mi-te dracu-n Criș
Și pe mine după tine
Dacă nu ți-oi juca bine.

Bate Doamne și mai lasă
Câte-o mândră mai frumoasă
Bate Doamne și mai ține
Câte-o mândră pentru mine.

Doamne la dușmanii mei
Da-le Doamne cât vor ei
Dă-le bani și toate cele
Să meargă-n groapă cu ele.

Place-mi mie a juca
Cu nevasta altuia
Place-mi mie a sări
După cântul hidedi.

Nu mi-i frică de jendari
Până-s pă uliță pari
Nu mi-i frică de primar
Am și pentru el un par.

Dragu' mi-i cu cine joc
Că miroase-a busuioc
Dragu' mi-i cu cine săr
Că miroase-a cânăpar.

Are nana vai de ea
Are o rochie rea
Câte frunze-ntr-o răchită
Atâtea locuri cârpită.

Viorel Nistor

Am o mândră tare blândă
Dar după joc îi bolândă
Când aude hidedea
Pă scaun n-o pot țânea.

Hai Ioane nu te da
La cel dinapoia ta
Hai Ioane nu te mai face
Că nu joci cu cine-ți place.

Învățător
Gheorghe Șubler

Formația de dansuri din Hășmaș - 2013

Plecarea în roată

Grupul de tineri din formație

Grup de fete

Formația de tineri și copii

Plimbarea din Ardeleană

Lingurar Mihai cu tinerii

Grup de dansatori, 2013

Roata hășmășeană

Învârte-te fată roata!

Sus cu bătaie

În roată cu bătăi pe călcâie

Plecarea în roată

În roată cu bățai în față

Pregătire pentru feciorească

În roată cu brațul drept la spate

Bătaie cu încheiere sus

Grupul de dansatori în roată

Grup de dansatori

Un alt pont fecioresc

Frunză verde matostat. Jocul nostru s-o gătat

Cuprins

Hășmaș.....	7
Jocul satului	16
Aspecte privind structura jocurilor din Hășmaș.....	21
Suită de jocuri din Hășmaș	137